

1971. 8/11

naša luč

1

1971

ali poznate slovenijo?

pojdemo v deželo ob muri!

plavajoči mlini - steklenice s tremi srci -
jeruzalemčan

To je dežela počasi se zvija-
jočih rek po ravni ploskvi med
malo privzdignjenimi goricami,
dežela jelš in topolov in mo-
krih travnikov. Po goricah se
vlečejo vinogradi ali pa temné
gozdovi. Tu in tam so razmeta-
ne po slemenih skromne vasi.

Hiše so hišice — vsaj kje in
včasih: zgetene iz slame in
blata ali stesane iz lesa, priče,
da je tu še trda za kruh.

Ljutomer. V srednjem veku so
si salzburški škofje postavili tu
obrambni stolp, ki se je kasneje
razrastel v grad, ob grad so pa
počepnile hiše. Ta trg — sedaj
je mesto — je bil vseskozi nar-
odno in versko zaveden in so-
cialno čuteč: proslavljal je spo-
min sv. Cirila in Metoda, imel
svojo čitalnico in posojilnico v
času narodnega preporoda, tu
se je vršil prvi slovenski tabor,
tu so delavci in viničarji demon-
strirali za svoje pravice.

Od tu obiščimo sosednje kra-
je: Jeruzalem, da pokusimo je-
ruzalemčana, ali Železne dveri,
Presiko in Stročjo vas, ali pa na
drugi strani Veržej s plavajoči-
mi mlini na Muri, Križevce z ve-
liko opekarno, konjske dirke v
Cvenu in race in gosi v vaškem
jarku in Razkrižje, kjer žive Slo-
venci, ki pa ne smejo imeti slo-
venskega župnika.

Sveti Jurij ob Ščavnici se je
moral po vojni prekrstiti v Vi-
dem — menda je imel preveč
pobožno ime — čuva ga pa slej
ko prej velika cerkev. Mala Ne-
delja je bila prekrščena v Buč-

kovce, Cezanjenci so ohranili
svoje ime. Tu so duhoviti Prleki,
ki so si v grbe narisali žabo na
verigi in hudiča, muho in ježa,
zlato goro in krvavo sonce.

Stopimo v Gornjo Radgono!
Najprej si oglejmo srednjeveški
grad na strmem bregu, z njega
pa mesto in prostrano ravnino.
Tudi tukajšnje vino je vredno
pokusiti. Če bo premočno, bo-
mo stopili še v sosednje Ra-
denca po nekaj steklenic s tre-
mi rdečimi srčki, če pa ne bo
kaj prav s prebavili ali ledvica-
mi, srcem, žilami ali živci, bo
pametno nekaj več časa tam
ostati, da nam zdravilna voda
vso notranjost prepere.

Tudi Kápela bi nam rada raz-
kazala vinograde, ki lezejo na
vse strani, pa med njimi nase-
jane zidanice in kmetije. Tudi
tukajšnjo kapljico bo treba po-
kusiti, da se ne zamerimo do-
mačinom. In vredno jo je poku-
siti! Ogleдали si bomo Atilov
grad v Murščaku in Negovo,
kjer so pred leti odkrili bron-
ste čelade. Če stopimo še v
Apače, imenovane po opatih, v
kolobarju stoječe hiše v Žepov-
cih in baročno graščino v Črn-
cih, smo si pokrajino to stran
Mure za silo ogledali.

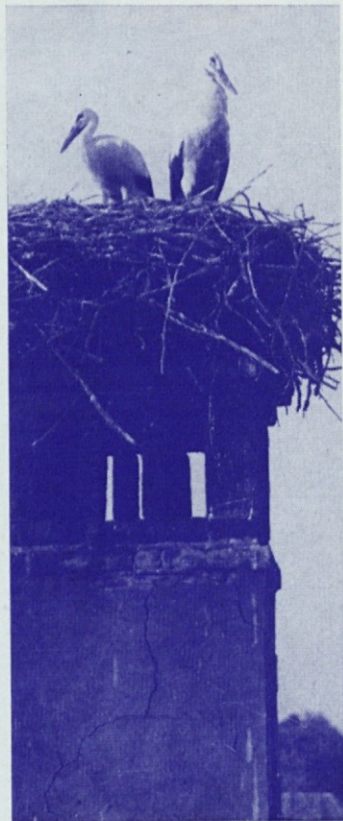
Stopimo čez Muro! Sprejme
nas Rávensko, rodovitna zemlja:
tu se raztezajo polja, tu srečaš
gaber in hraste, jelšo in vrbo, tu
boš našel srno in zajca, jere-
bico in fazana, v Muri pa mre-
ne in klene in ščuke. Skozi Petan-
ce z lepo ob cesti stoječimi hi-

šami in Tišino prispemo v prek-
mursko metropolo Mursko So-
boto. V njej ne boš več našel
pritlikavih koč z neznatnimi ok-
ni, slamnato streho in visečo
koruzo ter gnezdom štorkelej na
slemenu. Sedaj je to pravo me-
sto s šolami, sodiščem, želez-
niško in avtobusno postajo, to-
varnami, muzejem in študijsko
knjižnico. Obiskati je vredno
grad z vogalnimi stolpi in staro
župno cerkev s stensko slika-
rijo iz 14. stoletja.

Ob cesti proti Cankovi bomo
našli ob robu nekaterih vasi ci-
ganska naselja. Püšča je pa vsa
ciganska.

V nasprotni smeri dospemo do
gradu v Rakičanu, potem pa
skozi drevored visokih jagnedi,
prave podobe prekmurske rav-
nine, v Dólinsko. Tu so velike
vasi s koruznjaki, jatami gosi in

(Dalje na 3. strani ovitka)

PD 545/1974

D 194684

koroška se ne da ...

Spet je postala Koroška v slovenskem prostoru najbolj aktualna. Od obhajanja petdesetletnice plebiscita v Celovcu so razgovori med obema narodoma na Koroškem precej razgreti.

Prof. Jože Wakounig piše o trenutnem položaju na Koroškem v „Našem tedniku“ (Celovec, 12. dec. 1970, str. 2). Glavne misli ponatiskujemo:

Ogorčenje se je zbudilo na Koroškem, zajelo vse sloje. Večinska javnost čuti nedopustljivo vmešavanje v notranje zadeve, češ vse smo uredili vzorno, ni nikakršnih vzrokov za tako razburjanje.

Gotovo so presenetila pisma ljubljanskih študentov, slovenskih sindikatov in Slovenskega državnškega društva. Vsa ta pisma izražajo zaskrbljenost matičnega naroda ob očitnem zapostavljanju koroških Slovencev.

Zaskrbljenost v Sloveniji so izzvali izgrede ob proslavah 10. oktobra, postavitve nekega spomenika v Gradcu, posvečenega žrtvam južnoštajerskega nemštva, zlasti pa zločinsko pisanje koroškega Heimatdiensta, ki zahteva konec koroških Slovencev, torej iztrebljenje naroda, ki je doma na Koroškem že nad 1400 let. Močno je sovplivalo dvojno merjenje in nastopanje proti inozemskim podjetjem: Medtem ko so pozdravili z zastavami in muziko ustanovitev švicarske tovarne Wild-Herbrugg v Velikovcu kot dan sreče in veselja, vidijo isti gospodje pri velenjskem Gorenju že sence nove slovenske iredente na obzoru, že vidijo majave ali celo premaknjene mejne kamne ob mejah južne Avstrije.

Nekateri ljudje so pričakovali pri koroških Slovencih postopno odmiranje, ki naj bi ga pospešile še velikanske in anahronistične proslave 10. oktobra. Proti njihovim upom in pričakovanjem pa se je med koroškimi Slovenci zbudil odpor.

S koroškim potuhnjem je računal trenutni val ogorčenja v nemškem časopisju, pri javnih organih. Slovenci naj bi se zopet potuhnil kot psi, naj bi zatajili same sebe, svojo samobitnost.

Zagnali so svoj glas, obtoževali Slovence hujskanja, jim očitavali narodno hysterijo in šovinizem — ravno tisti krogi in ljudje, ki so že zdavnaj zapadli histeričnemu šovinizmu.

Vsemu svetu hočejo dokazati s svojim pisanjem, da na Koroškem ni nobenega zapostavljanja in zatiranja; da so vsi enakopravni, da vsak lahko govori jezik, ki ga hoče; vsak se lahko priznava k narodu, h kateremu se hoče.

Na Koroškem doživljaš kot Slovenec večkrat trenutke, ko čutiš ves gnev narodnega sovraštva, ki bruha iz nekaterih „sodobnikov“. Zanje nisi človek, ne enakopraven državljan, zanje si izdajavec, temačen tip vohuna, nezanesljivega mračnjaka, nisi več Slovenec, si „windischer Hund“, „Tschusch“, Balkanec, si manjvreden, ne smeš biti Korošec, ker si pač Slovenec.

A resnice ne spravijo s sveta niti najbolj ogorčeni protesti. Nobena sila, najsi bo še tako demokratično pretkana ali nasilno okrutna, ne more obrniti dejstev. In — na žalost neomajljivo — dejstvo je: Slovenci v Avstriji, na Koroškem, zlasti pa na Štajerskem, čakamo tistega velikega dne, ko se bomo zares mogli počutiti enakopravne državljanke na vseh področjih zasebnega in javnega življenja.

naša
luč
1971

mesečnik
za slovence
na tujem

leto 20
januar 1971

Revijo ureja uredniški odbor.

Odgovorni urednik:
Dr. Janez Hornböck.

Založba: Družba sv. Mohorja v Celovcu.

Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu.

Izhaja vsak mesec razen julija in avgusta.

Naročnina:

Avstrija	50 av. šil.
Belgija	120 b. fran.
Francija	13 f. fran.
Švica	12 š. fran.
Nizozemska	9 n. gold.
Nemčija	12 n. mark.
Anglija	19 an. šil.
Švedska	14 š. kron.
Avstralija	3 av. dol.
Kanada	3,5 am. dol.
ZDA	3,5 am. dol.

Razlika v cenah je pogojena zaradi neenakih poštnin v posameznih državah in različnih deviznih preračunavanj.

Naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava „Naše luči“.

Uredništvo in uprava:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt,
Austria.

Erscheinungsort:
Klagenfurt
Verlagspostamt:
A-9020 Klagenfurt

Printed in Austria
P. b. b.

1

Svetovna slovenska župnija

400 tisoč Slovencev po svetu · Za Švedsko en sam duhovnik · Mladi ne govorijo več slovensko, pojo pa še.

Vprašali smo direktorja slovenskih dušnih pastirjev v zdomstvu msgr. Ignacija Kunstlja o nekaterih stvarih, ki bodo verjetno zanimale naše bravce.

KOLIKO SLOVENCEV JE PO VAŠEM MNENJU V TUJINI IN KOLIKO V POSAMEZNIH DRŽAVAH?

Največkrat slišimo, da je Slovencev v zdomstvu 760.000. Številka je visoka, saj je to skoraj tretjina slovenskega naroda. Treba je pripomniti, da je točno število težko določiti, ker se je težko odločiti za vidik, po katerem bi se ravnali.

Vzemimo kot primer Severno Ameriko!

Statistike nam povedo, da je tam Slovencev še vedno 360 do 400 tisoč. Večina teh je že tretji ali četrty rod. V ZDA so prihajali Slovenci od leta 1890 pa tja do prve svetovne vojne. Po obeh vojnah jih je bilo res nekaj stotisočev.

Danes so prvi rodovi že poameričanjeni. K temu sta pripomogla okolje in šola. Dokler je bil otrok samo pri starših, je govoril samo slovensko, če sta bila oče in mati Slovenca. V šoli se je hitro naučil angleščine in kmalu je z brati in sestrami govoril le angleško. Le kjer so starši vztrajali, je otrok ohranil slovenščino v krepkem dialektu. Če torej jemljemo slovensko govorico kot kriterij tega, ali je nekdo še Slovenec ali ne več, po-

tem je število Slovencev v ZDA znatno manjše.

V Ameriki pa radi govorijo tudi pri ugotavljanju narodnosti o izvoru: odkod so prišli starši ali stari starši. Če se odločimo za ta kriterij, potem številke o slovenskih izseljencih niso previsoke.

Mogli bi tudi ugotavljati nacionalnost po narodni zavesti teh ljudi. V tretjem rodu začneta v mnogih primerih mladega Amerikanca zanimati narod in dežela, odkoder so prišli njegovi stari starši. Ali pa je to zanimanje isto kot narodna zavest? V koliko primerih je? Kako bi mogel človek to ugotoviti?

Odgovor na vprašanje, koliko Slovencev je v posameznih deželah po svetu, bi rad prepustil onim, ki tam živijo. Saj se boste menda razgovarjali z vsemi. Tako bo ob koncu lažje ugotoviti število slovenskih izseljencev. Bojim se le, da bo tudi tako končno število le zelo približno.

KAKO GLEDATE NA IZSELJEVANJE NAŠIH LJUDI?

Vsaka selitev pomeni globoko spremembo za človeka samega. Takole je za Izseljensko nedeljo 1970 napisal nemški kardinal Döpfner v imenu nemških škofov slovenskim rojakom v Nemčiji:

„Vaše življenje v tujini je bolj trdo, kot bi bilo doma, kljub prizadevanjem države, ki vas je sprejela. Dežela, v kateri živite, se po jeziku in načinu življenja, po šegah

in navadah tako močno razlikuje od vaše domovine, da ste bili že večkrat razočarani in se morate pogosto boriti z nemajhnimi težavami. Vaša skrb, da bi si oskrbeli primerna in zadostno velika stanovanja, da bi prišli k vam vsi člani družine, da bi si zagotovili trajno delovno mesto in se polagoma uživali v družbeno in cerkveno življenje v Nemčiji, je tudi naša skrb. Posebno vas mučijo skrbi za vaše otroke, za njih vzgojo v šolah in njih poklicno izobraževanje. Skupaj z mnogimi drugimi si prizadevamo, da bi se odgovorne oblasti spoprijele s temi problemi in nudile možno pomoč.“

Bilo bi prav, da vsi v tujini ostanejo le Slovenci in kot duhovnik naj dodam še: verni Slovenci.

KOLIKO SLOVENSkih ŽUPNIJSKIH CENTROV OBSTAJA PO SVETU?

Če mislite pod župnijskimi centri na dušnopastirske centre, bi pač moral naštetiti vse centre, kjer delujejo slovenski duhovniki za Slovence. To bo bolj razvidno iz poročil o posameznih deželah,

Pravno je pa to zelo različno urejeno. V ZDA in Kanadi imamo Slovenci narodne župnije, kjer je vse kakor doma na župnijah, le da župnije niso razdeljene po ozemlju, ampak po vernikih, ki se taki župniji prostovoljno pridružijo. Po nekaterih evropskih državah in Avstraliji je podobno, le da pravno to niso narodne župnije: duhovnik oskrbuje svoje vernike, pravno je pa pri delitvi zakramentov in podobnem odvisen od krajevnih škofov in župnikov. V Avstraliji lahko vodi župnik za tujce vse matične knjige sam, ob koncu leta jih pa mora priključiti v prepisu krajevni župniji. Drugod mora izseljenski duhovnik vpisati vsak krst in vsako poroko v knjige krajevnih župnij in vsakokrat mora dobiti dovoljenje za poroko od krajevnega župnika.

KAKO JE ORGANIZIRANO DELO PO SLOVENSkih ŽUPNIJAH V

SVETU IN KAKO STE VI POVEZANI S TO SVETOVNO ŽUPNIJO?

Pri organizaciji dela mora župnik vedno računati z velikimi razdaljami: on ima daleč do vernikov in oni imajo daleč do slovenske maše. Pri tem pomislimo, da je za dežele, kot sta Švedska in Anglija, le po en sam slovenski duhovnik! K Slovencem na Nizozemsko hodi duhovnik iz Belgije.

Vsak duhovnik mora vršiti redno dušno pastirsko delo kot drugod: učiti verouk, deliti zakramente, nuditi ljudem nedeljsko mašo.

Poleg tega mora duhovnik opravljati veliko socialnega dela. Lepo pove o tem Koledar družbe sv. Mohorja iz Celovca 1971 (na str. 96): „Poleg strogo duhovniškega dela ima dušni pastir še polno drugih poslov in opravkov. Korespondenca je pretežno v zvezi s posredovanjem naslovov za službe, iskanjem dokumentov in podobno. Največkrat mora tudi sam kuhati, pospravljati in čistiti, drugič zopet opravljati mizarska ali zidarska dela pri hiši.“

Nedeljske maše so redno v krajih, kjer je več Slovencev. Pri manjših skupinah le mesečno ali le kdaj čez leto. Redno pa je po maši še razgovor v takšni ali drugačni obliki, saj se navadno le takrat prijatelji srečajo, da se pogovore o skrbeh in težavah. Za župnika je laže, če so skupine manjše. Marsikaj se lahko uredi takoj po maši. V večjih krajih ima pa župnik tudi posebne „uradne ure“, kar pomeni le, da ga je možno tedaj najti doma. Njegova na daleč raztresena župnija zahteva namreč mnogo potov.

In kako sem sam povezan s slovenskimi župnijami po svetu? Za duhovnike izhaja na dva meseca mala revija Omnes unum na 32 straneh. Obravnava najvažnejša vprašanja, ki zanimajo duhovnike, poroča pa tudi o vseh duhovniških spremembah tako v zdomstvu kot v domovini. Duhovnikom pošiljam posebne okrožnice. Vse, kar se njih tiče in gre preko vatikanskih uradov, je treba rešiti. Dosti je tudi drugih pismenih zvez. Ako duhovniki žele in je potrebno, jih obiščem. Včasih nadomestim duhovnika, ki bi težko prišel do potreb-

nih počitnic. Vse to daje življenju dosti pestrosti, a tudi dosti potov. Končna vez med nami vsemi je molitev.

ALI HITRO USIHA SLOVENSKO ŽIVLJENJE V SVETU, KER SE LJUDJE VKLJUČUJEJO V NOVE DEŽELE?

Ne bi mogel reči, da hitro usiha. Pri mnogih drugih narodih usiha hitreje. Integracija, da rabim tujo besedo za vključitev, zavisi v veliki meri od zavesti posameznika, potem pa od okoliščin, v katere priseljenec pride.

Pri ugotavljanju integracije bi samo zunanja podoba človeka povsem zavedla. V Ameriki boste n. pr. našli kraje, kjer je večina imen še vedno slovenskih, ostalo je tudi dosti narodne zavesti, a ko je hotel župnik uvesti mašo v slovenščini, ga Slovenci niso več razumeli.

Najdalje potrebujejo ljudje v tujni svojega duhovnika za spoved. Verjetno je vzrok v intimnosti spovedi same: človek se razodene najlaže v jeziku, ki ga najbolj pozna.

Pa še nekaj je zanimivo: slovensko petje. Slovenci smo narod, ki poje. Tako boste našli mlade, ki slovenščine ne govorijo, pojo pa slovensko. S slovensko pesmijo zamre navadno tudi slovenstvo.

Le ob večjem številu priseljenec je mogoče ustvariti narodne otoke, kot so jih Slovenci v začetku tega stoletja ustvarjali. Na ta način je mogoče slovensko življenje na tujem precej podaljšati. V času, ko promet ni bil posebno razvit, so si Slovenci postavljali hiše blizu župnijske cerkve, tam je bila slovenska trgovina, tam tudi gostilna, pri cerkvi ali pod cerkvijo dvorana. Da je danes integracija hitrejša, je morda vzrok tudi to, da ni več takih skupnosti.

KAKŠEN POMEN IMAJO SLOVENSKI IZSELJENCI ZA SLOVENIJO?

Na vprašanje bi morala odgovoriti pravzaprav Slovenija sama. Kljub integraciji so izseljenci še vedno del narodnega telesa. Čisto materialno se je to pokazalo v ve-

Msgr. Ignacij Kunstelj je bil rojen l. 1908 na Vrhniki. Po posvečenju (1933) je kaplanoval na raznih župnijah, nato pa župnikoval na Rakitni. Po vojni je osnoval slovensko dušno pastirstvo v Angliji, kjer je pastiroval dobri dve desetletji. Slovenski dom v Londonu je njegova stvaritev. Konec leta 1966 je bil imenovan za monsinjorja, januarja 1967 pa za direktorja slovenskih dušnih pastirjev v zdomstvu.

liki finančni pomoči, ki so jo nudili izseljenci Sloveniji po obeh svetovnih vojnah. Danes beremo, da je devizni dohodek od slovenskih delavcev v tujini večji kot devizni dohodek iz turizma. Pa tudi med turisti je mnogo slovenskih izseljencev in njihovih potomcev.

V širokem svetu Slovenci vidimo marsikaj, česar ni v domovini. Če prinašamo svoje kulturno bogastvo v domovino, bo le-to v obogatitev Sloveniji sami.

Svet danes podira meje. Prav bi bilo, da bi tudi med izseljenci in domovino ne bilo kulturnih mej. Te, ki so, so umetno postavljene in umetno vzdrževane.

V korak s časom

- Kdor prezidava hišo, sedi mesece v prahu in ropotiji.
- Največji oporekovavec je bil Kristus sam.
- Koncil je bil kot sonce nad ledenikom.

Danes je v deželah s prebujenim katolicizmom vsepovsod obilo kritike cerkvenih oblastnikov. A ne gre samo za oporekanje. Tu so tudi nova spoznanja, ki sicer niso še do kraja izčiščena, a so nekaj pristno krščanskega. To je vera na stopnji današnjega razvoja. Zapi-rati se pred temi novimi spoznanji bi se reklo, uklepati lastno vero v plašč, ki ji je postal pretesen in preokoren.

Vsa ta nova spoznanja so povezana z naukom II. vatikanskega koncila, ki ga še naprej razvijajo. Vendar bi bilo kratkovidno misliti, da izhajajo samo iz njega. Te nove misli rastejo tudi iz sedanjega časa.

Seveda se človeka polašča sprava neka zmedenost in nemir ob vsem tem. Holandski škofje so v pastirskem pismu (3. marca 1968) med drugim na tole opozorili: „Cerkvi je bil nemir vedno znova potreben, ker je bila tudi prenovitev potrebna. Danes to ni drugače... Kadar prezidavate hišo, sedite mesce in mesce v prahu in ropotiji. A vse to je treba jemati v kup, ker je prezidava pač potrebna. Ne, nič se ne pomišljamo izreči: tudi prezidava Cerkve je nujno potrebna“. A pravzaprav „se dá Cerkev laže primerjati s šotorom kakor pa s trdno grajeno hišo, v kateri se človek za vedno nastani. Šotor je treba vedno znova podreti ter ga na novo postaviti,

kakor hitro je spet kos poti za nami. Kar nam daje, je le začasen krov.“

Pravo oporekanje proti napakam v Cerkvi je le tisto, ki ga vrše kristjani znotraj Cerkve v imenu evangelija in s tem namenom, da bi bila ‚brez madeža in gube‘. To ugovarjanje se obrača proti zlu: proti črki zakona, proti samohotnemu odločanju, proti okostenelosti, proti neke vrste zmagoslavju, ki ne priznava v sebi nobene krhkosti in se le slavi v svoji dozdevni moči.

To, da tako oporekanje obstaja, je nekaj dobrega. Če ga ne bi bilo, bi bila Cerkev kakor bolno telo, ki se na bolezen več ne odziva. Današnje težnje oporekanja v Cerkvi torej izvirajo končno iz nekega zdravega čuta za bolezen v Cerkvi in iz stvarne zaskrbljenosti zanjo. Odgovor pa tu ne prihaja „od zgoraj“, od oblasti, temveč iz božjega ljudstva in poedincev v njem.

V Novi zavezi je bil največji oporekovavec brez dvoma Kristus sam: ugovarja proti zgolj površinskemu izpolnjevanju zakona, kjer notranjost vsa gnije; proti zunanjemu tolmačenju postave, ki nalaga ljudem neznosna bremena; proti takrat veljavnim opredelitvam zakona: „Slišali ste, da je bilo rečeno..., jaz pa vam pravim...“ ...Že na zunaj se vede tako, da govorijo: „Glejte, požrešnež je in pijanec, prijatelj cestinarjev in grešnikov.“ Njegove besede in njegova dejanja so seme za najglobljo revolucijo človeštva.

Vedno znova se zatrjuje, da bi ne bilo današnjega nemira, zmedenosti, zgubljanja smeri, če bi ne bilo Janeza XXIII. in njegovega koncila. Prav tako nekateri vedo, da bi Janez XXIII. zbora gotovo ne sklical, ko bi bil vedel, kaj vse bo v njem in za njim v Cerkvi izbruhnilo.

Prepričljiv odgovor na take in podobne glasove so besede belgijskega kardinala Suenensa. „Koncil,“ pravi kardinal, „je bil kot sonce nad ledenikom; sonce, ki led tali, a ga raztali s tako močjo in tako naglo, da čez pobočja gorā udarilo divje vode, ki si s svojimi gmotami, s kamenjem, s hlodi iščejo poti in izhoda. Vse na bregu je nujno in neizogibno v velikem neredu. Seveda ljudje lahko upajo, da bo nereda konec. A se je treba z njim soočiti.“

Kako se torej zadržati do današnje razviharjenosti? Dvoje je možno: ali poskušati divjanje voda zajeti, se mu preprosto upreti, ali pa vode zajeti, speljati v struge in struge, koder so pretesne, razširiti. Le ta druga rešitev se zdi Suenensu smiselna.

Vzrok nemira in zmedenosti ni koncil, ampak predkoncilski led nad Cerkvijo, je vse, kar prej soncu ni dajalo, da bi zmrzljino moglo zadosti ogreti. Če se zdaj v deželi

vse tali, se zato, ker je bil prej v njej led. Na to je treba misliti. Ledenik ovira življenje in rast ter tudi duši s svojo negibnostjo.

„Evangelij,“ pravi kardinal, „nas je učil, da je sobota zaradi človeka in ne človek zaradi sobote. A vse predolgo je bil ta živi človek v pozabi. In danes hkrati s presenečenjem ugotavljamo, da današnji človek ni več včerajšnji, kakor tudi družba ne, v kateri živi. V svetu zelo naglih sprememb, v katerih vsakih deset let stopimo v novo sto-

Streli na upanje

„Moje sanje... Sanjam, da bodo nekoč na rdečkastih gričih Georgije skupaj sedli za mizo bratstva sinovi nekdanjih sužnjev in sinovi nekdanjih lastnikov sužnjev... Sanjam, da bodo nekoč moji štirje otroci živeli sredi naroda, ki jih ne bo sodil po barvi kože, ampak po njihovih zaslugah... S tem prepričanjem se vračam na Jug. To prepričanje nam bo pomagalo, da iztisnemo iz oceana obupa kapljico upanja...“

Tako je govoril Martin Luther King pred 7 leti v senci Lincolnovega spomenika v Washingtonu pred dvesto tisoč črnimi brati.

Te sanje so mu ostale prav do konca. Tepli so ga in poniževali. Dobesedno pljuvali so nanj in se mu posmehovali. Kar drug za drugim so ga pošiljali v ječo. Nekoč so mu porinili nož v hrbet. Hišo so mu porušili z bombo. Dobival je sto in sto grozilnih pisem s tremi grozljivimi črkami KKK. Gledal je lutko samega sebe z napisom na prsni, kako so jo z naslodo obe-

sili na drevo. Vztrajno je pridigal ljubezen, čeprav je živel v kipečem kotlu sovraštva.

V četrtek, 4. aprila 1968, je prišel v Memphis organizirat stavkovno gibanje črnskih delavcev pri mestnem podjetju za snago („Kaj vam pomaga pravica, da smete svobodno sestiti za točilno mizo v restavraciji, če si nimate s čim kupiti eno samo hrenovko?!“). Ob šestih zvečer po krajevnem času se je v črni obleki in beli srajci pred večerjo, ki so jo priredili njemu v čast, naslonjen na zeleno ograjo čisto navadnega ameriškega motela, pred sobo številka 306, Martin Luther King nekaj trenutkov pogovarjal s prijatelji. Povsem vsakdanji trenutek — miren odmor, tišina, popolna sprostitve, nobenega razburjanja, nobenih problemov, nobenih dogodkov. King je nagovoril pastorja in črnega glasbenika Bena Brancha z besedami:

„Ne pozabite zapeti nocoj duhovno pesem ‚Bog, primi me za roko!‘ in zlasti pazite, da jo boste dobro zapeli...“

„Malo hladno je, nadenite si površnik!“ ga skrbno in toplo opozori od spodaj na pločniku eden izmed dolgoletnih dobrih

sodelavcev, duhovnik Jessie Jackson.

Martin Luther se nasmehne: „V redu.“

To so njegove zadnje besede. Začuje se strel. Iz Kingovega vratu brizgne curek krvi. Eden od njegovih spremljevalcev, dr. Young, priteče iz sobe in se skloni nad zadetim voditeljem:

„Ali me slišiš?“

Kingove oči so na široko odprte, v njih naglo ugaša ne samo svet, ampak tudi njegov sen, a nobenega glasu ni slišati iz njegovih ust, ki so toliko govorila.

Ta ostrostrelski zločin rasiističnega atentatorja ni bil le strel v enega človeka. To je bil strel, ki je podrl upanje. Ta strel je v štiridesetih mestih po vseh Združenih državah, po sivih betonskih puščavah črnskih ločenih četrti sprožil verižni odgovor požarov, uničevanja, jeze, obupa, ubijanja, aretacij in nasilja. Odgovor na vse to je še hujše nasilje.

King je zaprl nedokončano knjigo in hkrati začel novo, negotovo poglavje.

Življenjska pot Martina Luthra Kinga je bila najprej tiha drama, nato prostovoljna žrtev, končno velik nauk.

D. R.

letje, je nevarnost zaostajanja velika. To še bolj, ker moramo hkrati v velikih skokih nadomestiti čas, ki ga je kdaj treba šteti s stoletji. To je, kar zvečine povzroča nered: nakopičenost nerešeneih problemov."

Potrebno nam je najprej tole: da današnja razviharjenost v Cerkvi jemljemo kot nekaj samo po sebi razumljivega, kot odgovor na preteklost, ki nikjer ni bila popolnoma sončna dežela, v kateri bi se življenje moglo nemoteno sproščeno razvijati.

Drugič bi nam moralo biti jasno, da nepredvideni in bučni viharji vedno vznemirijo in da v današnjih viharjih znotraj Cerkve ne more biti drugače. A temeljno občutje v njih bi vendar moralo biti nekaj vselega, s pričakovanjem pretkanege, vedrega, kakor je vedro čakanje na svežost, sonce, jasnino med vihro, ki je po dolgem času prišla in zanjo vemo, da bo razčistila ozračje.

Potem nam je v sedanjih viharjih znotraj Cerkve potrebno še mirno zaupanje. Saj so ti viharji končno iz vetja Kristusovega Duha, ki se je sprostilo znotraj koncila. Zato je v njih kakor v svetopisemski vihri na jezeru Kristus sam z nami, ki — kakor takrat učencem — tudi nam

govori: „Ne bojte se, jaz sem!“; jaz, ne pošast, kakor bi se na prvi pogled zdelo.

(Po knjigi dr. V. Truhlarja, Katolicizem v poglobitvenem procesu)

Sežiganje mrtvih

O pokopališčih in sežiganju mrtvih je zadnje čase mnogo razpravljaj, ki gredo marsikomu na živce.

Pravijo, da so pokopališča vedno bolj polna in da ni več prostora zanje. Nestrokovnjak tega seveda ne more presojeti. Menim pa, da je treba prostor kratko in malo poiskati. Ne le v drugih deželah, tudi pri nas se je prostor za mrtve še vedno našel. Vsaka občina je ponosna na svoje negovano pokopališče.

V mestu je to morda drugače. Tu se je treba na sežiganje mrtvih polagoma navaditi.

Slišal sem tudi duhovnika govoriti o tem, a me ni prepričal. Moral bi vendar jasneje povedati, zakaj je Cerkev doslej odklanjala sežiganje. Ker so namreč hoteli neverniki s tem zanikati vstajenje od mrtvih. Moral bi tudi povedati, zakaj Cer-

kev danes ne nasprotuje sežiganju. Ali bi mi hoteli to vprašanje bolje pojasniti? Menim, da tudi druge zanima.

S sežiganjem mrtvih je prav tako kot z vsako drugo zadevo: človek jo lahko pozdravi, zdi se mu potrebna, jo sprejme, ali pa jo odklanja, odvisno pač od nagiba, ki ga vodi.

Sežiganje mrtvih se je uveljavilo pri nekaterih narodih že v 1. tisočletju pred Kr. Očitno so mu dajali prednost pastirski narodi, ker so pepel svojih prednikov lahko nosili s seboj, ko so se selili. Morda pa je določeno vlogo igral tudi strah pred vrnitvijo mrtvih. Pri Izraelcih sežiganje ni bilo v navadi, pač pa občasno pri Rimljanih in češče pri Germanih.

Kristjane so po Jezusovem zgledu pokopavali in ta navada se je razširila v pokristjanjenih deželah. Vsekakor pa pri cerkvenih očetih ni zaslediti nobenega razpravljanja glede sežiganja mrtvih.

V francoski revoluciji so se s sežiganjem mrtvih hoteli boriti proti krščanski veri v vstajenje in se je bolj uveljavilo šele tedaj, ko je prostozidarstvo to mišljenje izdatno podprlo.

Slovinci ob meji

GORIŠKA — V Katoliškem domu v Gorici je bil „Glasbeni koncert“. Na *Cecilijanki 1970* so nastopili zbori iz Goriške, Slovenske Benečije in Kanalske doline, skupno kar 14. — Memorial „M. Filej“ je združil slovenska športna moštva v tekmovalju v osmih športnih panogah. — Mladinsko akademijo je pripravilo v Kat. domu 5 mladinskih zborov. — V župnijski dvorani v Štandrežu je Kmečko društvo obhajalo slovesno zahvalno nedeljo. Razstavljen poljske pridelke so darovali raznim zavodom v Gorici. Domače prosvetno dru-

štvo „F. B. Sedej“ je pripravilo v župnijskem domu kulturni večer. Uprizorilo je znani del pisatelja A. B. Čehova „Medved“ in „Snubač“.

TRZAŠKA — Nad 300 pevk in pevcev je nastopilo v dvanajstih zborih na „Cerkveni reviji pevskih zborov“ v Trstu v Kulturnem domu. — Slov. gledališče je v Kulturnem domu uprizorilo Tolstojevo „Moč teme“. — Druga premiera v sezoni je bila v Slov. gledališču komedija L. Holberga: „Jeppe s Hriba“. — Izredno dobro je bil obiskan koncert Glasbene matice. Solistu Dejanu Bravničarju, dirigentu in orkestru so dali poslušalci zasluženo priznanje. — Na proslavo 70-letnice akademskega slikarja Toneta Kralja je društvo Slov. izobražencev povabilo tudi umetnika. Ob barvnih projekcijah so navzoči spoznali njegova številna cerkvena in druga umetniška dela. — Ob prvi obletnici glasbenega delovanja

Finžgarjevega doma na Opčinah je bil nastop „Naši mladi“.

KOROŠKA — V Celovcu je razstavljal znani slovenski akademski kipar France Gorše. Umetnine so bile v lesu, žgani glini, bronu in bakru. Pred kratkim je dovršil nov križev pot v celjski opatijski cerkvi. — V „Galeriji 61“ pa je razstavljal slikar Valentin Oman. — „Naše delo, navade in življenje v letnih časih“ v slikah in pesmih je prikazal g. župnik Vinko Zaletel na prosvetnem večeru Krščanske kulturne zveze in Kat. prosvete v Kolpingovi dvorani v Celovcu. — V Selah je Koroška dijaška zveza uprizorilo igro „Dnevnik Ane Frank“. — V Kazazah in Globasnici je kat. mladina pridedila miklavževanje. — Učenke Gospodinjske šole v Št. Rupertu pri Velikovcu so pripravile proslavo Brezmadežne z igro „Slepa Tilka“, petjem in deklamacijami.

Zaradi teh svetovnonazorskih nagibov je Cerkev sežiganje prepovedala. Danes se je to mišljenje umaknilo higienskim in estetskim predpisom in sežiganje danes ne pomeni več borbe proti Cerkvi. Za to ga danes Cerkev dovoljuje in zlasti v velemestih se vedno bolj širi.

Rožni venec - danes

„Ali je rožni venec pri prvem obhajilu sploh še potreben?“ sprašujejo prvoobhajanci starši. „Ja,“ meni župnik, „če ga otroku danes ne daste, ga mu ne boste dali nikoli več. Lepo bi pa bilo, če bi ga včasih tudi molili.“

„Moj starejši sin pravi, da nima kaj početi z rožnim vencem, z molitvijo sploh,“ toži pobožna mati.

Na prometnem znaku gori rdeča luč. Mož za krmilom potrpežljivo čaka. Njegovi prsti drse počasi ob robu krmila. Moli rožni venec.

Demonstracije na televiziji: stari ljudje korakajo v znak protesta proti stanovanjski stiski in oderuškim najemninam. Molijo rožni venec. To je njihovo orožje. Moč nemočnih.

To je rožni venec. Danes tako sporna molitev. A zakaj se pustimo zbegati zaničljivim geslom? Rožni venec je molitvena oblika miru, premišljevanja. Ni za vsakogar in ne ob vsakem času.

V človekovem življenju so trenutki, ki prekipevajo od lastnih besed. Tedaj ni prostora za to „starmodno molitev“. So pa zopet drugi, ki so enostavnejši, preprostejši, bolj odprti za dožemanje božjega odrešilnega dela v svetu. Tedaj človek lahko vedno znova ponavlja „Zdrava, Marija... Zdrava, Marija...“, desetkrat, dvajsetkrat, petdesetkrat. To je kakor reka. In nad to reko plava skrivnost kot sveta podooba. To gledam. Gledam, kaj je Bog storil s tem svetom, z ljudmi, gledam v skrivnost odrešenja. Življenje, trpljenje in zmaga božjega Sina. In njegova Mati stoji poleg nas. Pozdravljamo jo in ona pravi za nas. Zdaj in v naši smrtni uri. Kako je to čudovito! Človek se počasi umiri, napetost popusti, problemi se razblinjajo.

Medtem ko veliki vpletajo svet v zgodovino, drse jagode skozi prste majhnih, utrujenih, obteženih — neprestano... Njihova molitev ima ceno. Je moč nemočnih.

Mogoče ga poznate. Ali pa tudi ne. Sicer pa ni nujno, da je on. Namreč, da je ta in ta človek, s takim in takim obrazom, s tem in tem imenom in priimkom. Dovolj je, da je nekdo, ki obupuje in ki potrebuje človeka.

Mogoče je tisti nekdo bežečna starka, mogoče pohabljen otrok, mogoče kak zapit vdovec. In — kar se tolikokrat zgodi — ne poznamo tega človeka, ne vemo zanj, ni nam ga mar.

Pa pravimo, da smo kristjani — učenci tistega, ki je dal za ljudi vse, kar je imel!?

Slovenci po svetu

ARGENTINA — Na celodnevni prireditvi so se zbrali slovenski rojaki v „Rožmanovem zavodu“ v Adrogué. Na vrtu so gojenci uprizorili igro „Jurij Kozjak“. — V Slovenski vasi v Lanusu je bila slovesna blagoslovitev novega „Baragovega misijonišča“. — Slov. kulturna akcija je zadnji kulturni večer v letu posvetila pesniku Prešernu ob njegovi 170-letnici rojstva. — Na sestanku slov. akademskega društva je predaval g. Marko Kremžar o mednarodnih vplivih na argentinško ekonomijo. — Slovenski srednješolski tečaj je za-

ključil šolsko leto z mašo in prireditvijo. Petošolci so pripravili almanah „Razpeta krila“. — Pred polnočnico v Slovenski hiši je pevski zbor „Gallus“ pripravil božični koncert. — Posebni avtobusi so peljali otroke slovenskih ljudskošolskih tečajev na izlet v „Otroško mesto“ blizu mesta La Plata. — Tombolo z družabno prireditvijo so imeli v San Justu in Carapachayu. — Pri Zvezi slovenskih mater in žena je g. Zorko Simčič po vrnitvi iz Evrope predaval o temi: Kakršna sedanost, takšna bodočnost. Poudaril je pravilnost in nujnost ohranjanja slovenstva v emigraciji.

AVSTRALIJA — Miklavž je obiskal otroke pri slovenski cerkvi Merrylands. — Otroški zbor iz Sydneya je pel pri maši v Wollogongu. V dvorani so pričakali Miklavža. — Na vrtni veselici v Brisbane je „Plavi Jadran“ z zvoki domačih

melodij ubujal rojakom spomine na domače kraje.

KANADA — V župniji Brezmadežne v Novem Torontu je v skavtskih organizacijah 180 mladih Slovencev in Slovencev. Tudi Mladinski klub zbira člane. Poleg družabnosti nudi versko in kulturno vzgojo. — Plesna skupina „Kres“ iz Clevelanda je gostovala s folklornimi plesi. — Župnija in klub v Winnipegu sta prevzela skrb za nedeljsko slovensko radijsko oddajo.

ZDA — Slovensko kulturno društvo Triglav v Milwaukeeju je proslavilo 20-letnico obstoja s slavnostno akademijo. — Slovenska telovadna zveza je praznovala 20-letnico obstoja s telovadnim nastopom, večerjo in plesom v auditoriju pri Sv. Vidu v Clevelandu. — Farna kulturna prireditve je bila pri Sv. Vidu. — Pevski zbor „Jadran“ je pripravil jesenski koncert.

novice od doma

AJDOVŠČINA — Ajdovski LIP se je uvrstil po vrednosti izvoza na zaposlenega delavca na prvo mesto med vsemi podjetji slovenske lesne industrije. Vrednost izvoza na zaposlenega delavca znaša v drugih podjetjih 930 dolarjev, pri LIP-u pa 2402 dolarja. Po vrednosti izvoza je LIP na tretjem mestu, izvažale na konvertibilna tržišča (v kapitalistične države), od teh 90 odstotkov v Združene države Amerike.

AJDOVŠČINA — Skupnost ljubljanske tovarne alkoholnih pijač „Alko“ se je z glasovanjem odločila za pripojitev k sadno-likerskemu podjetju „Fructal“ v Ajdovščini. Za združenje so se odločili zaradi racionalizacije proizvodnje in delitve dela med podjetjema. Obe podjetji sta zdravi, realizacija „Alka“ znaša 40 milijonov, „Fructala“ pa 150 milijonov dinarjev.

ANKARAN — Lanska turistična sezona ni bila tako uspešna, kot so si jo želeli ob slovenski obali. Ravnatelj hotela „Adria“ v Ankaranu pripisuje slabši uspeh predvsem neustreznosti kakovosti gostinskih storitev. Hoteli nimajo gostinsko izšolanih ljudi, pa tudi sicer imajo premalo osebja. Hotel „Adria“ je imel 150 ljudi zaposlenih, potreboval bi jih pa 260. Poleg tega pa tudi razna javna dela, ki kalijo mir, odvrtačajo tuje.

BLLED — Medtem ko so ob Jadranu razočarani nad letošnjim obiskom tujcev, so na Gorenjskem še kar zadovoljni. V devetih mesecih je bilo nekaj nad 1,1 milijona nočitev. Več kot polovica nočitev odpade na letoviščarje iz tujine. Na prvem mestu so bili Holandci s 156 000 nočitvami. Za tisoč manj je bilo Nemcev, ki so na drugem

Z izvlečki iz slovenskih revij in časopisov, ki izhajajo doma in po svetu, skušamo zasledovati dogajanje med Slovenci. Za utemeljenost komentarjev in mnenj ne odgovarjamo. Iz podane snovi naj si bralci sami ustvarijo sodbo o življenju slovenske družbe! — Op. ured.

kaj pravijo doma in po svetu

DVOJEZIČNI NAPISI NA
KOROŠKEM

NAŠ TEDNIK

Dejstvo je, da so se pojavili za 10. in za 26. oktober na južnem Koroškem dvojezični napisi. Dejstvo je, da se je Avstrija obvezala v državni pogodbi 15. maja 1955, da bo napravila dvojezične napise na južnem Koroškem. Do sedaj jih še ni. Vselej se najdejo izgovori, ki zavlačujejo in preprečujejo ta korak, ki bi v močni meri doprinesel k resnični sliki južne Koroške, kjer prebivajo Slovenci. Dejstvo je, da Slovenci s polno upravičenostjo pričakujejo ta korak lojalnosti avstrijske države do svoje narodnosti. Kljub opozorilom, kljub podobnim primerom v drugih državah pri nas oblast ni pokazala toliko duha pravičnosti, da bi dala Slovincem dvojezične krajevne napise.

Če se izgovarja neki Rudolf P. v celovski „Kleine Zeitung“ (5. 11. 1970), da je dala Jugoslavija oz. Slovenija dvojezične napise Italijanom v slovenski in hrvaški Istri, Madžarom na Prekmurskem in v Vojvodini, Šiptarjem na Kosovem in drugim samo zaradi tujskega prometa, da bi se pač tujci lažje znašli, mu samo odgovorimo, da so se pojavili tam dvojezični napisi že takrat, ko so bile jugoslovanske meje „zaprte“.

Tudi koroški Heimatdienst se je čutil poklicanega, da doda svoje mnenje.

Po mnenju tega Domovinskega sveta bo napočil mir na Koroškem šele tedaj, ko enega naroda ne bo več. Popolnoma jasno je, da so to po mnenju in v željah teh gospodov samo koroški Slovenci. Čudno je, da se organizacija s tako šovinističnim nemškimi nacionalizmom še upa dvigati grebene in napadati „mazaške akcije slovenskih šovinstov“!

V pismu bravcev v „Kleine Zeitung“ (29. oktober 1970) obsojajo z vsemi ostrinami, ki so jih nabrali v nemškem jeziku, pojav slovenskih krajevnih napisov dodatno k nemškim v nekaterih krajih južne Koroške. To naj bi bila nezaslišana provokacija, ki je ne moremo trpeti. V interesu miru na Koroškem zahtevajo domovini zvesti gospodje, naj se pristojne oblasti potrudijo na vse kriplje, „da bi izsledile državi sovražne storivce“.

Kdaj so pa tile gospodje dvignili svoj glas, ko so nemško-nationalne in šovinistične tolpe trgale slovenske napise s slovenskih ustanov (Hranilnica in posojilnica v Velikovcu, Naša knjiga v Celovcu), razstrelile in pomazale („Kärnten ist deutsch“) spomenik slovenskim žrtvam nacističnega besnenja v Št. Rupertu pri Velikovcu, pomazale Hranilnico in posojilnico v Dobrlj vesi s „Tschuschen raus“, potrgale dvojezične napise v bivši blaški občini? Kdaj je izsledila policija storivce? Kdaj so se že razburili, ko so šovinistični agitatorji ustrahovali slovenske starše, pritiskali nanje, tako da se niso upali prijaviti svojih otrok za dvojezični pouk? Našteli smo samo majhen delček primerov.

V interesu miru na Koroškem, v interesu domovinske zvestobe je, da bi se končno prenehala na Koroškem taka razbesnela hujskarija, ki ne pozna nobene druge meje kot izgin enega od obeh narodov v deželi.

Naš tednik, Celovec, 12. nov. 1970, str. 2.

KDAJ BODO OBLASTI PREPOVEDALE DELOVANJE HEIMATDIENSTA?

Že pred letošnjim 10. oktobrom je Kärntner Heimatdienst zapisal v svojem glasilu, da se mora obrambni boj nadaljevati vse dotlej, dokler ne izgine eden od obeh koroških narodov.

Koroški Slovenci s to izjavo nismo šli v javnost pred 10. oktobrom, ker nismo želeli vnašati nemira v priprave za deželni praznik. Ker pa poziv Narodnega sveta koroških Slovencev na veliki proslavi 8. novembra v celovškem glasbenem domu na oblast in notranjega ministra do danes ni našel odmeva s strani oblasti, smo primorani ponovno opozoriti z vso odločnostjo na to vprašanje.

27. oktobra sta naslovili obe osrednji organizaciji koroških Slovencev (Zveza Slovenskih organizacij na Koroškem in Narodni svet koroških Slovencev) na predsednika avstrijske republike in na notranjega ministra pismi, v katerih opozarjata na omenjeno zločinsko ravnanje Kärntner Heimatdiensta.

3. novembra 1970 nam je odgovoril predsednikov kabinetni direktor, da je zvezni predsednik pismo prejel, da pa v okviru ustavno določenega področja nima možnosti, da bi ukrepal v vprašanih slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem.

Zdi se nam, da je in mora biti državni predsednik vrhovni varuh ustave, predvsem pa varuh človečanskih pravic vseh državljanov. Zato se ne moremo pridružiti mnenju, da predsednik ne bi imel nobenih možnosti. Prav gotovo nima možnosti neposrednega ukrepanja, lahko pa naredi potrebne korake.

Kljub temu, da je pismo zveznemu notranjemu ministru staro več kot mesec dni, in kljub javnemu pozivu 1000 koroških Slovencev, naj oblasti končno ukrenejo kaj proti Heimatdienstovi dejavnosti, notranji minister do danes ni odgovoril.

Ne moremo si misliti, da se avstrijske oblasti strinjajo z zločinsko zahtevo po likvidaciji slovenskega naroda, kajti podobne zahteve so prinesle v preteklih desetletjih nad človeštvo neizmerno gorja.

Naš tednik, Celovec, 3. dec. 1970, str. 2.

JE HEIMATDIENSTU ODBILO?

Dne 7. dec. so se odločili trije slovenski študentje na Dunaju narediti pravne korake zoper izdajatelja in odgovornega urednika časopisa „Ruf der Heimat“, periodičnega lista Kärntner Heimatdiensta. Ob pregledu in proučitvi člankov se je namreč izkazalo, da vsebujejo omenjeni sestavki zadosti podlage za sumnjo, da pisec teh člankov ščuva in vnaša nemir med oba naroda na Koroškem, kar je kaznivo dejanje, ki je zanj zagrožena po avstrijskem kazenskem zakoniku, § 302 v zvezi s § 305, zaporna kazen do 1 leta.

Sum za kaznivo dejanje vidijo študentje predvsem v sledečih dveh odstavkih:

„... Torej zgodovina na Koroškem še ni potegnila dokončne črte. Potegnila jo bo med obema narodoma le, če ne bo eden od njiju več obstajal. Tako je obrambni boj iz leta 1920 v letu 1970 še vedno obrambni boj z orožjem srca in duha in bo to ostal, dokler je tu nemški in tam slovenski narod...“

„... Slovenski nacionalizem — za njim jugoslovanski imperializem — se še ni ‚avstrijskemu delu Slovenije‘ odpovedal. To prepušča le pričakovani ‚prihajajoči uri‘, da bo tretjič tvegaj osvovitev. Če le mogoče po mirni poti... Na to se pripravlja in se poslužuje svoje ‚pete kolone‘ na Južnem Koroškem...“

To je brezdvomno zelo pomemben razvoj posebno tudi glede na pogosto zahtevo koroških Slovencev po uradni prepovedi Kärntner Heimatdiensta, ki je znan po svoji nestrpnosti, ki ustvarja strupeno vzdušje proti Slovencem.

Z zanimanjem bo zasledoval NT razvoj tega kazenskega postopka ter o njem poročal.

Naš tednik, Celovec, 10. dec. 1970, str. 1.

mestu. Sledijo jim Italijani, Avstrijci in Angleži. Iz ZDA je bilo 15 000 nočitev, iz drugih neevropskih držav pa 13 000.

CELJE — V Celju so obnovili Dečkovo in Čopovo ulico in tako povežali Ljubljansko in Mariborsko cesto. Povezava je dolga 2700 metrov, široka pa od 9 do 12 m in je stala nekaj več kot 8,5 milijonov dinarjev. Ta obvozna cesta bo razbremenila ozke ceste v mestu.

CELJE — V zaselku Slom pri Ponikvi so ob 170-letnici rojstva slovenskega prosvetitelja in pesnika škofa Slomška odprli spominsko sobo v hiši, kjer je bil rojen. Zbrali so staro originalno pohištvo, nekaj čtiva in slik.

ČRENSOVCI — Vaščani te pomurske vasi so z lastnimi sredstvi zgradili vodovod, ki je začel delovati konec novembra. Vodovod je stal 380 000 dinarjev. Nanj je priključeni 220 hiš, 150 stanovanj in gospodarskih poslopij. Vsak vaščan, ki je hotel dobiti v hišo vodni priključek, je moral plačati 2 000 dinarjev in izkopati 50 m jarka za vodovodno napeljavo. Tudi vas Žižki je dobila svoj vodovod, vas Trnje ga bo dobila prihodnje leto.

HOČE pri MARIBORU — V podjetju „Impregnacija“ so pripravili prikaz raznih švedskih strojev podjetja „Volvo“. Prikazali so predvsem koristnost nakladalnih strojev. Pri prikazu so bili navzoči zastopniki mnogih mariborskih podjetij, iz mariborske okolice in z Jesenic.

ILIRSKA BISTRICA — 15 let že delata tovarna plastičnih mas v Podgradu pri Ilirski Bistrici. Za 15-letnico so odprli nov obrat, ki izdeluje tako imenovani puhin ali penasto gumo. V novo tovarno so vložili 12 milijonov dinarjev. 60 odstotkov denarja je prispevala tovarna sama. Žal je že nekaj tednov po 15-letnici tovarno zadela nesreča in je en del tovarne zgorel.

JESENICE — V jeseniški železnici postaja pomanjkanje delavcev ob težavah s preskrbo surovin vedno večji problem. V devetih mesecih so zaposlili 700 ljudi, odšlo jih je

pa 940. Vzroki so največ v slabem zaslužku. Nekvalificirani delavci zaslužijo mesečno 689 dinarjev, polkvalificirani 979 dinarjev, kvalificirani pa 1177 dinarjev, kar je po kupni moči dinarja dosti manj kot pred vojno. Tovarna tudi nima denarja za delavska stanovanja.

KRANJ — Višja šola za organizacijo dela je po pomladanskih borbah dobila z zakonom pravico do obstoja. V šolo se je letos vpisalo v prvi letnik 640 slušateljev, v drugega pa 561, kar priča o zanimanju za to šolo.

KOPER — Že doslej so prek oprskega pristanišča odpremljali kontejnerske pošiljke blaga, vendar pa se je tovrstni promet naših pristanišč izogibal, ker noben izmed njih doslej ni imelo za kontejnerje urejenih naprav. V kopr-

PODLO POČETJE

V Gorici so imeli italijanski in slovenski meščani precej časa mir pred fašističnimi in nacionalističnimi izzivanji in izbruhi.

Zdi se pa, da so zdaj začeli neki tajni odbori najemati in plačevati mlade zlikovce, da bi motili mirno sožitje v mestu in okolici. Res je tudi, da se je med enim delom mladine že razpasel strupeni duh novofašizma in slepega sovraštva do javnega slovenskega kulturnega udejstvovanja. Peče jih, da bo Slovensko gledališče gostovalo v Verdijevem gledališču; da se slišijo v občinskem in pokrajinskem svetu glasovi in sklepi v prid Slovincem v Italiji; da se v širokih trgovinskih krogih vedno stvarneje zavedajo pomembnosti stikov s pokrajinami onstran meje; da se poglobljajo kulturni in športni stiki s Slovenijo.

Vse to ne gre v račune nekaterim italijanskim nacionalističnim prenapetostem.

Svoji jezi skušajo dati duška tudi s takim početjem, kot se je pripetilo v noči od sobote na nedeljo na poslopju slovenske šole v ulici Randaccio. Neznani zlikovci so z velikimi črkami načechkali pod okni v pritličju šole na cestni strani napis: W. Italia Ordine Nuovo. Pod besedo Ordine so narisali velik kljukasti nacistični križ.

V kaki zvezi je „Ordine nuovo“ s hitlerjanskim znakom, ni prav jasno. Gotovo pa je, da so najeti pobalini hoteli pokazati svoj bes proti slovenski šoli, čeprav je tudi ta državna.

V ponedeljek so sicer občinski uslužbenci zbrisali napis, ni pa zbrisano sramotno in zločinsko postopanje tistih krogov, ki ustvarjajo napeto ozračje.

Profesorjski zbor enotne srednje šole je objavil oster protest proti zločinu, z zahtevo, da oblast poišče in obsodi krivce. Protestu so se pridružili tudi profesorji slovenskih višjih srednjih šol. Obenem z njimi pa dviga svoj glas tudi vsa slovenska javnost in obsoja te nesramne in zločinske pojave, ki ustvarjajo nasprotja med sodržavljanji obeh narodnosti.

Novi list, Trst—Gorica, 19. nov. 1970, str. 1.

SPOMENICA SLOVENCEV V ITALIJI PREDSEDNIKU VLADE

Katoliški GLAS

Sedemindvajset predstavnikov političnih, kulturnih in gospodarskih organizacij slovenske narodne skupnosti v Italiji je 3. decembra naslovilo na predsednika vlade Colomba skupno spomenico:

„Pripadniki slovenske narodnostne manjšine terjamo:

1. Takojšnjo ukinitve vseh, predvsem fašističnih zakonov, ki kršijo pravice italijanskih državljanov slovenske narodnosti ali pravice slovenske narodnostne skupnosti kot celote: prepoved uporabe slovenskega jezika na sodiščih, zakon o raznarodovanju slovenskih priimkov, zakon o poimenovanju krajev itd.

2. Sprejetje vseh tistih pozitivnih norm, s katerimi se mora vsestransko urediti položaj slovenske narodnostne skupnosti in s tem omogočiti njen nemoten razvoj. Med drugim je treba urediti naslednja vprašanja: zagotoviti pravico predšolske vzgoje in šolanje v materinem jeziku za Slovence v vseh treh pokrajinah v šolah vseh stopenj in zvrsti do univerze; ustanoviti posebne stolice na tržaški univerzi; prisotnost funkcionarjev slovenske narodnosti v šolskih, upravnih in drugih organih vseh stopenj; pravico do ustne in pismene uporabe slovenskega jezika v izvoljenih organih, javnih uradih in sodiščih; zagotoviti etnične, zgodovinske in ambientalne značilnosti krajev, kjer prebivamo Slovenci; javni napisi v slovenskem jeziku in slovensko poimenovanje krajev; pravično zastopstvo Slovencev v javnih službah in na sodiščih ter v javnopravnih ustanovah, organizacijah in komisijah; podpora slovenskim kulturnim, prosvetnim, športnim, rekreacij-

skim, podpornim in drugim ustanovam; poenostavljen postopek za pridobitev izvirnega slovenskega priimka in imena; slovenski televizijski program; povrnitev škode Slovincem, ki so bili preganjani v času fašizma itd.

3. Država, avtonomna dežela in lokalne ustanove naj oskrbijo uresničenje zahtev, ki so navedene pod točko 2, in vseh drugih, ki zadevajo slovensko manjšino.

4. V vseh fazah priprav in uresničevanja zgoraj navedenih zahtev mora biti slovenska manjšina aktivno prisotna. V ta namen morajo biti vprašana za svet politična, upravna, gospodarska, družbena in kulturna predstavništva slovenske narodnostne skupnosti.

5. Potrebna je takojšnja razprava o zakonskih osnutkih, ki so bili predloženi parlamentu za razrešitev vprašanj slovenske narodnostne skupnosti.

Katoliški glas, Gorica—Trst, 10. dec. 1970, str. 1.

VERSKA NESTRPNOST DOMA

12. decembra naj bi se bil Tito sestal tudi s papežem Pavlom VI. v Vatikanu. Ta obisk naj bi služil ne le izmenjavi mnenj, temveč tudi poglobitvi nadaljnje razvoja odnosov med Jugoslavijo in Sv. sedežem.

Toda ta poglobitev je nemogoča, dokler bo baza komunistične partije v Jugoslaviji ostajala na preživetih stališčih. Tako so mnogi jugoslovanski komunisti z nezadovoljstvom sprejeli Nixonov obisk v Jugoslaviji. Tudi jim ne gre v račun strpno razmerje jugoslovanske vlade do katoliške Cerkve.

Zagrebski „Vjestnik“ je s tem v zvezi imel za potrebno, da te komunistične gorečnejše in nestrpnejše pokliče k redu in jih usmeri v današnjo stvarnost:

„V Jugoslaviji državnega ateizma že dolgo ni več. Po uradnih podatkih se prišteva k brezbožstvu 29,2% jugoslovanskih državljanov. Vsi ostali so verni. Jasno je, da brez njih in mimo njih ni mogoče graditi socializma v Jugoslaviji. Učitelji v šoli ne smejo delati propagande za vero, pa tudi ne proti njej. V zasebnem življenju so učitelji svobodni državljani, zato smejo imeti stik s komer koli; to je njih pravica, ki jim jo socializem zagotavlja. Vsi pristaši državnega ateizma in sploh ateisti nasploh naj se zavedajo, da se vera ne da uničiti!“

Pametne besede, ki pa bodo ostale le besede, dokler partija ne bo svojih članov prevzgojila in jim ustvarila drugo mišljenje. To pa bo mogoče le, če bo protokol med Beogradom in Vatikanom zajel ne samo vrhov, temveč tudi nižje plasti partijskih voditeljev. Očividno v tem oziru še ni bilo dosti doseženega.

Katoliški glas, Gorica—Trst, 10. dec. 1970, str. 2.

RTV LJUBLJANA NE BO
ODDAJALA VERSKIH
PROGRAMOV

družina

„DRUŽINA“ izhaja dvakrat na mesec. Izvod stane 50 pat. letna naročnina 12 Ndin za inozemstvo

Kot odbornik Občinske skupščine Ljubljana-Moste sem na seji občinske skupščine stavil naslednje odborniško vprašanje:

„RTV Ljubljana ima II. program velikokrat vključen tudi na italijansko RTV. Zanima me, zakaj se ob velikih cerkvenih praznikih, na primer na božič, ta zveza na neki čuden način prekine. — Življenje pri nas se je že tolikokrat demokratiziralo, da priznamo pluralistično družbo, to se pravi, priznamo debi tudi drugim svetovnim nazorom, ne samo marksističnim. — Zanima me, zakaj bi RTV Ljubljana tudi tem državljanom ne omogočila nekaj oddaj na II. programu RTV.“

RTV Ljubljana je skupščini posredovala naslednji odgovor.

„Stališče programskega vodstva zavoda RTV Ljubljana, samoupravnih in družbenega organa upravljanja, ki ga zavod ima, prav tako pa tudi ustanovitelja zavoda in Republiške konference SZDL Slovenije, ki verificira

skem pristanišču pa so odprli in začeli obratovanje v kontejnerskem terminalu.

LENDAVA — Po zadnjih podatkih je zaposlenih v lendavski občini 3300 občanov (12 odstotkov zaposlenih v občini), enako število domačinov pa je na delu v tujini. Letos se je v tej občini povečalo število zaposlenih za 7 odstotkov, torej več kot v prejšnjih petih letih skupaj.

LENDAVA — Termalno kopališče Terme pri Lendavi, ki se je nedavno odcepilo od gostinskega podjetja „Park“, je uredilo v prejšnjih klubskih prostorih lendavskega podjetja „Nafta“ sodobno gostišče z restavracijo (300 sedežev) in bifejem.

LENDAVA — V tukajšnjem podjetju „INA-Nafta“ bi radi čimprej modernizirali obrat petrokemije. Podjetje se trudi, da bi nudilo dela čim več delavcem in so letos zaposlili na novo 27 ljudi. Lepotni madež podjetja so le dokaj nizki osebni zaslužki. V podjetju je trenutno zaposlenih 650 ljudi.

LJUBLJANA — Sloveniji grozi, da ji bo manjkalo mleka. Res je, da so kmetijske organizacije po vaseh uredile hladilne naprave. Toda kmetje se pritožujejo, da je odkupna cena mleka mnogo prenizka. Po nekaterih krajih jim plačajo za liter le 45 par (okolica Ljutomer), drugod malo višje do 80 par, le v bližini večjih mest je odkupna cena 1 dinar. Prodajna cena mleka je 1,60 dinarja, kar je velika razlika med kupno in prodajno ceno. Kmetje pravijo, da bi se jim izplačalo gojiti krave, če bi za mleko dobili vsaj 1,20 dinarja za liter.

LJUBLJANA — Republiški izvršni svet je predlagal slovenski skupščini, naj bi po skrajšanem postopku sprejela zakon o uvedbi centralnega registra stalnega prebivstva v Sloveniji. Ta predlog in njegov postopek sta naletela na hude pomisleke in časopisne debate. Zlasti so kritizirali drugi člen, ki daje Izvršnemu svetu pravico, da lahko s kasnejšim predpisom določa obvezne podatke o osebah, ki lahko prizadenejo osebno življenje in svobodo posameznikov.

LJUBLJANA — Komisija za mednarodne odnose CK Zveze komunistov Slovenije je šele 25. novembra razpravljala o šovinističnih izpadih proti slovenski manjšini na Koroškem. Komisija se čudi, da vlada popušča nacionalističnim elementom in da je koroška socialistična stranka razpustila svojo mladinsko sekcijo, ki se je hotela očitno postaviti na stran slovenske manjšine.

LJUBLJANA — Sadna letina je bila letos obilna. Čudno je, da ima Slovenija velike tržne presežke jabolk, toda kljub temu cena ne pade. Jabolka iste vrste so v Ljubljani dražja kot pa na primer v Münchnu ali na Dunaju.

LJUBLJANA — Prosvetni delavci iz Slovenije so zbrali med seboj denar za novo šolo v naselju Vrbanja pri Banjaluki. Novomeški „Pionir“ je poslopje zgradil v manj kot petih mesecih in tako so sredi novembra šolo odprli. Vrvico pred vhomom v šolo je prerezal v slovensko narodno nošo oblečen učenec ljubljanske osnovne šole. Zvečer je potem pihalna godba ljubljanskega Zavoda za glasbeno in baletno izobraževanje priredila uspel koncert.

LJUBLJANA — Letalsko podjetje „Inex-Adria“ je z uspehom zaključilo letošnjo sezono. V posesti ima dve reaktivni letali in tri štirimotorne. V desetih mesecih so prepehala 195 845 potnikov, od teh 135 461 potnikov obe reaktivni letali. 94 odstotkov med potniki je bilo tujcev, največ zahodnih Nemcev. Poleti so dobili dovolj denarja, da bodo plačali stari dolg in letne obroke v višini 21 milijonov dinarjev za novi reaktivni letali DC 9.

LJUBLJANA — Po podatkih zveznega zavoda za statistiko je bilo letos v devetih mesecih dokončanih v družbenem področju nad 23 000 stanovanj, to je 2 600 več kot lani v istem obdobju. Največ novih stanovanj je bilo zgrajenih v Makedoniji (30 % več kot lani). V Sloveniji je bilo dokončanih le 1945 stanovanj, to je 398 manj kot lani ali 17 % manj kakor lani v istem obdobju. Porabili so pa za gradnje 67 odstotkov več denarja.

programsko-politične koncepte, je docela istovetno, kar zadeva verske RTV sporede. Zavod RTV Ljubljana ne oddaja in tudi v prihodnje ne bo oddajal verskih programov. — Glede na Vaše pripombe pa želim opozoriti, da v naši družbeni stvarnosti nismo nikoli zanikali svobodo veroizpovedi, odločno pa smo in bomo zavračali izkoriščanje verskih čustev ali cerkvene dejavnosti za politično delovanje in oživiljanje klerikalizma. Verni državljani imajo vse možnosti za svoje versko udejstvovanje v okviru verskih ustanov, prav tako pa imajo na razpolago tudi verski tisk. — Prenos italijanskega TV programa je sestavni del programa, ki ga posreduje zavod RTV Ljubljana, in zanj veljajo docela ista programska načela kot za ostale programe. — S spoštovanjem generalni direktor

Milan Merčun, l. r.“

S tem odgovorom nisem bil zadovoljen in sem poslal gen. direktorju RTV tole pismo:

RTV Ljubljana, Tavčarjeva 17 (v roke gen. direktorju tov. Milanu Merčunu)!

Na 16. seji občinske skupščine Ljubljana Moste-Polje sem postavil odborniško vprašanje v smislu:

„Zakaj ne bi tudi vernim Slovencem omogočili nekaj oddaj na II. programu RTV?“

Vaš odgovor oziroma stališče, ki ste ga navedli, ni niti malo vzpodbudno glede na potrebo boljših odnosov med vernimi in nevernimi Slovenci. Še manj je pa tako stališče v skladu s potrebami časa, ko smo vsi poklicani, da se zoperstavimo negativnim pojavom, ki razkrajajo našo družbo. Takim pojavom po mojem mišljenju botruje zapadnjaški panseksualizem in plitka menagerska miselnost, ki vidi samo komercialno plat problemov in kratkotrajne rešitve.

Človek ne živi samo od kruha, ampak tudi od lepe vzpodbudne misli in besede. Podpiranju te vzpodbudne misli pri vernih ljudeh bi morala odpreti vrata tudi RTV. Tudi z vaše strani je potrebno nekaj dobre volje in pripravljenosti odstopanja od togih stališč, ker bodo sicer ogrožena že začeta pozitivna gibanja v smeri boljšega medsebojnega razumevanja.

Nazadnje naj vas opozorim, da vaše stališče ni niti v skladu s splošno deklaracijo o človečanskih pravicah, sprejeto na generalni skupščini OZN dne 10. dec. 1948. V 19. členu te deklaracije jasno piše, da ima vsakdo pravico do svobode mišljenja in izražanja s pomočjo kakršnega koli sredstva. Radio in televizija te obveznosti nista oproščena.

ING. POGAČAR JANEZ, Ljubljana, Ob potoku 20

Družina, Ljubljana, 22. nov. 1970, str. 15.

RAZREDNIČARKA PREPOVEDALA UČENCEM K MAŠI

Osemnajsti člen Deklaracije človekovih pravic govori: Vsak ima pravico do svobode mišljenja, vesti in vere; ta pravica obsega pravico prosto spremeniti vero ali prepričanje in prosto izpovedati vero ali prepričanje posamez ali skupaj z drugimi, javno ali zasebno, s poukom, z izpolnjevanjem verskih dolžnosti, z bogoslužjem in z opravljanjem obredov.

Devetnajsti člen: Vsak ima pravico do svobode misli in besede. Ta pravica obsega pravico, da nihče ne sme biti nadlegovan zaradi svojega mišljenja, in pravico, da vsak lahko išče, sprejema in širi sporočila in ideje s kakršnimikoli sredstvi in ne glede na meje.

Tako govori Deklaracija človekovih pravic, toda večkrat so tudi v naši družbi te pravice kršene. Drugače si ne znam razlagati naslednjega primera:

Na neki šoli je dijaku umrl oče. Sošolci so, kot se spodobi, želeli iti za pogrebom. Razredničarka pa je svojim učencem PREPOVEDALA udeležbo pri pogrebnih maši, češ da to ni v skladu s socialistično družbo. Nekaj učencev je vseeno šlo skupno s pogrebom tudi v cerkev, šlo je tudi nekaj učiteljic. Naslednji dan pa je razredničarka ozmerjala svoje učence, češ ali so pozabili na njeno naročilo pred pogrebom. Bajе pa so jih slišale tudi učiteljice, ki so se udeležile pogrebne maše.

Ravnanje te razredničarke se mi zdi nestrpno in v nasprotju s prizadevanji naše samoupravne družbe za dobre odnose s Cerkvijo. Sošolci, ki so šli k pogrebni maši, hodijo redno v cerkev. Zakaj bi prav pri cerkvenem pogrebu ne smeli!

Družina, Ljubljana, 22. nov. 1970, str. 15.

SOLA ZA „JUGOSLOVANSKE“ OTROKE V NEMČIJI

FAKULTETA
KULIČ TRIGLAVA
LONDON, 3. SEPTEMBRA 1970. LETO XIX. ŠTEV. 33A.

Jugoslavija si je že precej časa prizadevala, da bi od zapadnonemških oblasti dobila dovoljenje za pouk otrok jugoslovanskih delavcev v materskem jeziku. Ko jim je to naposled le uspelo, je nastal problem učnih prostorov. Sedaj so jugoslovanska konzularna predstavništva tudi to vprašanje rešila in z novim šolskim letom so odprli prve razrede za otroke iz Jugoslavije.

Prva skupina 11 „jugoslovanskih“ učiteljev oziroma „prosvetnih delavcev“, kot jih doma imenujejo, je že odšla v Nemčijo, toda med njimi ni nobenega učitelja iz Slovenije. Dvomljivo je tudi, če bodo otroci staršev iz Jugoslavije res dobili poseben pouk oziroma pouk vseh predmetov v svojem jeziku. Verjetno se bodo morali učitelji vključiti v nemški prosvetni sistem na ta način, da bodo predavali dopolnilne predmete.

V Nemčiji je šolstvo pod nadzorom pokrajinskih vlad in na splošno velja pravilo, da gredo otroci, ki so nevešči nemščine, v poseben uvajalni razred, da se nauče jezika. Obenem mora biti tudi najmanj 18 otrok določene narodnosti, da ustanove takšen razred. Po enem letu se vključijo v nemško šolo in potem slede pouku v nemščini. Če je v šoli najmanj 15 otrok iste starosti (in iste narodnosti), dovoli šolska oblast dopolniti pouk v materinem jeziku, kjer poučujejo tako imenovano „nacionalno skupino predmetov“, kot so materinščina, domači zemljepis in zgodovina pa tudi „religija“. Menim, da odhajajo učitelji iz Jugoslavije v Nemčijo prav zato, da prevzamejo pouk te „nacionalne skupine predmetov“.

Kar bi še želel vedeti, je to, zakaj med onimi 11 učitelji ni nobenega Slovenca in kako bodo tisti „nereligiozni“ učitelji učili „religijo“ v materskem jeziku, zlasti še, če pouk verouka zahteva deželni zakon. Bodo za pouk verouka naše oblasti zaprosile naše duhovnike v Nemčiji ali pa je dejansko morda šlo samo za koncesijo nemških oblasti prav v tem predmetu?

Klic Triglava, London, 20. nov. 1970, str. 14.

SLOVENSKI NAROD
PA BO ŽIVEL NAPREJ

SVOBODNA SLOVENIJA
ESLOVENIA LIBRE

Iz različnih pisem, ki jih je dobilo uredništvo, ponatiskujemo nekatere zanimive poglede:

Zares dobra revija je postal Zaliv. Ureja ga prof. Boris Pahor. Ker pripada slovenski levici in je po prepričanju socialist, mu doma ne očitajo kakega kolaboriranja. Danes je Pahor Kardelju najbolj nadležen brenčelj. Popolnoma je razkrinkal partijo, da ji je več za stranko kot za narod in da je zlasti na Tržaškem in Goriškem kriva padanja slovenske narodne za-vesti.

Doma se partija krčevito trudi, da bi Cerkev ne dobila vpliva na novi rod. Baza (navadni komunisti) protestirajo proti Titovi politiki glede Vatikana in Nixona...

Skeptični smo glede liberalizacije jugoslovanskega komunizma. Saj bi se s tako liberalizacijo komunizem sam obglavil. Novi rod, ki pa vedno bolj spoznava Zapad, bo z njim gotovo pometel. Toda takrat ne bo nas ne tovarišev iz hoste. Slovenski narod pa bo živel naprej.

Svobodna Slovenija, Buenos Aires, 10. dec. 1970, str. 2.

LJUBLJANA — Nova petletka za gradnjo cest pozna tri različice. Po širši naj bi v Jugoslaviji zgradili do konca leta 1975 kar 10 480 km cest, po ožji še vedno 5211 km. Obstaja še vmesna varianta, ki predvideva gradnjo 6 233 km cest. Po deželah pa bi dobile cest: Hrvatska 2.093 km, Srbija 1 671 km, BiH 811 km, Slovenija 620 km, Makedonija 581 in Črna gora 447 km. Povprečna dnevna obremenitev cest je največja v Sloveniji (7 341 vozil), sledita ji Hrvatska in Srbija z 2 820 in 2 786 vozil dnevno. Načrt je visok in strokovnjaki dvomijo, da bi ob današnjem gospodarskem stanju mogli izpeljati tudi najožjo varianto.

LJUBLJANA — Na ljubljanski kliniki za zdravljenje otroških bolezni so odprli dva nova objekta: rentgenološki objekt, ki je dobil najso-

dobnejši rentgenski aparat, ki izpostavlja otroka najnižji dozi obsevanja, a daje zaradi elektronskega povečevala povsem jasne slike na televizijski zaslon. Druga pridobitev je psihiatrični oddelek za otroke, ki dela bolj vtis hotela kakor bolnišnice in je prvi te vrste v Jugoslaviji.

LJUBLJANA — Ljubljanskim visokošolcem na filozofski fakulteti je zaradi ravnanja s slovensko manjšino na Koroškem in Primorskem zavrela kri. Ne morejo razumeti, da slovensko podjetje „Gorenje“ iz Velenja ne sme graditi tovarne, čeprav je zadostilo vsem zakonskim predpisom, zlasti še ker so poročali, da je koroški deželni glavar dobil od nemškega državnega predsednika nemško odlikovanje zaradi dobrega sodelovanja z nemškim kapitalom na Koroškem. Šli so na ulice in zahtevali pravico za manjšino v smislu mirovnih pogodb.

LJUBLJANA — Mnogi graditelji zasebnih hiš hodijo kupovat opeko v sosedno Avstrijo in Italijo. Kljub temu, da pošteno plačajo carino in prevoz, je uvožena opeka še vedno cenejša kot domača. Zraven tega je v tujini cenejši tudi drug gradbeni material: cement, betonsko železo, nekateri lesni izdelki in inštalacijski material. Ker so cene gradbenega materiala previsoke, zato so nova stanovanja tako draga.

LJUBLJANA — Centrala Jugoslovanske narodne banke je sprejela sklep, da decembra ne bo zaračunavala redne provizije pri odkupu tujih plačilnih sredstev (deviz). Narodna banka upa, da bodo delavci, ki so na začasnem delu v tujini, ko bodo za Božič prišli domov, raje zamenjavali tuji denar za dinarje.

LJUBLJANA — Lani so slovenski kinematografi izgubili približno milijon obiskovalcev. Od 35 kinematografskih podjetij v Sloveniji so samo štiri, ki so rentabilna. Vzrok za manjši obisk je poleg televizije predvsem slaba opremljenost in neudobnost v dvoranah.

LJUBLJANA — Le počasi uvideva JAT (Jugoslovanski aerotransport), da je Slovenijo treba povezati s

svetom. Doslej so letela JAT-ova letala iz Brnika le v Amsterdam in Frankfurt. Pred nedavnim so uvedli letalsko zvezo s Zürichom. V načrtu sta pa še zvezi s Stockholmom in Londonom.

LJUBLJANA — Zakonu o združenju manjših podjetij v koncern hočejo slediti tudi slovenska lesno-industrijska podjetja „Brest“ iz Cerknice, „Javor“ iz Pivke (Št. Peter na Krasu), „Marles“ iz Maribora, „Meblo“ iz Nove Gorice, „Novoles“ iz Novega mesta in „Stol“ iz Kamnika (Duplica). Od združenja si obetajo boljši prodor na zunanjih tržiščih in sodobnejši razvoj raziskovalne dejavnosti organizacije in šolanja podmladka.

LJUBLJANA — Delavski svet podjetja „Inex-Adria“ je sklenil, da bo kupil še tretje šobasto letalo DC 9. Novo letalo, ki ga bodo dobili aprila 1971, bo hkrati tovarno in potniško. V trupu bo imelo 115 sedežev, ki se bodo dali odstraniti in v dveh urah se bo letalo spremenilo v tovarno, ki bo lahko preneslo 16 ton tovara na 1900 km dolgi progi, ali pa 13,5 ton na 2200 km dolgi progi.

LJUBLJANA — Tajnik za urbanizem v Sloveniji je opozoril, da bo stanovanjska stiska pri nas vedno večja. Napovedal je, da bo že leta 1972 samo v Ljubljani polovico manj stanovanj v gradnji kakor letos. Gradbeni podjetja se ne zanimajo za graditev stanovanj, najboljši gradbeni delavci so pa odšli v tujino, predvsem v Nemčijo, kjer je zaslužek tri- ali štirikrat boljši kot doma.

LJUBLJANA — Državna založba Slovenije je nedavno praznovala svoj srebrni jubilej. Župančičev „Zimzelen pod snegom“ je bila prva založbina knjiga. V 25 letih je založba izdala 3809 knjig v skoraj 23 milijonov izvodih. 119 prvič natisnjenih izvirnih leposlovnih del je še posebno vznemirljiv snop v tej četrstoletni žetvi.

LJUTOMER — Tukajšnji „Imgrad“ je zgradil nove prostore in jih opremil z novimi stroji za izdelovanje montažnih gradbenih elementov. To so papirnate satovnice, ki jih pritrđijo na aluminijaste, lesonitne ali druge plošče. V zadnjih petih

letih je „Imgrad“ vložil v razširjenje podjetja nad 11 milijonov dinarjev. Zadnja naložba v novo hallo s stroji pa znaša 7 milijonov dinarjev. Letno so izdelali 50 000 kvadratnih metrov lahkih gradbenih elementov. V novem letu jih bodo štirikrat več.

LJUTOMER — Najnižji zaslužek delavca v Sloveniji naj bi bil 800 dinarjev. V ljutomerski občini je v gospodarstvu zaposlenih okrog 2 200 občanov. 447 delavcev je minuli mesec prejelo osebne dohodke po 800 dinarjev; med njimi pa je 81 delavcev, ki so dobili manj kot 600 dinarjev. Sindikati se bodo morali še močno boriti za pravične plače!

LJUTOMER — Pomurje je znano po termalnih kopališčih. Poleg toplič Moravci pri Murski Soboti, termalnih kopališč v Petišovcih pri Lendavi in Banovcih pri Veržeju so pred nedavnim začeli odpirati vrelec tople vode v vasi Moravci, ki leži na obronkih Slovenskih goric.

MARIBOR — Na občinski seji so v Mariboru razpravljali o težkem stanju mariborske pokrajinske bolnišnice. Prenatrpna je in nima zadosti funkcionalnih prostorov. Poleg stare bolnice stoji „skelet“, ki bi ga bilo treba čim prej dograditi, kar bo stalo najmanj 66,5 milijonov dinarjev. Na seji so sklenili, naj se bolnišnica dogradi in da bodo poleg Maribora morale zanjo prispevati tudi občine Ormož, Sv. Lenart, Ptuj in Slovenska Bistrica.

MARIBOR — Pred nedavnim je odšlo na delo za določen čas v železarno Jesenice 10 članov delovnega kolektiva tovarne avtomobilov in motorjev TAM, ker v železarni običajno primanjkuje delovnih moči. Več kot mesec dni bodo pomagali čistiti caglje, ki jih izdeluje železarna.

MARIBOR — Mariborska knjižna založba „Obzorja“ je 4. decembra praznovala 20-letnico obstoja. Za svoj jubilej je založba izdala kot 1000-o knjigo dr. Franceta Prešerna „Krst pri Savici“. S to izdajo je hotela založba proslaviti 170-letnico rojstva največjega slovenskega pesnika. K jubileju se je zbralo v Mariboru okrog 200 kulturnih de-

lavcev iz vsega slovenskega področja, predvsem ustvarjavec slovenske besedne umetnosti. Založbi, ki ima vrhnje mesto v slovenskih založbah, čestitamo tudi slovenski izseljenci.

MARIBOR — Za 29. november so v Mariboru odprli novo trgovsko hišo, ki je stala blizu 30 milijonov dinarjev. Hišo sta dali graditi ljubljanski podjetji „Emona“ in „Modna hiša“, ki imata sedaj notri svoje prodajalne. „Emona“ ima 1200 kvadratnih metrov prodajne površine, 300 kvadratnih metrov za okrepčilnico in 1500 kvadratnih metrov za skladišča. „Modna hiša“ ima pa 800 kvadratnih metrov prostora. Samo „Emona“ bo na novo zaposlila v svojih prostorih 120 ljudi.

MARIBOR — Podjetje Mariborska mlekarna bo zgradil v obratu Ljutomer najodobnejše sirarne za proizvodnjo ementalca, parmezana in topljenega sira. Novi obrat bo predelal do 25 tisoč litrov mleka na dan. Za ementalec je veliko zanimanje v Svici, Avstriji in Italiji. Počasi hočejo modernizirati celotni strojni park in preiti v sodobno pakiranje mleka, jogurta in drugih napitkov v plastične, polietilenske in druge ovoje. Mariborska mlekarna je dogradila tudi lastne trgovine za prodajo svojih izdelkov v Fochovi, Črnogorski in Zrkovski ulici in na Studencih v Mariboru ter novo samopostrežno trgovino v Legnu pri Slovenj Gradcu.

MEDVODE — Konec novembra je medvoška tovarna barv in lakov „Color“ dobila nove obrate. Nova poslopja so grajena iz lastnih sredstev in je vanje delavska skupnost naložila 41 milijonov dinarjev. V novih prostorih bo proizvodnja narasla od 16 tisoč ton izdelkov na 40 tisoč ton v letu 1975. Po načrtih bodo vložili v tovarno še 40 milijonov dinarjev.

MOJSTRANA — Tukajšnja „Kovinska oprema“, ki daje delo in kruh skoraj 100 osebam, se trudi, da bi njeno podjetje, čeprav je majhno, res bilo moderno urejeno. V modernizacijo so vložili dosti denarja in to jim je pomagalo do večjega zaslužka. Plače so se dvignile v enem letu od 860 na 1050 dinarjev.

ORMOŽ — Cesta iz Ormoža proti Središču je ena najstarejših povezav med Srednjo Evropo in Bližnjim vzhodom. Tudi danes poteka po njej ves tranzitni promet vse do Perzije. Končno je dobila ta cesta asfaltno prevleko. Cestno podjetje „Maribor“ je cesto uredilo od Ormoža do Obreža, za kar je porabilo 3 milijone dinarjev. Po ureditvi 11 km dolge ceste od Ormoža do Središča je ostal še poldrugi kilometer od Središča do hrvaške meje makadamski in bi kazalo tudi ta del asfaltirati.

PODVELKA — Tovarna lesovine in lepenke Lepenka v Podvelki se bo spojila z Izolirko iz Ljubljane. To bo zanjo rešitev. Doslej je znašal povprečni mesečni zaslužek zaposlenih 500 dinarjev. Modernizacija ni bila mogoča, ker ni bilo denarja. Tovarna je tudi le s težavo dobila na svojem območju potrebni les, ker je bila slab plačnik.

PREDDVOR — Letos mineva 900 let, odkar je Preddvor prvič omenjen v starih listinah. Obletnico hočejo praznovati in kraj obnoviti. Pred drugo svetovno vojno je bil Preddvor dobro obiskano letovišče ob vznožju zahodnega dela Kamniških planin. Ta sloves bi kraju radi vrnil in letovanje poživili.

PREDDVOR — Že 13 let obratuje ena najstarejših žičnic v Sloveniji, žičnica na Krvavec. S 25. aprilom ugasne dovoljenje za njeno obratovanje. Naslednji dan jo bodo morali ustaviti, ker ni zgrajena v skladu s sedanjimi predpisi. Kaj bo s Krvavcem? Kot najbolj sprejemljiva zasilna rešitev se ponuja cesta, ki pelje iz Cerkelj do Sv. Ambroža (1000 m). Od tam je le še pol ure do planine Jezerca, do kamor bi bilo mogoče zgraditi cesto na spodnji rob krvavških pašnikov.

RAVNE NA KOROŠKEM — Konec novembra so oblasti izvedle referendum (ljudsko glasovanje) o samoprispevku za graditev in obnovo šol ter vrtcev v občini. Večina občanov se je izrekla proti samoprispevku kljub temu, da je bilo veliko propagande prispevku v prid.

ROGAŠKA SLATINA — Za 29. november so v Rogaški Slatini odprli novo osnovno šolo. Šola ima 17

učilnic, več kabinetov, veliko avlo, ki bo služila za različne prireditve. Šola bo obiskovalo okrog 830 učencev in so jo zgradili s sredstvi šmarske občine in kreditov republiške izobraževalne skupnosti.

SEMIČ — Konec novembra so izročili prometu novo cesto, ki povezuje Semič z Gradcem v Beli krajini. Cesta, ki je 10 km dolga, je stala 3,5 milijona dinarjev. Večji del sredstev za gradnjo so zbrali s samoprispevkom Belokrajinci sami, prispevalo je pa tudi industrijsko podjetje „Iskra“. Nova cesta je gotovo velika gospodarska in turistična pridobitev za vso Belo krajino.

SLATINA RADENCI — Povpraševanje po radenski slatini je vedno večje. Leta 1969 so je v devetih mesecih poslali na trg 91 milijonov litrov. V istem razdobju so dosegli leta 1970 že 136 milijonov litrov. Polovica vode gre na hrvatski trg. Da bodo zadovoljili potrebe, so začeli graditi novo polnilno linijo, ki bo na uro napolnila 20 000 steklenic.

TRBOVLJE — Ker premoga na slovenskem trgu primanjkuje tako za splošno potrošnjo kakor tudi za industrijo, je delavski svet zasavskih rudnikov sklenil, da bodo začasno odpravili proste sobote in po potrebi delali tudi v nedeljo v eni izmeni. S tem hočejo omiliti pomanjkanje premoga, saj ga primanjkuje celo trboveljski termoeletrarni. Delavci bodo dobili za sobotno delo 25 odstotkov večjo plačo.

VELENJE — Tukajšnji rudnik lignita je oktobra oddal kupcem 311 128 ton premoga. Slovenija ga je dobila 254 tisoč ton, Hrvaška 40 000 ton, 6 600 ton so ga vzeli drugi kupci in 10 720 ton so ga izvozili, največ v Italijo, 3 280 ton pa na Norveško.

ZAGORJE — Da so nastale težave na trgu s premogom, je skrivno tudi ljubljansko železniško transportno podjetje. Oktobra so poslali v zasavske revirje 478 tovornih vagonov manj, kot jih je bilo naročenih za odvoz premoga. Rudarji so morali večkrat premog spraviti v skladišče in ga znova naložiti za odvoz na separacijo, odkoder gre potem naravnost na vagono.

slovinci

po evropi

avstrija

GORNJA AVSTRIJA

LINZ — 5. decembra nas je v farnem domu v Kleinmünchnu obiskal Miklavž. Obdaril je 45 otrok, pa tudi vsem navzočim odraslim sta angela razdelila majhna darila. Parklja — bila sta dva — sta bila kar dosti huda in so se ju nekateri otroci zelo bali. Miklavž je letos spet poudaril, da morajo biti otroci pridni v šoli, pa tudi na materinski jezik ne smejo pozabiti.

Družina Žnidar iz Tenninga je dobila sedmega otroka, ki je *pri krstu* dobil ime Silvija. Za botro je bila voditeljica karitativne pisarne za tujce v Linzu sestra Lucija, ki je obenem tudi provincialna prednica sester Družbe Božje besede. Krst je bil na otročji kliniki v Linzu. Na prvo nedeljo v adventu je bila pa slovesno sprejeta v krščansko občestvo med slovensko mašo mala Renata Elizabeta Matoš. Mnogi so prvič videli lep krstni obred, ki so ga po koncilskih navodilih potrdili slovenski škofje. Očetu Francu iz Dolencev in materi Ceciliji, roj. Nedelko, iz Odranec lepo čestitamo in naj bi jima bila Renata vedno v veselje!

Po šestmesečni bolezni na črevesnem raku je 12. decembra 1970

Bogu izročila svojo dušo Leopoldina Brunner iz Kleinmünchna. Dolga leta je stregla svoji bolehnii materi z vso požrtvovalnostjo in ljubeznijo. Dokler je bila zdrava, je vsak dan prihajala k maši. Zato ji je pa Bog dal milost, da se je tudi med boleznijo lahko večkrat udeležila maše, ki jo je duhovnik daroval v bolniški sobi. Na Marijin praznik je zadnjič prejela sv. obhajilo, dan pred smrtjo pa sveto maziljenje. Vzorno in vdano je prenašala trpljenje in hude bolečine. Materi in obema sestrama Berti in Anici iskreno sožalje.

HÖRSCHING — Na tretjo adventno nedeljo, ki je bila tudi izseljenska, smo se v tej sezoni zbrali zadnjič k sv. maši. Menda so bili kar vsi STUAG-ovi delavci slovenske narodnosti navzoči. Na koncu smo si voščili še vesele praznike. Delavci bodo namreč čez zimo odšli domov. Nekateri mislijo drugo leto spet priti, drugi pa bodo ostali doma. Vsem naj da Bog zdravja in zadovoljnosti ter prijetno bivanje pri družinah!

SALZBURŠKA

SALZBURG — Na tretjo novembrsko nedeljo je bila udeležba pri maši kar lepa. Po maši smo se pa zapeljali v Josefiou do hiše, „kjer Bog roko ven molí“. Tam smo ob domačih zvokih s plošč ter ob igranju harmonike — kar trije so bili med nami, ki so jo znali nategovati — preživeli lep večer. Ko je naš misijonar ob pol desetih zvečer zabavo zaključil, so bili zlasti mladi proti. A vsako stvar je treba končati takrat, ko je najlepše. Z

zadovoljstvom smo se vrnili na svoje domove.

HALLEIN — Zadnjič smo se zbrali k maši v prenovljeni pokopališki cerkvi. Škoda, da še oltarja niso obnovili. Čeprav je bilo izredno slabo vreme, je bila udeležba kar zadovoljliva.

Manjkalo je med nami g. Jančija Kovača. Ko je nekaj dni prej delal v jarku, se je prelomil betonski tram in mu je zasulo nogo. Po srečnem naključju se je toliko umaknil, da ga ni popolnoma zasulo, saj bi bil gotovo na mestu mrtev. G. Jančiju želimo čimprejšnje okrevanje!

TENNECK — Na sv. Lucije dan je tudi nas obiskal Miklavž po maši. Tudi to pot je bila pevska dvorana premajhna. Miklavž je posebej pohvalil vse tiste, ki požrtvovalno sodelujejo pri raznih prireditvah, da je bivanje na tujem manj grenko. Potem je pa pozval vse k medsebojnemu razumevanju, potrpljenju. Le če bo med nami krščanska ljubezen, bo tudi življenje na tako ozkem prostoru znosno in lepo.

KOROŠKA

SPITTAL OB DRAVI — Zadnji obisk ljubljanskega pomožnega škofa dr. Leniča, ki je *predsednik izseljenske komisije*, izseljenim Slovincem v Avstriji, je veljal slovenski skupini v Spittalu ob Dravi. Po prihodu smo ga v kapeli pozdravili. Pevci so zapeli Vodopivčevu: „Ave Marija, rajski žar“. Potem sta ga kratko pozdravila domači duhovnik in g. Dolinar, nazadnje pa

Škof dr. Lenič med spittalskimi Slovinci.

še vsi slovenski otroci z zborna deklamacijo, ki jo je zložila ga. Jelka Dolinarjeva. Najmanjši izmed otrok, Zajčev Saško, mu je izročil šopek nageljnov. Kakšne vtise je gospod škof odnesel iz Spittala, ob Dravi živi večja skupina naših rojakov, ki se jim pridružujejo še novi sezonski delavci. V lepi baročni cerkvi ob avtomobilski cesti pred Špittalom se vsako nedeljo dvakrat zberejo k slovenski maši, ki jo opravi župnik Anton Miklavčič. Ker te skupine ob mojem septembrskem obisku nisem mogel obiskati, sem jim obljubil obisk v novembru. Tako smo v nedeljo, 22. novembra, imeli lepo službo božjo v omenjeni cerkvi. Prišlo je kakih 150 rojakov. Nastopili so slovenski otroci s pesmijo in deklamacijo, tudi pevski zbor se je kar postavil. Vsi smo se počutili kakor v kakšni slovenski župnijski cerkvi. Slovenska pesem ima nenavadno moč. Povedali so mi, da ljudje toliko časa prihajajo k slovenski maši, kolikor časa se tam slovensko poje. Pesem jih druži. Zvečer so se še enkrat zbrali v dvorani otroškega vrtca. Otroški zbor pod vodstvom Jelke Dolinarjeve je zapel zares pristrčno nekaj otroških slovenskih pesmi. Nato je imel župnik Vinko Zaletel nadvse zanimivo predavanje z barvnimi slikami o svojem obisku med slovenskimi misijonarji v Zambiji. Vsi smo tako napeto gledali in poslušali, kakor da bi gledali najboljši film. Po škofovem pozdravu in blagoslovu so vsi navdušeno zapeli

„Marija, skoz življenje voditi srečno znaš“. Za vse je bil to dan prijete-nega srečanja in obogatitve.“

Gospodu škofu smo za njegov obisk hvaležni in bi ga še večkrat radi imeli v svoji sredi.

K visokemu življenjskemu jubileju čestitamo ge. Frančiški Kržišnikovi, ki je 3. decembra obhajala 80-letnico še kar dosti čila in zdrava.

Božične praznike, dragi rojaki, naj božje Dete vsem blagoslavlja in ta blagoslov potem ponavlja skozi vse leto 1971!

belgija

LIEGE-LIMBURG

V rudniku v Winterslagu se je hudo ponesrečil g. Viktor Vozel. Veseli nas, da se mu zdravje hitro obrača na bolje. G. Viktorju, ki s svojo ženo go. Milko zvesto vrši poverjeništvu za „Našo luč“ na tem področju, pošiljamo ob novem letu posebne čestitke z željo za zdravje. V Lanakenu se zdravi g. Jurij Jakelj, predsednik društva „Slomšek“. Tudi njemu pošiljamo posebne pozdrave ob novem letu in želimo, da bo kmalu spet doma. Ga. Leopoldina Pec, ki se je zdravila na kliniki v Waterscheiu, se je že mogla vrniti na svoj dom.

Vsem rojakom voščimo vso srečo v letu 1971!

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

Slovenski duhovnik je v kraju Kalmthout (Antwerpen), ki je ka-

kih 150 km oddaljen od Charleroi, krstil malo Renato Marijo, ki se je rodila v družini Ivana Terselič in Jožefe, roj. Volčanšek. Srečni družini naše čestitke!

V soboto, 28. novembra, je prišel med nas sv. Miklavž in obdaril vse, mlade in stare. *Miklavževanje* je bilo združeno s *cecilijanko* (= praznovanje patrone pevcev in pevk) v dvorani Ecoles des Soeurs v Charleroi-Nord. Kmalu po začetku je bila dvorana polna naših ljudi. Žal, da se niso bolj številno udeležili rojaki iz Borinage, pa tudi iz Charleroi in okolice bi jih lahko prišlo več! Po sprejemu sv. Miklavža je pevski zbor „Jadran“ iz Charleroi zapel venček slovenskih narodnih pesmi, moški in mešani zbor. Nato so člani kulturno-zabavnega ansambla „Veseli bratci“ iz Charleroi improvizirali krajsi koncert. Sledila je veseloigra v enem dejanju „Zaklad“. Igrali so: Franc Plešnik, Danilo Rušt, Ivan Kodeh ml., Jože Bizjak in Marija Meh. Naši „Veseli bratci“ so po Miklavževem obdarovanju urezali vrsto domačih viž in vsi smo preživeli večer v res prazničnem razpoloženju. Vsem sodelavcem iskrena zahvala!

Naša cerkvena pevka in odlična igralka gdč. Marija Borič je v župni cerkvi St. Remy v Montignies-sur-Sambre *sklenila zakrament sv. zakona* z domačinom g. Klavdijem Burick. Kaj več o poroki drugič!

Srečna družina Ivana in Jožefe Terselič-Volčanšek iz Kalmthout (Antwerpen, Belgija) ob krstu male Renate-Marije.

Sv. Miklavž v Charleroi (Belgija) med našimi najmlajšimi 28. novembra 1970.

Novi družini naše čestitke in želim božjega blagoslova.

Sedem mesecev starega Mihaela, sina Mladena in Alojzije Stupar iz Pironchamps, smo pokopali 21. novembra. Umrli je v Hopital civil v Charleroi. Družini naše sožalje!

francija

PARIZ

Sveta maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v kapeli sv. Vincencija Pavelskega, 95 rue de Sèvres, Paris 6°, métro: Vanneau.

Slovenska pisarna (7 rue Gutenberg, pritličje-levo, Paris 15°, métro: Charles-Michels, telefon 250-89-93) je odprta vsak četrtek popoldne, sicer pa telefonirati g. Čretniku, 636-80-68.

Vsem našim *bolnikom* želimo skorajšnjega zdravlja: gospa Marija Bremec, roj. Štuhec, je bila operirana v Aubervilliers, gospa Katarina Vadnjal, roj. Žitko, in Janez Šabec pa v Parizu.

Na *Martinovo* smo šli iz Pariza na izlet v Epernay. Najprej smo si ogledali šampanjsko klet, potem smo imeli s tamošnjimi Slovenci skupno mašo, nato pa skupno kosilo, ki se je v najboljšem razpoloženju zavleklo do noči, ko smo se hočeš nočeš morali posloviti od

Valter Šimič in Vanda Matejčič sta pri krstu postala božja otroka (Pariz).

Slovencev v Epernayju. Še prej pa smo se jim zahvalili za delo, skrb in pripravo, ki so jo imeli z našim srečanjem, ki je enim in drugim dobro délo.

V nedeljo, 15. novembra, smo napravili izlet (tokrat kar s skioptičnimi slikami) v góre, v montblanško skupino, kjer se nam je ob krasnih slikah zdelo, da smo res sami bili na najvišjih evropskih vrhovih.

V nedeljo, 6. decembra, smo imeli *miklavževanje*, ki je pokazalo, kako je ta domača navada priljubljena pri otrocih, malih in velikih... Naslednjo nedeljo smo se poslovili od g. Roka Gajška, ki je odšel v misijone na Madagaskar. Ko smo mu želeli srečno pot in plodovito delo v misijonih, smo si ob izseljenski nedelji srčno želeli, da bi tudi med nas v Pariz prišel vsaj še en izseljenski duhovnik, ker sami vidimo, da je za g. Čretnika (in g. Stresa, ki mu pomaga, kolikor se pač more odtrgati od svojega študija) preveč. Kdaj bo to?

Našemu rojaku Emilu Davor-Bizjaku, ki je od leta 1947 v Parizu, kjer ima svojo restavracijo in svoj orkester in čigar pesmi so izšle na ploščah pri založbi Decca, je 15. novembra zastopnik pariške občine *izročil srebrno medaljo* pariškega mesta in „croix d'officier“ za kulturne in artistske zasluge. Iskreno čestitamo!

LA MACHINE

2. novembra je dva meseca po hudi operaciji umrl Anton Jazbinšek. Pokojni je bil star 61 let. Doma je bil iz Planine pri Sevnici. V

Pokojni
Anton
Jazbinšek
iz La
Machine

Francijo je prišel leta 1929 na delo v rudnik. Ženi Frančiški, roj. Gajšek, hčerkama Marici in Danielle ter vsem pokojnikovim svojcem izrekamo naše sožalje, naj jih tolaži vera, da je Kristus naše vstajenje!

Tej številki prilagamo *poštne nakaznice*, da bo vsak lahko poravnal naročnino, katero smo morali — kot ste brali v zadnji številki — malo zvišati. Ostanite zvesti svojemu časopisu in naj bo naše geslo: V vsako našo družino NAŠO LUČ!

SKUPNO SLOVENSKO ROMANJE v *LURD* bo v letu 1971 pod vodstvom slovenskih škofov iz Ljubljane, Maribora in Kopra med 5. in 10. julijem. Bodo tudi bolniki. Naj bo to tudi naše romanje in si že sedaj rezervirajmo ta čas! Dogovorite se s svojimi duhovniki za organiziranje skupin!

Tudi v Epernayju nas je kar precej; v septembru smo se zbrali k maši, kot vidite na sliki; drugič nas bo pa še več.

Gospa Gutmajer iz Chilleurs-aux-Bois dela odlične krofe. Kdor ne verjame, naj jih pride pokusit, nekaj jih je še ostalo... ali pa bo gospa spekla druge.

PAS-DE-CALAIS

December, mesec praznikov, je za nami. Praznik sv. Barbare je zbral lepo število naših rudarjev k službi božji v zahvalo in priporočilo za varstvo v bodoče. Zakuska po maši je potekla v res bratskem vzdušju.

Izseljenska nedelja nas je zbrala na proslavi in miklavževanju v dvorani „Mlinar“ v Fouquieres-sous-

V Parizu, poleti 1970, ob sv. krstu Borisa Puglja iz St. Denisa, ko je bil med nami še p. Ludvik Jeza (zadnji na desni), ki se je tako veselil, da bo za Božič zopet med nami, pa ga je Bog v začetku oktobra v Mariboru nenadoma poklical k sebi.

Lens. Zelo je večer poživil orkester „Valetič“ iz Liévína in komični prizor „Marela“, ki ga je dovršeno predstavila družina Polin iz Ruiz. Sv. Miklavž je bil do vseh zelo radodaren. Vsem, ki so pripomogli k tako lepemu večeru in razveselili našo mladino, pristrčna hvala!

Božično skrivnost smo vsi lepo doživeli v družinah in v cerkvi, kjer je bila služba božja in obhajilna miza res lepo obiskana. V Liévínu in Bruay-en-Artois smo imeli polnočnico skupno s francoskimi verniki. Vse rojake opozarjamo, naj se čimprej prigrasé za romanje v Lurd, ki bo v prvi polovici meseca julija.

V Méricourt-Mines sta sklenila zakrament sv. zakona Drago Babič in Marija Has. Obilo sreče in božjega blagoslova!

Vsem rojakom v Nord in Pas-de-Calais milosti polno novo leto 1971!

VZHODNA LOTARINGIJA

V začetku leta 1971 slišim isti odgovor naših rojakov kot ob koncu 1970, ko jih pozdravljam po ko-

V Brassacu (Puy-de-Dome) sta Alojzij in Kristina Bračič proslavila povratek v Francijo in krst tretjega otroka, Martinke, katere se veselita ne samo bratca Igor in Lojze, ampak tudi botra Danijel in Martinka Kukovičič.

Ionijah: „Vsak dan bolj spoznavamo: postarali smo se, nimamo kaj dobrega več pričakovati.“ In vendar pridejo dnevi, ko se jim spomini na nekatere dneve v življenju precej jasno obude: Obhajamo 30-, 40-, 50-letnico poroke. Nekateri zberejo na take dni 30 ali še več članov in članic svoje velike družine. 21. nov. sta slovesno praznovala zlato poroko splošno spoštovana Mihael Mauc in Julka, roj. Mugerl, pri Mariji Pomagaj v Habsterdicku. Sama vedno v službi

Zbrali smo se pri Salikovih v Nesploy (Francija), da smo z njimi proslavili rojstvo in krst malega Danijela.

Boga in Marije sta tudi otroke vzgojila, da že leta in leta nesebično pomagajo v cerkvi, pri razširjanju dobrih verskih listov in knjig. Naš dobri Miha raznaša naš izseljenski list, odkar izhaja. Nešteto krat je prehodil vso slovensko kolonijo in prinašal tako dobrega prijatelja rojakom, v cerkvi je vedno prepeval, prejemal je s svojo dobro ženko sv. obhajilo tudi v času, ko so verni rojaki morali slišati marsikatere žaljive pripombe. Materi in očetu in vsem sodelujočim otrokom se iskreno zahvalujemo — plačilo od Boga in Marije pa ni in tudi v bodoče ne bo izostalo!

9. januarja tega leta pa bosta v cerkvi slovesno praznovala *zlato poroko* Franc Urbas in Ivanka, roj. Sedej. Oba sta spoštovana, priljubljena, Ivanka znana kot dobra pevka, ki ni pomagala samo pri svetnih, ampak največ pri cerkvenem slovenskem zboru v Meerlebachu. Pri vseh nešteti izletih naših rojakov in domačinov je s svojim petjem prinesla dobro razpoloženje med izletnike. Tudi njenega moža Franceta smo vsi veselili. Kjer je treba kaj pomagati, je zraven, za dom pa skrben kot čebelica, rad zahaja k slovenski sveti maši, prijazen z vsemi, posebno vesel, ko sprejema naše duhovnike in jih pogosti. Obema želimo, da bi zdrava in zadovoljna praznovala še diamantno poroko. Nebeški Oče naj Vama bogato poplača vse, kar sta dobrega storila Bogu in ljudem!

Vso srečo želimo tudi vsem, ki so v zadnjem času obljubili drug drugemu zvestobo pred oltarjem — prijavljenim in neprijavljenim. Iz Creutzwalda sta prihitela v Merlebach *k poroki* Lilliana Kunst in Teodor Clement. Vera naj bo vajina spremljevalka vse življenje; živa vera vaju bo vodila srečno skozi življenje, ki je večkrat polno viharjev.

Vsem novoporočencem: Vso srečo ne samo v novem letu — ampak vse življenje!

Mala Terezija, hčerka Antona Hrvatina in Štefke Pavlovič, je razveselila svoje drage starše in Boga, ko je sprejela *sveti krst* v Merlebachu. Družini želimo vso srečo: Otrok vam pa bo v veselje samo, če boste znali položiti v

mlado srce živo vero ter z dobrim zgledom podpirati svoje dete.

Vesele ure naših rojakov pa velikokrat prekinejo žalostna poročila o *odhodu* naših dragih v *večnost*: V letu 1970 jih je odšlo v našem okrožju 42. Zadnja dva sta bila Lovrenc Kancilija iz župnije Češnjice pri Kamniku, stanujoč v Habsterdicku; 3. decembra pa so objavili časopisi, da so ljudje našli obešenega v gozdu blizu Behren Cité 53-letnega Dušana Djulič. Siromak je morda iskal službe, pa je ni dobil in je obupal. — Vsem dragim rajnim želimo srečno večnost, sorodnikom pa izražamo globoko sožalje!

V začetku novega leta naj omenim nekatere opombe: Proti koncu leta ste vsi lahko zapazili, da je življenje postalo težje: vedno več je boleznih, zrak je na mnogih krajih zelo zastrupljen, cene rastejo, plača, pokojnine so ostale skoraj nespremenjene, mlade družine se obračajo za pomoč do svojih staršev, ki si le redko lahko kaj privoščijo — vse gre za otroke. Vse se izprašuje: Kam gremo, kam gremo? Ohranimo in pomnožimo vero, obrnimo se k Bogu. Ohranite, dragi rojaki, dobro srce, pridite zopet k sveti maši, oklenimo se križa, ki stoji trdno sredi razburkanih valov in nam ponuja rešitev.

V preteklem letu smo vedno bolj opažali, da je postala slovenska sv. maša v Merlebachu središče našega bogoslužja, od vseh strani so rojaki začeli prihajati v Merlebach, kjer je nedeljo za nedeljo v Hospice Ste Elisabeth sv. maša ob 10. uri s krasnim petjem, katero privabi naše ljudi in domačine. Po

maši se vračajo z mirom in zaupanjem v Boga zopet domov. Ko so svete maše po kolonijah, pridite! Imate priliko, da opravite dobro sveto spoved, ker je časa dovolj.

V začetku novega leta pa se v imenu božjem zahvalim vsem, ki so v preteklem letu ogromno dobrega storili, dali lep zgled vsem narodom, ki žive v tej okolici (45!). Cerkevno in svetno petje dviga ljudi v raznih težavah, obiskovanje bolnikov, velika udeležba pri pogrebih, vaša gostoljubnost, vse to priča, da ste dobri sinovi, dobre hčerke našega naroda! Bog naj poplača vsem in vsakemu, ki je kaj dobrega storil, s svojim varstvom in blagoslovom v tem letu!

Hvaležno Vas pozdravlja vaš
Stanko iz Merlebacha.

TUCQUEGNIEUX-MARINE

Zima je tu. Dremljemo v toplih sobah. Božič in novoletni prazniki nas pa vendar nekoliko vzdramita. Čas daril je tu. Dajemo in prejemo. Ni vse dobro, kar dajemo. Ko obdarujemo mladino, glejmo, da bo tudi kaj duhovnega, verskega v darilu.

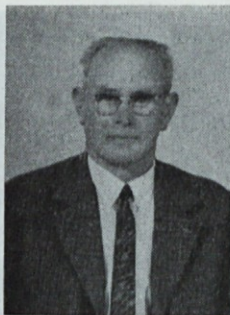
Televizor, šport, ples, kino, moderne prireditve, moda itd. brišejo naše lepe stare navade. Škoda!

Tudi se izprašujemo, ali vzgajamo mi otroke ali otroci nas? Ali mi učimo otroke slovenščine ali otroci nas tujega jezika?

Glavno je pa vera. Vsi jo še imamo, pa jo tako boječe skrivamo v prav zadnji kotiček srca, kakor da bi bil zločin, če bi jo komu pokazali, kaj šele, da bi jo dali svojim otrokom in vnukom!

Zato pa vsa čast tistim redkim starim mamicam, ki s svojim zgledom junaško kažejo, da je prav, kar so nas učili predniki. Take vrle stare mame in mame so kakor balzam, ki varujejo, da morda le ne bo vse strohnelo in zginilo v materializmu. Naši malčki gledajo te dobre verne stare mame in se na tihem izprašujejo, kako je to, da njegov ata ni več veren, da se njegova mama boji cerkve. V novem letu si vzemimo eno ali dve minuti na dan, pa premišljujmo to!

Mohorjevo knjigo „Kristjanov dan“ bi morala prebrati vsaka Slovenka in vsak Slovenec. Tisti, ki je nimate, si jo izposodite!

Medvešek Anton, zavedni Slovenec v Cité Jeanne d'Arc, o katerem smo poročali v decembru.

V zadnji številki Naše luči je zaradi pošne stavke izostalo poročilo, da nas je za vedno zapustil in odšel po večno plačilo rudar Alojz Šoln iz Tucquegnieux. Po večletni mučni rudarski bolezni na pljučih je omagal. Zapušča ženo in pet otrok. Hudo prizadeti družini naše iskreno sožalje! Pokojni je bil doma iz Brestanice (prej Rajhenburg).

Prihodnja slovenska sveta maša bo v nedeljo, 10. januarja, ob petih popoldne na Marini.

NICE — AZURNA OBALA

Samo nekaj „majhnih“, ker velikih novic nimamo. Komaj okrog 500 nas je — skupno z onimi, ki so se šele leta 1970 rodili.

Ker smo pri *rojstvih*: Ivanu Drašček in njegovi ženi Vilmi se je rodil sinček. Pri krstu je dobil ime Janez-Peter. Lepo se nam zdi, ko znajo starši izbirati tako lepa imena. Bolj ko so preprosta in znana, lepša so! Zadelo nas je pa, ko smo zvedeli, da je Petrčkova mama Vilma kmalu po porodu zbolela ter morala na operacijo, kjer so ji odvezli ledvico. Gospe Vilmi želimo zdravja, malemu Petru pa božje varstvo v srečnem toku življenja!

Otroci so pač nekaj velikega. Na sliki ob našem članku jih glejte in premišlujte „skrivnostne upe“ na srečno življenje, ki ga ti otroci nosijo v srcih. Ob globoko krščanskem premišljevanju lastnega otroka bosta pač gledala oče in mati, da drug drugega nikdar ne bosta zapustila, da si bosta znala odpustiti ter se vedno znova in znova tako rada imeti, kot sta se imela takrat... Lepo je bilo in Bog hoče, da bo vedno tako.

Začuden smo bili, ko smo lišali, da nas namerava zapustiti pater Jakob, ki se je „s konjsko potrpežljivostjo“ enajst let „martral“ z nami. Drugega gotovo ne bomo več dobili.

Vsem Slovencem v svetu, pa četudi je naša slovenska družinica v Nici tako majhna, pošiljamo pristrčne pozdrave in lepe, lepe želje za novo leto!

italija

RIM

Poseči moramo spet nazaj v november. Kot smo že poročali, smo se 8. novembra spomnili na glavnem rimskem pokopališču Verano, kjer je pokopanih tudi že večje število Slovencev, teh s *spominsko mašo*, ki jo je daroval msgr. dr. F. Šegula. Obiskali smo tudi posamezne grobnice in grobove ter molili za pokoj naših rajnih.

Kot zadnje doslej smo tam položili v grobnico tudi č. m. *Terezijo Hanželič*. Posebej smo se je spomnili na 30. dan smrti, v nedeljo, 29. novembra, ko je prišel zanj maševati kardinal P. Bertoli. Kardinal je poznal pokojnico še iz Jugoslavije. Tu v Rimu je ob tej priložnosti srečal več ljudi, ki jih je spoznal pred 35 leti v Skopju. Povedal je, da je včasih prebiral „Slovenca“. Hrvatsko dobro govori. Z njim sta somaševala msgr. Jezernik in p. Recek OFM. Kardinal je v govoru poudaril vse vrline in delavnosti pokojnice, ki je vodila šolske sestre v najtežjih časih.

Po maši je bila spominska pri-

reditev, ki jo je priredil „Slomšek“ v dvorani pod cerkvijo. Zbor šolskih sester je zapel „Vigred se povrne“ in „Jaz sem vstajenje“. Nato se je msgr. Jezernik zahvalil g. kardinalu, da je prišel med nas, in kardinal sam je obujal spomine na leta, ki jih je prebil v Jugoslaviji. S. uršulinka Cecilija Žužek je pokazala v lepem govoru življenje pokojnice. Nato je kvintet Slovenika zapel „Polje, kdo bo tebe ljubil?“ in „Gozdič je že zelen“.

Miklavževanje in *božičnico* smo obhajali v nedeljo pred prazniki. O tem bomo kaj več povedali prihodnjič.

MILAN

Spet smo se zbrali, to pot 8. novembra, pri Sv. Ambroziju k *maši*, pri kateri smo se spomnili tudi naših pokojnih. Na milanskem pokopališču je že vrsta grobov, kjer počivajo naši rojaki.

Po maši smo poiskali bližnji *oratorij*, ki nam je dal na razpolago svoje prostore, ogledali smo si sobo, ki je pravšna za nas, in v baru popili skodelico kave, ki pozimi kar dobro stori. Pogovorili smo se tako po domače, da se je bilo težko ločiti. Sedaj se bomo redno zbirali tam po maši. Tako smo storili že tudi v decembru.

Kako smo pa *božič* praznovali, bomo sporočili prihodnjič.

LATINA

Spomniti se moramo še dveh krajev, kjer je še vedno nekaj Slovencev.

Taborišče v *Capui* je blizu Neaplja ali Caserte. Tam so imeli Slovenci mašo 15. novembra. 7 jih je še, bolehnih in starih. Od tam je odšel Anton Menič, rojen 22. 10. 1906 na Sedlu v Sloveniji, v Trstu, kjer pa je kmalu umrl. Naj počiva v miru!

V *Latini* se pa število pogosto spreminja. Sedaj je šest Slovencev, ki vsi čakajo na odhod v druge dežele. Dva sta bila v bolnišnici takrat, ko je bila tam 29. novembra maša, pa sta ju pri maši nadomestila dva obiskovavca, ki sta od daleč prišla pogledat svojce. Ker je maša po dogovoru s hrvatskim duhovnikom, je bilo pri maši tudi večje število Hrvatov in Istranov.

Skupina otrok iz Nice

Res smo Slovenci po številu najmanjši, vendar pa imamo radi, če se kdo tudi za nas zanima.

nemčija

ZAPADNI BERLIN

Morda smo v novembru do zdaj najmočneje začutili, da slovenska skupnost v tem velemestu raste in že dobiva (vsaj začetne) cerkveno-kulturne oblike.

Pri lepo uspelem škofijskem dnevu na evangeličanski praznik molitve in pokore je naš pevski zbor lepo predstavil Slovence. Zbor in njegovo petje so oddajali po televiziji.

Obisk mariborskega škofa v nedeljo, 29. novembra, je napravil veliko veselje navzočim in zbrala se nas je res lepa množica. Kaj pa so doživeli tisti, ki so v zrelih letih pristopili k birmi ali bili obenem še celo krščeni in pri prvem obhajilu, ve Bog in oni sami, kolikor so odprli svoje srce njegovi milosti.

Akademija po maši v zdaj že poznanih in sposobnih rokah režiserjev in igravcev je morala dobro uspeti.

Bog daj, da bi nihče od nas, ki že sodeluje, ne obupal ali prene-

hal s sodelovanjem — zaradi težav, kritike ali česa drugega! Narobe: pogum in požrtvovalnost dosedanjih sodelavcev naj bi pritegnila še druge. Gotovo je marsikdo med nami, ki taji svoje sposobnosti. Naj se tudi on postavi v službo slovenske skupnosti. Čim bolj pestri in raznoliki bodo naši sporedi, tem več bo imel vsak od tega — tako ustvarjatelj kot poslušavec. V mesecu novembru je naš pater Janez v enodnevem zborovanju tako svetnim kot cerkvenim oblaštem nakazal marsikatero potrebo ne samo slovenske, ampak tudi drugih tujih skupnosti. Upajmo, da bo ta poziv za razumevanje odjeknil posebno pri katoličanih, da se bodo tudi oni trudili, da nam pomagajo ustvariti tudi v tujini človeka, katoličana in Slovence vredno življenje.

ESSEN

Tudi Slovenci v Essnu smo skupno z esenskim škofom Julijem Angerhausenom obhajali tako imenovani „dan brata, gosta delavca“. V klopeh, ki so bile za Slovence rezervirane, na žalost ni bilo dovolj prostora, ker nas je prišlo mnogo več, kot smo pričakovali in povabili z osebnim vabilom. Prostor nam je bil sicer odkazan čisto v zadnjih klopeh velike cerkve St. Gertrudis v središču mesta. Če se je kateri izmed nas zaradi tega čutil nekoliko užaljenega, naj ne pozabi na svetopisemski rek „zadnji bodo prvi“ in seveda obratno, vendar ne jemljite tega reka dobesedno, da se ne zamerimo bratom in sestram, ki so zavzemali prva mesta v klopeh. Konec koncev pa je tudi z nami Slovenci tako, da imamo navado, da ostajamo vedno zadaj, posebno, ko pridemo v cerkev.

Pri skupni daritvi sv. maše smo se zbrali Nemci, Italijani, Hrvti, Poljaki, Portugalci, Rusi, Španci, Ukrajinci, Madžari in Slovenci. Nekatere narodnosti so hotele priti z zastavami in v folklori. Tudi jaz sem že poiskal družino, očeta in mater, hčerko in sina, ki naj bi nosili narodno nošo, kot navadno to delamo. Toda hudo sem se zmotil, kajti organizatorji tega srečanja so bili odločno proti vsem zastavam in „krščanskim“ folkloram. Italijanski pater, ki je prevzel organizacijo, mi je kratko malo

takole odgovoril: „Mi pridemo skupaj le kot bratje in sestre, da bi molili, ne pa da bi vihтели zastave in kazali folkloro.“ Čeprav sem bil malo osupnjen, mi je ta predlog v našem nemirnem času zelo ugajal. Pri tem odgovoru pa sem se spomnil R. Blaža, ki mi je pred leti očital, da prihajamo na romanje k Mariji v Kevelaer z zastavo in narodnimi nošami, namesto da bi prihajali na božjo pot skromni, ponižni, kjer naj bi se molilo in ne toliko občudovalo in slikalo naše, pozornost vzbujajoče narodne noše. To sem sedaj zapisal zato, ker je to mnenje preprostega delavca, rudarja iz Porurja. Ni pa potrebno, da se s tem mnenjem vsi strinjamo.

Med daritvijo sv. maše je vsaka narodnost molila vero in očenaš v svojem materinem jeziku, — kar je seveda za nekaj trenutkov povzročilo „babilonsko zmešnjavo“. Najlepše in najbolj ubrano so med mašo zapeli Rusi — Ukrajinci, čeprav je bila to najmanjša narodna skupina. Z zaključno molitvijo v slovenskem jeziku, ki se je glasila: „Gospod, daj, da bi se po skupni daritvi te sv. maše vsi narodi sveta med seboj še bolj ljubili kot bratje in sestre.“ smo zaključili daritev sv. maše narodov — ali kot tudi pravimo — delavcev gostov v Essnu.

Izognili smo se pa tudi očitku, ki nam ga nekateri delajo, „češ da prirejamo maše z vesellicami“. Vsaj tokrat ni bilo po maši nobene veselice in se nas je vendar zbralo toliko, da vsi nismo imeli prostora. To naše srečanje ni bilo tekmovanje zastav in narodnih noš niti tekmovanje v petju, še manj pa je bilo važno, kje je kdo sedel. To je bilo zares srečanje bratov in sester, katerih skupni Oče prebiva v naši nam vsem skupni domovini, v nebesih.

HESSEN

Od decembra imamo v Frankfurtu slovensko mašo vsako nedeljo in zapovedan praznik v župni cerkvi na Brückenstr. 3 popoldne ob 16.45.

V Darmstadtu je bila krščena Natalija Iris Soster iz družine Ivana in Karoline, roj. Mella. Družini Soster želimo obilo veselja, sreče in uspeha pri vzgoji njihove najmlajše.

S škofijskega dne v Berlinu
(18. nov. 1970).

V Esslingenu na Württemberškem se je oktobra 1970 pričela slovenska sobotna šola. Otroci se učijo slovensko brati, pisati in pa veronauka. Na ta način bodo vsaj malo nadoknadili, kar bi jim sicer nudila domovina. — Za slovenski tečaj se je tudi v Reutlingenu javilo več otrok, da so mogli začeti s poukom novembra meseca.

WÜRTEMBERG

Slovensko knjižnico smo odprli v decembru v slovenskem centru pri St. Andreaskirche v Reutlingenu. Zaenkrat šteje 150 knjig, kar je dovolj za trenutne potrebe. Počasi pa se bo število knjig dvignilo. Tako imamo sedaj na Württemberškem v štirih mestih izposojevalne knjižnice: Esslingen, Häuserhaldenweg 36 (300 knjig), Ravensburg, Kolpinghaus (150 knjig), Stuttgart-Rot, Roßwagerstr. 8 (150

Irena in Sonja Štuhec v farni dvorani v Sindelfingenu

Miklavža naši otroci ne morejo več pogrešati. V Esslingenu so ga pričakali v slovenskem centru pri St. Elisabethkirche.

letjih preselilo tja več tisoč Slovencev. Kako se počutijo v povsem novem okolju, bi bilo zanimivo zvedeti v posebnem predavanju.

Miklavž je obiskal naše otroke v Esslingenu v soboto, 5. decembra. To pot je prišel tako rekoč v

V novem slovenskem centru v Spaichingenu se bodo srečavali Slovenci prostranega Schwarzwalda. Enkrat na mesec, in sicer v soboto pred 4. nedeljo v mesecu, bodo imeli ob 5. uri popoldne skupno mašo, nato pa jim bo na razpolago dvoranica v farnem domu. V Spaichingenu so vabljeni naši delavci iz okrajev Tuttlingen, Schweningen in Rottweil, kakor tudi iz Villingena. — Na sliki jih vidimo zbrane na družabnem večeru po sv. maši v novembru.

knjig) in Reutlingen (150 knjig). Naši delavci imajo s tem dovolj možnosti, da si krajšajo čas z branjem lepih romanov in povesti.

Na državni praznik, 18. novembra, je skupina mladih Slovencev iz okolice Stuttgarta napravila izlet v Strasbourg v Franciji. Poln avtobus se jih je nabralo. Gospod Jože Es, ki je izlet vodil, je vzel s seboj tudi nekaj Italijanov in Hrvatov, da je bila družba še bolj pestra. Izletniki so si med potjo ogledali lepo naravo Schwarzwalda, v Strasbourgu pa zanimivo stolno cerkev. V mestu so ostali tudi na kosilu. Kaj so pri tem ugotovili? „Francozi so dobri kuharji,“ pravijo.

Skioptično predavanje o Avstraliji je prikazalo našim rojakom v Reutlingenu življenje, gospodarstvo in načrte za bodočnost tega daljnega kontinenta. Avstralija se res hitro razvija, ima veliko neizrabljenih zemeljskih zakladov in je demokratično urejena. V upanju, da jim bo ta dežela prinesla sreče, se je v zadnjih dveh deset-

slovensko šolo, saj je potrkal na vrata v času, ko so otroci sledili pouku slovenskega jezika. Dobrodošli gost s polno košaro dobrot je otroke vzpodbujal, naj le pridno prihajajo v slovensko sobotno šolo, potem pa jim je natrosil darov iz dežele otroških sanj.

Naraščaja za konec leta 1970 na Württemberškem ni manjkalo. V Reutlingenu smo imeli pred slovensko službo božjo na Miklavževno nedeljo kar tri *krste*. Iz Pfullingena sta prinesla krstit svojega sinka Tomažka Ida in Janez Golob, iz Dettingena svojega sinka Antona France in Dragica Ban ter iz Mittelstadta prav tako sinčka Petra Peter in Alojzija Bračko. Tudi v Esslingenu so bili trije krsti: Pavel in Marija Uhan sta dala krstiti hčerko Darjo, Ivan in Marija Čadavec hčerkico Darjo, Viljem in Terezija Meglič pa sinka Tomažka. V Gaienhofnu ob Bodenskem jezero sta dobila hčerkico Aleksandro Božo in Alojzija Špiler, ki smo jo krstili v Konstanzu. V Stuttgartu je bila krščena Sabina, hči Antona Lubeja, našega priljubljenega muzikanta v Plattenhardtu, in Erne, roj. Tolar, stanujočih v Untertürkheimu; v Oberstenfeldu Damijan, sin Adolfa Amona in Terezije, roj. Kampuš, in v Stuttgartu Andreja-Marija, hči Cirila Miklavc in Veronike, roj. Intihar. Pri tem krstu je bilo prvič, da se je vršil med sv. mašo ob navzočnosti vsega ljudstva, kakor je želja Cerkve pri novem krstnem obredu. Mislimo, da je krst na ta način najboljša pridiga za vernike, saj nam kliče v zvestost, da je mnogo več kot le starodavna navada, kliče nam v zvestost, kaj smo vsi po sv. krstu postali, in nam daje novo pobudo, da dostojanstvo božjih otrok v sebi skrbno čuvamo in krepimo z resničnim krščanskim življenjem. — Vsem družinam novorojenčkov naše tople čestitke!

Pred oltar sta stopila v župni cerkvi St. Maria v Stuttgartu Franc Sedevčič iz Maribora in Marija Težak iz Limbuša pri Mariboru. Želimo jima obilo sreče v novem stanu!

Po sv. maši v Sindelfingenu 22. novembra nas je zabaval kvintet Seher, pri katerem sta nastopili kot pevki sestri Irena in Sonja

Štuhec iz Stuttgarta. Občinstvo se je pevk razveselilo in pokazalo svoje zadovoljstvo z lepim aplavzom. To jima je dalo poguma, da bi še nastopili in se za bodoča srečanja že skrbno pripravljata. Veselje do lepe pesmi je mladini prirojeno, jo duhovno plemeniti in zato bomo take nastope vselej toplo pozdravili.

BAVARSKA

Vsekakor je bil višek naših prireditvev na Bavarskem v zadnjem času *maša münchenskega nadškofa kardinala Döpfnerja v münchenski stolnici drugo adventno nedeljo*. Kardinal je maševal za Hrvate in Slovence, ki so pod skupnim imenom „delavci iz Jugoslavije“ trenutno največja tuja skupina v Zahodni Nemčiji. S to mašo je kardinal hotel dati poudarka izseljenjski nedelji.

Zbralo se nas je gotovo petsto Slovencev, Hrvatov je bilo seveda več. Molitev in pesem je bila lepa, kardinalove besede so prihajale iz srca.

Posebno srečni smo bili, da je somaševal tudi mariborski škof dr. Držečnik, ki se je prav slučajno mudil tiste dni v Münchnu. Na koncu maše je obe skupini pozdravil, vsako v njenem jeziku. Vsem se nam je zdelo, kot da smo prejeli živ pozdrav od doma.

Sicer smo se pa v tem času zbrali, kot to vsak mesec delamo, k *mladinskemu razgovoru, k pevski vaji, k skioptičnemu predavanju o prosvetnem delu koroških Slovencev in k debatni uri o stiski vere pri modernem človeku*, ki jo je vodil p. Sodja. Vse to življenje župnije, ki zahteva dosti dela, naj bi pritegnilo vedno več naših ljudi na Bavarskem, saj je njim namenjeno.

Krščeni so bili: v Münchnu Igor Kampič, sin Romana in Danice, roj. Bogatin; Kristina Jurkovič, hči Ivana in Antonije, roj. Polajnar; Boris Jeršin, sin Stanislava in Ivanko, roj. Petek; Thomas Erich Hertlein, sin Ericha in Marjetke, roj. Marinič; Robert Viktor Golobič, sin Viktorja in Silve, roj. Pungerčar; Irena Bitenc, hči Alojza in Elizabete, roj. Valjavec; v Ingolstadtu Sonja Fartelj, hči Tiborja in Olge, roj. Lebar; Ludvik Horvat, sin Ludvika in Marije, roj. Zorko; v Ambergu

Gorazd Medle, sin Alojza in Marte, roj. Kastelic. — Vsem staršem čestitamo, otrokom pa želimo, da bi bili dobri kristjani, kar pomeni predvsem dobri ljudje!

Poročili so se: v Firschbachau Johannes Aschenbrenner iz Marchtrenka v Avstriji in Karolina Božič iz Struge na Dolenjskem; v Münchnu Maksimilijan Šuligoj iz Lokovca pri Novi Gorici in Milena Zavišič iz Gradine pri Prijedoru. — Obema paroma želimo vse dobro na novi poti!

nizozemska

Na *Martinovo nedeljo* je v Heerlenu bila vsakoletna vsehlovenska veselja. Rojaki iz Nizozemske, Belgije in Nemčije so do zadnjega koticke napolnili dvorano. Mešani zbor iz belgijskega Limburga nam je pod vodstvom g. Vilija Roglja zapel nekaj narodnih pesmi. Prosto zabavo s plesom je vodil orkester Tineta Jelena iz Slovenije. Prireditelji so poskrbeli za dobro okrepčilo. Večer je potekal v prijetnem domačem razpoloženju.

Konec oktobra je Društvo sv. Barbare v Lindenheuvelu imelo svoj družinski večer. Niso se dolgočasili, saj pravijo, da se še nikoli niso tako nasmejali.

Slovenski Miklavž je obdaril naše otroke in Heerlerheide in Hoensbroeku.

V bolnici v Heerlenu se zdravijo naslednji naši rojaki: gospod in gospa Korber iz Heerlerheide, g. Anton Lavrič iz Hoensbroeka in g. Anton Robek iz Heerlerheide. Omenjenim in vsem, za katere morda še ne vemo, pošiljamo posebne pozdrave!

Vsem rojakom voščimo vso srečo v letu 1971!

švedska

V začetku novega leta je morda prav, da opozorimo na *slovenske tečaje za otroke*. Ti tečajji so zelo važni za slovenske družine, ki imajo otroke v šolski dobi, oziroma starosti.

Družina Tkavc iz Varberga na Švedskem po krstu sina Stanislava (23. maja 1970).

Kot ste že brali v „Naši luči“ in ste verjetno slišali tudi drugje, so švedske oblasti pripravljene plačevati učitelja ali učiteljico za tečaj narodnega jezika otrokom tujih družin, ki bivajo in delajo na Švedskem. Pogoj je samo ta, da se priglasijo na enem kraju vsaj pet otrok in da se najde učna moč, seveda. Več Švedski ne morejo storiti, vse ostalo zavisi od zanimanja zainteresiranih.

Menda ni treba dokazovati koristi in važnosti takih tečajev. Pr-

vič že čisto praktičen pomen: Če greste s svojimi otroki domov na počitnice, ali ni nerodno, če se ne morejo nič pogovoriti s svojimi domačimi ali s svojimi vrstniki doma, čeprav so slovenski otroci? Mnogo važnejši pa je drugi moment: Za bolj naravno in normalno vključenje v novo domovino je znanje obeh jezikov, slovenskega in švedskega, pa tudi nekaj zgodovine stare domovine in njenega zemljepisa, nujno potrebno. Drugače je prepad med starši in otroki prevelik. Otrokom, ki so vzgojeni in se izobražujejo le v švedskem jeziku in okolju, postanejo lastni starši, morda sicer podzavestno, pa vendarle — tujci, kot so tujci vsakemu Švedu. Nanje so navezani samo zaradi vzdrževanja, dokler ga potrebujejo, pozneje pa staršev več ne potrebujejo in se zanje ne zanimajo. Pa še eno okoliščino lahko omenimo: Za umski razvoj otroka je gotovo koristno, če se uči in zna več jezikov. In kaj bolj naravno je, kot da se bo učil jezika svojih staršev?

Nekateri drugi narodi imajo že dalj časa redno take tečaje. Slovenski pa nekako ne stečejo. V Malmö se je lani začel, pa je prenehal zaradi premajhnega števila prijavljenih otrok, čeprav jih je tam mnogo. V Göteborgu se tečaj pripravlja, drugod še to ne. Ali je vzrok premajhno zanimanje slovenskih staršev?

Premislite o tem in prijavite svoje šoloobvezne otroke za slovenski tečaj. Če ne veste, kam bi se obrnili, morete telefonirati ali pisati tudi slovenskemu izseljenškemu duhovniku, ki vas bo potem že naprej napotil. Sporočite vsaj ime

in starost otroka ter, v kateri razred hodi. Saj vas zadeva nič ne stane. Tečaji bodo pa tudi na kraju in ob času, da otroka ne bodo odvrčali ne od redne šole ne od doma.

Švica

V nedeljo, 6. decembra, je bila naša kripta pod cerkvijo Guthirt v Zürichu polna naših rojakov od blizu in daleč. Še bolj pa je bila napolnjena velika farna dvorana ob cerkvi po sv. maši. Kakor lansko leto je Miklavž tudi letos z dvema angeloma in parkljema privabil naše starejše, mlajše in najmlajše. Po kratkem nagovoru je razdelil svoja darila otrokom in nato še odraslim. Ene je pohvalil, druge pa pograjal, kakor je pač kdo zaslužil.

Na oder je Miklavž povabil tudi skupino fantov iz Aarau, ki so nam prav lepo zapeli in navdušili velike in male. Ob lepem petju smo pozabili na strah, ki sta ga povzročila parklja. Po končanem miklavževanju sta stopila na oder še fanta s harmoniko in s kitaro. Lepim slovenskim melodijam, ki sta jih izvajala, so se pridružili tudi naši glasovi. Veseli in zadovoljni smo se vrnili vsak na svoje stanovanje, nekateri pa so zavili v družbi v gostilno na kozarec al' pa dva. Upamo, da se prihodnje leto zopet do-

Slovinci v družbi škofa Leniča v Einsiedelnu — na švicarskih Brezjah

med nami povedano

BREZ NASLOVA ODOŠILJATELJA

Večkrat se zgodi, da dobi uredništvo pismo od našega bravca, kjer pa ni ne podpisa in ne naslova odpošiljatelja. V takem primeru je postopek enak kot pri vseh revijah in časopisih: pisma brez podpisa in brez naslova ne morejo biti objavljena.

Zakaj tako? Zato, da so s tem izključene razne zlorabe.

Kdor torej želi, da bi bilo njegovo pismo objavljeno, mora pismo podpisati in navesti svoj točen naslov. Uredništvo garantira, da bodo imena ostala tajna.

Zadnji čas sta bili taki pismi: Nobena me ne mara. — Moj mož dela razliko med otrokom.

KO SEM PRVIČ PREJELA NAŠO LUČ

Ko sem prvič prejela Našo luč, sem jo s takim veseljem vzela v roke, kot bi imela celo svojo domovino tukaj. Ne verjamete, kako se počuti mlad človek v tujem svetu, sredi samih tujcev. V tolažbo mi je in v veselje, ko berem vesti iz domovine in od tukaj. Res sem zadovoljna z Našo lučjo. Prosim vas, da mi jo še nadalje redno pošiljate. — M. S.

bimo v tako lepi družbi, ko nas bo zopet obiskal Miklavž s svojimi darovi.

Z januarjem stopi v veljavo novi razpored sobotnih in nedeljskih sv. maš v slovenskem jeziku. Na novo bo vsak drugi mesec maša v Bülachu/ZH in Bernu ter ena še v Zürichu in Luzernu, kakor vidite na razporedu. Skupinam, ki niso na razporedu, sporočam, da bo pri njih maša lahko le med tednom po dogovoru.

Razpored sobotnih in nedeljskih maš v Švici:

Basel: na 1. soboto ob 8. uri zvečer v kapeli cerkve sv. Antona.

SLOVENCİ SO V SVETU USPELI

● Kot skoraj vsak Slovenec je tudi Jurij rad prepeval. Ljubezen do pesmi je ohranil tudi, ko je postal duhovnik, dvorni vzgojitelj, pevovodja in končno prvi redni dunajski škof. Slovenec Jurij je ustanovil sloviti dunajski deški zbor (Vienna Boys Choir) in zasedel škofovski prestol na Dunaju. Slovenski učenjaki in pevci na dvoru pa so mu delali družino.

● Bosonog koroški fantiček se kar ni mogel odtrgati od knjig in svojih poskusov. S pridnostjo se je prebil skozi šole in postal je svetovno znan fizik in rektor dunajske univerze.

● Pri očetu pesniku je vzljubil slovensko pesem in glasbo. Kolikokrat je prepeval tisto njegovo že skoraj ponarodelo: „Šumi, šumi, gozd zeleni!“ Romal je daleč po svetu in postal dirigent opere in simfoničnega orkestra na Finskem, v tisti deželici tisočerih jezer, kjer je Slovenec gradil mostove in pisal učbenike za tinske, švedske in druge visoke šole.

● Med depresijo je tam v Pennsylvaniji hodil v šolo, pa se mu je sredi zime odtrgal podplat z edinih čevljev. Sestra je postrgala zadnji drobiž in mu kupila nove čevlje, da je lahko nadaljeval s študijem. Postal je svetovno znan aerofizik in ravnatelj letalskega inštituta. Ko je končno sloviti izumitelj med preizkušanjem letala na-

šel smrt, se ga je z dolgim, prisrčnim uvodnikom spomnil tudi THE SATURDAY EVENING POST.

● Začel je kot najnižji uradnik pri farnem denarnem zavodu, danes pa je predsednik ene največjih bank, a še vedno je zaveden Slovenec, ki veliko žrtvuje za dobro stvar.

● Kot otrok se je zelo rad igral z zmaji in gradil je modele letal. Kot odrasel mož je postal pionir ameriškega letalstva in ustanovitelj ene prvih tovarn letal v Ameriki. Njegov propeler še vedno hrani jo v muzeju v Washingtonu.

● Ko je hodil v šolo v Collinwoodu, so ga otroci radi dražili zaradi njegovega slovenskega imena. Sramežljivi fantiček se jim je končno umaknil, se s pridnostjo prebil skozi šole in postal mednarodno priznan strokovnjak na področju metalurgije in voditelj prve ameriške vladne znanstvene delegacije v Rusijo. Slovenski profesor, izumitelj in industrijalec iz Collinwooda se še vedno živo zanima za Slovence in si ob vsakem obisku Clevelanda ogleda, kaj je novega v naših arhivih. Kot vsak resničen rodoljub je vsakega slovenskega uspeha vesel.

● Kot toliko drugim izseljencem mu v trdi borbi za vsakdanji kruh ni bilo mogoče iti v višje šole. Zaposlil se je na pošti in sčasoma postal Assistant Superintendent ogromne čikaške pošte. Njegov sin

Zürich: na 1. in 3. nedeljo ob 4. uri popoldne v kripti cerkve Guthirt na Nordstraße.

Bülach/ZH: na 2. soboto ob 7. uri zvečer v farni cerkvi, vsak drugi mesec, to je 9. januarja, 13. marca, 8. maja, 10. julija, 11. septembra, 13. novembra.

Bern: na 2. soboto ob 6. uri zvečer v kripti farne cerkve Bruder Klaus na Segatinstraße, vsak drugi mesec, to je 13. februarja, (april odpade), 12. junija, 14. avgusta, 9. oktobra, 11. decembra.

Solothurn: na 2. nedeljo ob 10. uri popoldne v cerkvi sv. Jožefa na Baslerstraße.

Olten: na 2. nedeljo ob 4. uri popoldne v kapucinski cerkvi.

Appenzell: na 3. soboto ob 6. uri zvečer v kripti farne cerkve.

Amriswil: na 3. nedeljo ob 10. uri popoldne v farni cerkvi.

Winterthur: na 4. soboto ob 7. uri zvečer v farni cerkvi sv. Petra in Pavla, na drugi strani kolodvora.

Meilen am See: na 4. nedeljo ob 4. uri popoldne v farni cerkvi.

Luzern: na 5. nedeljo in zapovedane praznike. V kateri cerkvi in ob kateri uri bo slovenska maša v Luzernu, boste prejeli obvestilo posebej, ker še ni bilo mogoče dobiti primerne cerkve.

zdravnik pa je eden najbolj priznanih ameriških raziskovavcev boleznih na ledvicah.

● Ko je bil majhen fantek, mu je očetov prijatelj arhitekt Viktor iz Argentine prinesel igračko, da je postavljaj „nebotičnike“. Prijatelj Viktor si je priboril prva mesta v arhitekturi v Argentini, poleg tega pa je tudi odlični slikar in pred dnevi mi je poslal svojo tretjo knjigo v španščini, življenjepis slovenskega znanstvenika Benigarja. Otrok, ki je dobil igračko, pa je postal graditelj resničnih mogočnih nebotičnikov in palač, sprejemnik najvišjega ameriškega arhitektskega priznanja in glavni graditelj L'Enfant Plaze v Washingtonu, ki so jo kritiki označili kot „zmago-slavje arhitekture“. Tudi Denver Hilton hotel, kjer včasih zborujejo naša društva, je postavil ta naš slovenski rojak.

● Večkrat je pomagal očetu v mesnici, a vedno so ga mikale knjige. Postal je zdravnik in profesor, mornariški kapitan in poveljnik slo-vite plavajoče bolnišnice U. S. S. Repose, pa tudi zdravnik predsednika Kennedyja in takratnega podpredsednika Johnsona v Beli hiši. „Seveda še berem slovensko,“ mi je odgovoril in dodal: „Reci mi samo: Rudi!“

● Odšel je po svetu brez cvenka in od začetka se je preživiljal s pomivanjem posode. Toda včasih so se slovenski bratci le zbrali v francoski gostilni in prepevali slovenske pesmi. Nekoč je francoski dirigent slišal njegov lepi bas in ga povabil, naj pride nastopat z njegovim orkestrom. Emil, ki ni bil nikdar prej poklicni pevec, ima zdaj svoj orkester v svoji restavraciji v Parizu, kjer pogosto zapoje tudi kako slovensko pesem. Vodilna firma Decca je posnela njegovo petje na plošče in začela so prihajati tudi vabila televizijskih družb. Doslej je Emil nastopal v Franciji, Angliji, na Nizozemskem in Švedskem, v Švici, Italiji in dvakrat v New Yorku. Kadar boste v Parizu, obiščite ga na naslovu: L'auberge yougoslave, 27, rue d'Eughien, Paris 10.

● Začel je kot delavec in kmet, danes pa ima eno največjih razpe-

IZSELJENSKIM DUHOVNIKOM

se zahvaljuje za sodelovanje
in jim želi božjega blagoslova
pri dušnopastirskem delu tudi v bodoče —

VSEM SLOVENSKIM ROJAKOM V TUJINI

pa vošči zdravje, srečo in zadovoljstvo
v letu 1971

DRUŽBA SV. MOHORJA V CELOVCU

čevalnic pijač v Ohio in eno največjih farm v Floridi. Podjetni John Drenik, ki pogumno nosi svojih osem križev, in njegova prijazna žena se zaradi uspehov nista prav nič prevzela. Ostala sta čisto lepo domača in za slovenske zadeve sta darovala dosti več, kakor je na splošno znano.

● Ko je eden naših sodelavcev v Clevelandu Mr. Jacob Strekal pripeljal Drenikove na obisk, so s sabo prinesli tudi zaboj žlahtnega slovenskega vinčka. Pri tej kapljici smo se nekaj dni pozneje pobratili tudi z ing. Kisovcem, slovenskim izumiteljem rotafix letala, ki je eden vodilnih strokovnjakov Boeing firme. Veseli smo ga bili ne le kot slovitega izumitelja, ampak tudi kot povsem preprostega in prijaznega človeka. Ing. Kisovec je z zanimanjem pregledal naše gradivo o drugih slovenskih strokovnjakih v letalstvu in vesoljstvu.

● Siromašen je prišel v v Avstralijo in se zariil v snovanje in delo. Danes stojijo njegove tovarne v Avstraliji, na Filipinskem otočju, v Venezueli in drugje. Podjetni tovarnar Dušan tudi večkrat zastopa Avstralijo kot član njenih trgovskih delegacij.

● Delal je po raznih tovarnah in ob večerih obiskoval tečaje. Potem je odprl delavnico v stari garaži, kjer je garal po rednem delu v tovarni. Danes ima svojo tovarno, ki pošilja proizvode po vsem svetu. Zanimalo me je, koliko je stal

ogromni stroj, ki mi ga je Stanley razkazoval. „Pred leti, ko so bile cene še nižje, sem zanj plačal okrog četrta milijona dolarjev,“ mi je odgovoril. Veliko strojev je v Stanleyevi tovarni in pri marsikakem sem srečal tudi Slovenca.

● Začel je operirati v stari zapuščeni hiši, danes pa ima za sabo že nad 33000 operacij in delo se razvija v novi moderni bolnici z nad 300 posteljami, blizu katere stoji še velika moderna šola za bolničarke. Misijonski zdravnik na Formozi dr. Janez Janež noče za vse svoje delo sprejeti niti dolarja plačila. Skromni zdravnik je dobil formoško „nagrado dobrega človeka“, s katero so pozneje počastili tudi misijonarja Rebola iz Clevelanda.

*

To so le majhni drobci iz bogatega gradiva o uspehih Slovencev po svetu.

Kdor bi poznal kakšne podobne primere, naj jih pošlje na spodaj navedeni naslov. V vsakem primeru potrebujemo življenjepisne podatke dotičnega posameznika ali opis skupine, kako primerno fotografijo in čim več dokumentacije, npr. poročila iz tiska (z navedbo lista in datuma), fotografije, nagrad ali diplom, kopije patentov ...

Naslave, nasvete in gradivo pošljite na naslov:

Dr. Edi Gobec
Department of Sociology
Kent State University
Kent, Ohio 44240, USA

Jana

povest o veliki ljubezni

Pogledala sem skozi okno: vozili smo se mimo neke cerkve.

Kakih deset minut pozneje je stopil voznik z voza in odprl neka vrata z dvema kriloma. Ko je voz zapeljal noter, so se za nami sama zaloputnila.

Potem smo nekaj časa vozili počasi navkreber, dokler se nismo ustavili pred širokim pročeljem neke hiše. Eno samo zagrnjeno okno je bilo razsvetljeno, vsa ostala so bila v temi.

Voz je obstal pred vežnimi vrati. Ta je odprla neka služkinja.

Izstopila sem.

„Ali bi hoteli za menoj, gospodična?“ je rekla dekle. Šla sem za njo skozi štirioglato predsobo v sobo, kjer sem skoraj oslepela od močne svetlobe v kaminu in od luči, kajti dve uri sem se vozila po temi. Ko sem lahko odprla oči, se je nudila mojemu pogledu prijetna podoba.

Bila je ljubka soba z ovalno mizico ob ognju in staromodnim naslonjačem, v katerem je sedela najbolj prijetna stara gospa, kar sem jih kdaj videla. Na glavi je imela čepico, oblečena pa je bila v črno svilen obleko, obrobljeno s snežnobelo tkanino. Natančno tako sem si predstavljala gospo Ferfaks, le da je bila častitljiva gospa v naslonjaču še bolj mila in dostojanstvena. Pletla je nogavico. Ob nogah ji je sedela častitljivo velika mačka. Z eno besedo: prav nič ni manjkalo, kar sodi v tako popolno podobo domačnosti.

Nisem si mogla misliti prijetnejšega sprejema zase, novo vzgojiteljico.

Ko sem vstopila, je stara gospa hitro vstala in mi prijazno prišla naproti.

„Dobrodošla, moja draga! Bojim se, da je bila pot

dolgočasna. Žan nikdar ne dirja. Gotovo ste premraženi. Stopite sem k ognju!“

„Menim, da se imam čast predstaviti gospe Ferfaks?“ sem rekla.

„Ja, prav njej. Sedite, prosim!“

Pejjala me je k svojemu stolu in vzela moj šal in klobuček, čeprav sem jo prosila, naj si ne dela sitnosti z menoj.

„Kakšne sitnosti! Vaši prsti so gotovo trdi od mraza. Lea, prinesi vroče vino in pripravi kruh z maslom in mesom. Ná ključ od shrambe!“

Potegnila je iz žepa šop ključev in jih dala služkinji.

„Tako, sedaj pa le prisedite bliže k ognju!“ je nadaljevala. „Prtljago ste pripeljali s seboj, kajne, gospodična?“

„Sem, milostljiva.“

„Naročila bom, naj jo odnesejo v vašo sobo,“ je rekla in pohitela iz sobe.

„Kakor da sem prišla k njej na obisk,“ sem premišljevala. „Nisem čakala takega sprejema. Obetala sem si mraz in trdoto. Tu potemtakem ni tako, kot sem slišala, da ravnajo z vzgojiteljicami. A ne smem se vneprej preveč veseliti.“

Gospa se je vrnila, potegnila šivanje in knjige z mize, da bi napravila prostor za pladenj, ki ga je Lea pravkar prinesla. Potem mi je sama nalila vročega vina. Bila sem kar zmedena zaradi take ustrežljivosti, ker je nisem bila vajena, zlasti še ne od predstojnice in gospodarice.

„Ali bom lahko še nocoj videla malo gospodično Ferfaks?“ sem vprašala.

„Kaj ste rekli, draga? Malo naglušna sem,“ je odgovorila dobra gospa in se pomaknila bliže k meni. da bi me bolje čula.

Ponovila sem vprašanje bolj razločno.

„Gospodično Ferfaks? Najbrž mislite gospodično Varens? Varens! Tako se imenuje vaša bodoča učenka.“

„Torej ni to vaša hči?“

„Ne, jaz nimam družine.“

Imelo me je, da bi jo o tem še kaj več vprašala, posebno, v kakšni zvezi je gospodična Varensova z njo, a sem se domislila, da ni olikano že takoj prvi dan preveč spraševati. Poleg tega sem vedela, da bom sčasoma vse to zvedela.

„Tako všeč mi je,“ je nadaljevala, ko je sedla naproti meni in vzela mačko na krilo, „tako všeč mi je, da ste prišli. Zdaj bo kar prijetno tukaj, ko bom imela družbo. Saj je tu vedno lepo, kajti Trnulje je stara grofija, zadnja leta malo zanemarjena, a še zmeraj lep kraj. Pozimi je pa, kakor veste, tudi v najlepših stanovanjih pusto in neprijazno, posebno če je človek sam. Sam, pravim. Lea je seveda pridna, Žan in njegova žena sta tudi dobra človeka. A vse to je, kot vidite, le služinčad, vsakdo si pa sem in tja zaželi, da se pogovori s sebi enakim, do katerega ni treba vedno paziti na primerno razdaljo iz strahu, da ne bi zgubil svojo veljavo. Zadnjo zimo, ki je bila zelo huda,

saj vam je gotovo še v spominu, če ni snežilo in če ni brila burja, je deževalo — ni bilo vse od novembra do februarja razen mesarja in poštarja nikogar k nam. Zares me je prevzela neka čudna otožnost, ko sem morala večer za večerom posedati sama. Sem in tja sem poklicala Leo, da mi je prebrala kakšno stvar, a menda ji to ni bilo posebno všeč. Pa sem hotela ubogemu dekletu samo dobro. Spomladi in poleti je bilo že boljše. Sonce in dolgi dnevi so prinesli spremembo. V začetku jeseni pa je prišla mala Adela Varnes s pestunjo. S prihodom tega otroka je hiša v hipu oživila, zdaj pa, ko ste še vi prišli, bom zares vesela.“

Ko sem jo poslušala, se mi je srce še bolj ogrelo za častitljivo gospo in primaknila sem stol bliže k njej. Morala sem ji izraziti svojo iskreno željo, da bi ji bila moja družba zares tako prijetna, kakor si obeta.

„A nocoj vas ne bom več zadrževala.“ je dejala, „ura je že odbila polnoč. Vi ste bili ves dan na poti in gotovo ste utrujeni. Če ste si že ogreli noge, vam pokažem vašo sobo. Za vas sem dala pripraviti sobo poleg svoje. Majhna je sicer, a mislila sem si, da vam bo bolj pogodu kot kakšna velika, ki je sicer lepo opremljena, a na samem. Jaz sama nisem nikdar hotela v njih spati.“

Zahvalila sem se ji za skrbno pozornost. Res sem bila od dolge poti zmučena, zato sem ji rekla, da bi rada šla k počitku. Vzela je luč in šla sem za njo po stopnicah v gornje nadstropje.

Vse poslopje je bilo bolj podobno cerkvi kot gradu. Po stopnicah in hodniku je vel zelo mrzel zrak kot pod kakšnim obokom in kar prijetno mi je bilo, ko me je končno pripeljala v mojo sobico, majhno sicer, a urejeno na preprost, vendar moderen način.

Ko mi je gospa Ferfaksova prijateljsko voščila lahko noč, sem zaklenila vrata in se počasi ozrla naokrog. Neprijazni vtis, ki ga je name naredila velika predsoba in ogromne temne stopnice ter dolgi in mrzli hodnik, mi je hitro pregnal pogled na mojo okusno in lepo sobico. Veselje me je napolnilo, ko sem bila zdaj po enodnevnem naporu in boječem pričakovanju v svojem varnem zavetju. Hvaležnost mi je polnila srce. Pokleknila sem ob posteljo in se zahvalila božji dobroti. Nisem se pozabila priporočiti tudi za pomoč za naprej v življenju pa za moč, da bi si mogla zaslužiti dobroto, ki so mi jo tukaj izkazali.

Utrujena in obenem zadovoljna sem kmalu trdno zaspala.

Ko sem se zbudila, je bil že visok dan.

Soba se mi je zdela kot prijeten svetel prostor, ko je sonce metalo nanj žarke med modrimi zavesami. Stegne in s preprogami pregrnjena tla so se kopale v siju sonca. Kako se je veselila moja duša ob pogledu na vse to! Ni bilo mogoče primerjati vsega tega s surovimi deskami in kamnitim tlakom sirotišnice, kjer sem preživela zadnjih osem let, najprej kot šolarica, kasneje kot učiteljica. Bilo mi je, kakor da se pričinja zlata doba mojega življenja ..., doba, polna rož in veselja, pa tudi muk in trpljenja. Vse sile moje duše so s to spremembo kraja spet zaživele, odprl se mi je nov svet

upanja in zvezd. Ne morem prav povedati, kaj sem pravzaprav pričakovala, a bilo mi je silno prijetno. Ali bo to danes ali čez en mesec, kako bi vedela, a nekoč v prihodnosti bo nemara hrepenenje utešeno ...

Vstala sem in se skrbno oblekla. Seveda sem se morala pokazati preprosto oblečeno, saj med obleko nisem imela prav ničesar, kar ne bi bilo skrajno preprosto narejeno, a hotela sem biti tudi v preprosti obleki ljudem všeč.

Ta čut mi je bil prirojen. Vedno sem bila kar najbolj skrbna za svojo zunanost, niti najmanj nisem bila brezbržna do prikupnosti, nasprotno, vedno in povsod sem hotela kar najbolj ugajati in to kljub svoji pomanjkljivi lepoti. Včasih mi je bilo hudo, da nisem bila lepša. Rada bi imela rdeča lica, raven nos in ozke češnjevo rdeče ustnice. Tudi večja bi bila rada in lepše razvita. To, da sem bila majhna, sem imela za napako, ni mi bila všeč moja bledica in ne izrazite, nepravilne poteze na obrazu. Le zakaj sem se trapila s temi pobožnimi željami? Težko bi to povedala. Še sama sebi si nisem znala tega razložiti.

Ko sem si gladko počesala lase, sem si oblekla črno obleko, ki je kar dihala lepoto, in si nadala čist, bel ovratnik. Upala sem, da bom primerno oblečena in mi ne bo nerodno stopiti pred gospo Ferfaksovo in da ne bom svoji novi učenki zaradi neprikupnosti odvrtna.

Zelenica pod snežno odejo

Napotila sem se ven. Šla sem po dolgem hodniku in se spustila po gladkih stopnicah v dvorano. Vežna vrata so bila na stežaj odprta. Stopila sem čez prag. Bilo je prelepo jesensko jutro.

Ustavila sem se na trati, ozrla se navzgor in pregleдалa pročelje poslopja s tremi nadstropji. To je moralo biti bivališče kakšnega gospoda iz nižjega plemstva. Zobčasto okrasje vrh stavbe mu je dajalo slikarski videz. Med zobmi so bila gnezda kavk. Te so sedaj letale okrog preko livade in še dalje čez nasad. Tam so se spuščale na velik travnik, obrasel s celo vrsto mogočnih starih trnulj, po katerih se je ta gosposki dom imenoval prav Trnulje.

V precejšnji razdalji so se dvigali griči. Nisem si mislila, da bom našla tako blizu prometnega in živahnega mesta Milkuta na Trnulju takšno zavetje. Majhno naselje je bilo razmetano po najbližjem griču med drevjem. Vaška cerkev je stala bliže Trnulju in njen stari zvonik je molel nad vzpetino, ki se je dvigala zadaj, nekako v sredi med gradom in vrtnimi vrati.

Nenadoma se je gospa Ferfaks prikazala med vrati. „Kako, vi ste bili že zunaj?“ se je začudila. „Vidim, da vstajate zelo zgodaj.“

Stopila sem k njej. Prijateljsko me je poljubila in mi stisnila roko.

„Kako vam je všeč na Trnulju?“ je vprašala.

Odvrnila sem, da zelo.

„Res,“ je pritrdila „lep kraj je to, a bojim se, da bo postal preveč pust in osamel, če se gospod Ročester ne bo preselil sem ali pa vsaj večkrat obiskal Trnulje. Velika posestva in lepe stavbe potrebujejo svojega gospodarja.“

„Gospod Ročester!“ sem vzkliknila. „Kdo pa je to?“

„Gospodar Trnulja,“ je mirno odvrnila. „Kaj niste vedeli, da se piše Ročester?“

„Mislila sem,“ sem nadaljevala, „da ste vi gospodarica Trnulja.“

„Jaz? Kako vam pride kaj takega na misel? Bog ne daj, ljubica! Jaz? ... Jaz sem samo upravnica. Z gospodom Ročestrom je bil moj pokojni mož v sorodstvu. Mati gospoda Ročestra je bila rojena Ferfaks in je bila mala sestrična mojega moža. A jaz se nikdar ne sklicujem na to sorodstvo, zame je zares brez pomena. Jaz sem čisto navadna upravnica, moj gospodar je do mene vedno vljuden in drugo mi ni mar.“

„In mala deklica — moja učenka?“

„Ta je varovanka gospoda Ročestra, ki mi je naročil, naj ji poiščem vzgojiteljico. Mislim, da ima z njo na grofiji posebne namene. Ravno tamle prihaja s pestunjo.“

Ta prijazna in dobra mala vdova torej ni bila kakšna visoka gospa, ampak samo v gospodarjevi službi, tako odvisna kot jaz. Kljub temu mi ni bila nič manj všeč, celo pogodu mi je bilo to: nisem se čutila v službi vezane.

Medtem je priteklo k nama dekletce, ki jo je spremljala pestunja. Ogleđala sem si svojo učenko, ki me spočetka sploh opazila ni: bila je res še pravi otrok. Imela je sedem ali osem let, bila je nežne rasti, imela

je bled, ozek obraz, čez ramena so ji padali gosti nakodrani lasje.

„Dobro jutro, gospodična Adela,“ jo je pozdravila gospa Ferfaksova. „Pridi in pozdravi gospodično, ki te bo učila in vzgojila v pametno ženo!“

Mala se mi je približala.

„To je moja vzgojiteljica?“ je vprašala pestunjo v francoščini in pokazala name.

Pestunja ji je pritrdila.

„Ali sta obe tujki?“ sem vprašala začudeno in poslušala njun francoski pogovor.

„Pestunja je inozemka. Adela se je rodila v Franciji in jo je zapustila šele pred šestimi meseci. Preden je sem prišla, sploh ni znala angleško. Sedaj ji že počasi gre, a jaz je še ne morem razumeti, ker zmeraj meša angleščino s francoščino. Mislim pa, da jo boste vi razumeli.“

Na srečo sem se bila naučila v zavodu od neke francoske gospodične toliko francoščine, da se mi ni bilo treba bati male Adele.

Ko je Adela slišala, da sem njena vzgojiteljica, mi je ponudila roko.

Med potjo k zajtrku sem spregovorila z njo nekaj francoskih stavkov. Najprej mi je odgovarjala zelo kratko, ko sva pa sedeli pri mizi in se me je dobro ogledala, se ji je jezik razvezal.

„O,“ je zagostolela v francoščini, „vi govorite moj jezik tako dobro kot gospod Ročester. Zdaj lahko klepetam z njim, z vami in z Zofijo. Njej bo še posebno všeč, ker je nihče ne razume, gospa Ferfaks pa govori samo po tukajšnje. Zofija je moja pestunja. Pripotovala je z menoj čez morje na veliki ladji z dimnikom, iz katerega se je kadilo ... Gospodična, kako vam je ime?“

„Ajre — Jana Ajre.“

„Ajre? Uh, tega ne morem izgovoriti ... No, da vam povem naprej: Naša ladja je nekega jutra, ko še ni bilo čisto svetlo, pristala v velikem mestu, ki ni bilo tako lepo kakor tisto, ki sem ga zapustila, same mračne hiše in vse v dimu. Tam smo ostali skoraj ves teden.“

„Ali jo lahko razumete, ko tako hitro žlobudra?“ me je vprašala gospa Ferfaks.

Razumela sem jo prav dobro.

„Kaj, ko bi jo vprašali kaj o njenih starših?“ je postavila dobra gospa. „Verjetno se jih še spominja.“

„Adela,“ sem vprašala, „pri kom si bila v tistem lepem mestu, o katerem si mi pripovedovala?“

„Dolgo sem živela pri mami, a mi je umrla. Mama me je učila plesati in peti in včasih sem ji morala deklamirati pesmi. Zelo mnogo gospodov in gospá je prihajalo k njej na obisk in jaz sem plesala pred njimi ali pa sem jim smela zlesti v naročje in sem pela. Vse to mi je bilo zelo všeč. Ali naj vam kaj zapojem?“

Ker je že pozajtrkovala, sem ji dovolila. Zapela je spev iz neke opere. Bila je to pesem o zapuščenici gospe, ki objokuje nezvestobo svojega moža. Vsebinski pesmi se mi je zdela docela neprimerna za otroka.

Potem je deklamirala basen o podganah. Ugotovila sem, da se je deklamiranja zelo skrbno učila.

„Ali te je tvoja mama naučila tako lepo to pesem?“ sem jo vprašala.

„Ja, ona je znala prav tako lepo deklamirati kakor jaz. Ali naj vam še kaj zaplešem?“

„Ne, dosti je tega. In ko je tvoja mama umrla in šla k nebeški Kraljici, kakor si rekla, pri kom si potlej živela?“

„Bila sem pri gospe Frederik in njenem možu. Pa nisem bila dolgo pri njih. Gospod Ročester me je vprašal, ali bi hotela iti z njim na Angleško, in sem rekla, da ja, ker sem njega prej poznala kot gospo Frederik. Bil je zmeraj prijazen z menoj in mi je kupoval lepe obleke in igrače. Pripeljal me je v Anglijo, zdaj ga pa nikdar ne vidim. Veste, ni držal besede: sam se je vrnil.“

Po zajtrku sem odšla z Adelo v knjižnico, ki je postala po naročilu gospoda Ročestra najina šolska soba.

Moja učenka je bila še dokaj bistra, a ne bogvekej pridna. Ni bila vajena rednega dela. Jasno mi je postalo, da je ne smem skraja preveč obremenjevati. Opoldne sem jo pustila k pestunji.

Ko sem stopila po stopnicah navzgor, me je poklicala gospa Ferfaksova:

„Ali je učenja za danes že dosti?“

Stala je v sobi, katere vrata so bila na stežaj odprta. Šla sem k njej.

„Kako lepa soba!“ sem vzkliknila. Še nikoli nisem videla kaj takega. „In kako lepo urejene imate te sobane, gospa Ferfaks! Nikjer nobenega praška, nobenega madeža. Ko bi ne bilo tako hladno v njih, bi človek mislil, da jih vsak dan uporabljate.“

„Obiski gospoda Ročestra so zelo redki, a nepričakovani. Zato mislim, da je najboljše, imeti sobe vedno pripravljene. Ne maram, da bi bil zaradi nereda nejevoljen, ko bi prišel.“

„Ali je gospod Ročester natančen in zahteven človek?“

„To ravno ne, ima pa okus in navade izobraženca in pričakuje, da bo tu vse tako, kot si želi.“

„Ali vam je všeč? Ali je splošno priljubljen?“

„Ja, njegovo družino so tu vedno spoštovali. Skoraj vsa zemlja v okolici, kamor seže oko, je že od nekdaj last Ročesterjevih.“

„Brez ozira na zemljo — ali je tudi sicer priljubljen? Vam je všeč?“

„Nimam razloga, da bi se pritoževala. Mislim, da ga cenijo vsi njegovi najemniki, ker je pravičen gospodar. A nikdar ni živel med njimi.“

„Ali ima kakšne posebnosti? Z eno besedo: kakšen je po značaju?“

„Ni mu kaj očitati — težko je kaj drugega reči — to lahko le čutite, ko z njim govorite. Nikdar ne veste prav, ali se šali ali resno govori, ali mu je nekaj všeč ali ne. Težko ga je razumeti, vsaj meni. A pri vsem tem je odličen gospod.“

To je bilo vse, kar mi je vedela povedati gospa Ferfaksova o svojem in mojem gospodarju.

Smučišča pri Bohinju

Ko sva zapustili jedilnico, mi je predlagala, da bi si ogledali še ostale prostore v hiši. Šla sem za njo po stopnicah navzgor. Čudila sem se vsemu, kar sem videla: vse je bilo zelo lepo in v najlepšem redu.

Medtem ko sem odšla počasi naprej, mi je udaril na uho smeh — glas, ki bi ga v tako mirnem okolju nikdar ne pričakovala. Bil je to svojevrsten smeh: razločen, prazen, prisiljen. Obstala sem in spet je bilo čuti smeh, to pot še glasneje, spremenil se je v divji krik. Prihajal je iz ene od sob, v katere so vodila s hodnika črna vrata.

„Gospa Ferfaks!“ sem zaklicala. „Ali ste slišali ta glasni smeh? Kdo je to?“

„Verjetno katera od služkinj,“ je odgovorila. „Mogoče Gracija Pul.“

„Ali jo čujete?“ sem se spet oglasila.

„Oja, prav razločno in večkrat jo čujem. Šiva v eni teh sob. Včasih je pri njej Lea, pa počenjata velik hrup.“

Smeh se je ponovil in se spremenil v slabotno in nekaj čudno mrmranje.

„Gracija!“ je zaklicala gospa Ferfaksova.

Najbližja vrata so se odprla in skozi je prišla k nama ženska tridesetih ali štiridesetih let. Bila je nizke postave, imela je rdeče lase in surov, nenavaden obraz. Ne bi si mogla misliti bitja, ki bi bilo bolj čudno in strahu podobno.

„Preglasna si, Gracija,“ ji je očitajoče dejala gospa Ferfaksova. „Ne pozabi, kaj ti je bilo rečeno!“

Gracija se je molče priklonila in spet izginila.

„To je naša šivilja in pomaga Lei tudi pri pospravljanju,“ je nadaljevala vdova. „Mnogo napak ima, za delo je pa zelo pridna. Mimogrede: kako ste bili davi zadovoljni s svojo novo učenko?“

Razgovor o Adeli sva nadaljevali na svetlem in bolj prijaznem kraju spodaj. Naenkrat nama je pritekla nproti Adela in zaklicala:

„Spoštovani dami, miza je pogrnjena! Lačna sem žel!“

V sobi gospe Ferfaksove je bilo pripravljeno kosilo in čakalo na nas.

Smuški tereni na Zelenici

Oktober, november in december so minili. Nekega januarskega popoldneva me je gospa Ferfaksova prosila, da bi dala Adeli prosto, ker ji ni bilo dobro.

Bil je lep, miren popoldan, čeprav zelo mrzel. Naveličala sem se že sedenja v knjižnici vse dopoldne. Gospa Ferfaksova je pravkar napisala pismo. Rekla sem ji, da ga bom nesla na pošto v Hej. Obblekla sem si plašč in nataknila klobuček. Razdalja dveh milj bi mi bila zimski popoldan prijeten sprehod.

Zemlja je bila trda, ozračje negibno, pot pa dolga. Hodila sem hitro, da sem se ogrela, nato pa je postal moj korak počasnejši, da sem se lahko predala čaru uživanja in premissljevanja ob tej uri in v tej pokrajini.

Bilo je tri popoldne. Cerkvena ura je bila, ko sem stopala mimo zvonika. Lepota te ure je bila v prihajajočem mraku in v zahajajočem soncu z bledimi žarkmi. Bila sem kakšno miljo stran od Trnulja na stezi ob živi meji, ki je bila poleti polna cvetja, jeseni pa lešnikov in raznih jagod. Celo sedaj je ponujala nekaj šipkovih vej in glogovih jagod, a njena največja miškavnost je bila v njeni pusti praznoti in brezlistni negibnosti.

Daleč naokoli so se razprostirala na obeh straneh poti sama polja, po katerih se ni sedaj pasla nobena žival. Drobni rjavi ptički, ki so še skakljali po meji, so bili podobni redkim rdečkastim listom, ki so pozabili odpasti.

Pot proti Heju me je vodila venomer navkreber. Ko sem prišla na pol poti, sem sedla na kamen ob plotu, ki se je odtod vil preko polja. Ogrnila sem si plašč in potisnila roke v rokóvnik. Tako nisem čutila zime, čeprav je ostro zmrzovalo.

S svojega sedeža sem mogla videti tam spodaj Trnulje. Pomudila sem se, dokler ni sonce zašlo za drevje in utonilo čisto in krvavordeče za njim. Tedaj sem hotela pot nadaljevati.

Nad vrhom hriba nad menoj se je prikazala vzhajajoča luna, še čisto blede kakor svetel oblak, a od trenutka do trenutka je postajala bolj žareča. Sijala je na Hej, ki je ležal napol skrit za drevjem in je iz redkih dimnikov puhal proti nebu modrikast dim. Do tja sem imela še celo miljo hoda.

Glasen ropot je pretrgal to tiho žuborečo in šepetajočo tišino. Čuti ga je bilo še nekje daleč, a prav razločno. Topot se je bližal s poti pred menoj in takoj mi je bilo jasno, da se bliža konj, čeprav ga je še vijugasta živa meja zakrivala mojim očem. Zmerom bolj se je bližal.

Hotela sem se dvigniti s kamna; ker pa je bila pot zelo ozka, sem še obsedela, da bi ga pustila mimo. V tistem času sem bila še mlada in polno mračnih in svetlih sanj je polnilo mojega duha, spomini na stare pravljice so bili v njem spravljeni med drugo navlako. Če so ponovno oživel, jim je dodala moja bolj zrela pamet moč in živahnost, česar prej v otroških letih še ni bila zmožna. Ko se je sedaj bližal konj in sem ga v mraku pričakovala, so mi prišle na misel nekatere povesti, v katerih je nastopal neki severnoangleški

duh, ki se je v podobi konja, ogromnega psa ali mule prikazoval zapoznelim potnikom.

Konj je bil že zelo blizu, a še vedno ga nisem mogla videti. Poleg peketanja sem slišala izza meje še neki šum in opazila za lešnikovim grmom velikega psa, čigar belo in črno barvo sem lahko razločno videla med drevjem. Bil je kakor lev z dolgo dlako in strašansko glavo.

Tekel je mirno mimo mene in se ni z nenavadno pošastnimi očmi niti ozrl name, kakor sem mislila, da se bo. Za njim je prihajal konj, visok konj z jezdecem na hrbtu. Ko sem uzrla v njem človeka in ne kakšno drugo bitje, se je moj pravljичni privid takoj razpršil v prazen nič.

Ne, to ni bil noben duh, ampak čisto navaden konj s potnikom, ki si je izbral bližnjico proti Milkutu. Odjezdil je mimo mene. Vstala sem in nadaljevala pot.

Ko sem naredila nekaj korakov, sem se ozrla. Zdrznila sem se ob zateglem hrupu in vzkliku: „Kaj za vruga naj pa sedaj počnem!“

Pozorna sem postala ob hrupnem padcu. Konj in jezdec sta bila na tleh: živali je na poledeneli poti spodrsnilo.

Pes je pritekel nazaj in ko je zagledal svojega gospodarja v takem položaju in slišal stokati konja, je zalajal proti temnečemu se hribu, da je votlo odmevalo in bilo kar v sorazmerju z njegovo velikostjo. Tekel je okoli in ovohaval ponesrečenca na tleh in spet pridirjal k meni. To je bilo vse, kar je mogel storiti — nikogar drugega ni bilo blizu, da bi pomagal njegovemu gospodarju.

Ubogala sem ga in stopila k popotniku, ki se je skušal izvleči izpod konja. S tako silo se je vlekel izpod živali, da mi je bilo takoj jasno, da ne more biti prehodu ranjen.

Vseeno sem ga vprašala:

„Ali ste si kaj naredili, gospod?“

Zdi se mi, da je preklinjal; zdaj se tega ne spominjam več. Na vsak način je spravil iz sebe neke poklone, s katerimi me ni menil ravno nagovoriti.

„Ali vam lahko kako pomagam?“ sem ga zopet vprašala.

„Stopite h kraju!“ je odgovoril, se najprej oprl na kolena, potem pa vstal.

Storila sem, kakor je velel. Potem je začel konj udarjati s kopiti na vse strani. To njegovo otepanje in hropenje pa še lajanje psa me je primoralo, da sem se umaknila še za nekaj korakov. Nisem se pa hotela oddaljiti prej, dokler ne vidim prizora do kraja.

Končno se je konj le postavil na noge, pes pa je na ukaz „Pilot, tiho!“ takoj prenehal z bevskanjem in lajanjem. Jezdec se je tedaj sklonil in si potipal nogo pri golenu, da bi se prepričal, če je cela. Videti je bilo, da si jo je poškodoval, kajti odšepal je do kamna poleg plotu, s katerega sem se malo prej jaz dvignila, in nanj sedel.

Hotela sem mu kako pomagati ali mu biti vsaj na uslugo, zato sem se mu spet približala.

„Če ste si nogo poškodovali, gospod, in potrebujete pomoč, grem lahko po koga v Trnulje ali v Hej.“

„Hvala, ni tako hudo. Nisem si zlomil kosti, le nogo sem si zvil.“

Nato se je spet dvignil, si potipal nogo in pri tem nehote zastokal.

Na nebu je bilo še nekaj svetlobe in luna je že toliko posvetila, da sem mogla neznanca razločno videti. Bil je oblečen v tesno zapet popotni plašč s kožuhovinastim ovratnikom. Vseh malenkosti sicer ni bilo mogoče razločiti, a videla sem, da je bil srednje velik in širokih pleč. Imel je mrk obraz z resnimi potezami in visokim čelom. Oči in srčeče obrvi so bile polne jeze, da je kar pobliskavalo. Mož je že prestopil leta mladosti, ni pa še mogel biti preko srednjih let. Prisdila sem mu jih petintrideset.

Nisem se ga bala, malo plašna sem pa bila. Ko bi bil lep mlad moški kakor vitez, bi si ne upala ostati in mu ponuditi pomoč, če me ne bi sam prosil zanjo. Še nikdar nisem imela priložnosti, videti lepega moškega in se z njim pogovarjati. Imela sem neko namišljeno spoštovanje in cenjenje lepote, omike, olike in čara, a če bi naletela pri kakšnem moškem na take lastnosti, bi nagonsko čutila, da ne more ta v meni vneti nobene naklonjenosti, in bi se mu hitro izognila, kot da iz njega žari ogenj, ki je sicer bleščeč, a požigajoč in nevaren.

Tudi ko bi bil ta tujec z menoj prijazen, ko sem ga nagovorila, ali ko bi odklonil mojo pomoč hvaležno in prijazno, bi šla svojo pot, ne da bi ga še enkrat nagovorila. Popotnikov mrki pogled in grobost sta me pa pomirila. Ostala sem, kjer sem bila, čeprav mi je ukazal, naj odidem, in rekla:

„Ne morem vas pustiti samega na samotni poti ob tej uri, gospod, preden ne vidim, da ste zlezli na konja.“

Ko sem to rekla, me je prvič pogledal. Prej se nam še ozrl ni.

„Mislim, da bi bilo za vas bolje, da bi bili že doma,“ je dejal, „če ste doma tu blizu kje. Odkod pa prihajate?“

„Od tam spodaj. Če sveti mesec, me ni samotne poti ob tako pozni uri prav nič strah. Z veseljem bom pohitela v Hej po pomoč, če hočete, saj sem itak tja namenjena, ker moram oddati pismo na pošto.“

„Pravite, da živite tam spodaj? Ali v tisti zgradbi z zobčastimi okraski pod slemenom?“ je rekel in pokazal na Trnulje: nanj je metal mesec blede svetlobe, ta pa se je odbijala proti gozdu, ki se je v nasprotju z nebom na zapadu zdel kot ena sama velikanska senca.

„Ja, gospod.“

„Čigavo je tisto poslopje?“

„Od gospoda Ročestra.“

„Ali poznate gospoda Ročestra?“

„Ne, nisem ga še videla.“

„Kaj ne živi tam?“

„Ne.“

(Se bo nadaljevalo)

kaj pravite?

MOJA ŽENA JE STAROMODNA

Imam mično ženo, staro 36 let, in ljubko 15-letno hčerko. Smo zares srečna družina, samo ena želja ostaja neizpolnjena: moja žena namreč misli, da se ji kot materi tako velike hčerke ni treba več ravnati po modi. Njena krila segajo daleč čez kolena, njena pričeska je staromodna, kot pred nekako osmiimi leti. Vse prigovarjanje je doslej ostalo brez uspeha, ker se od svojih predsodkov kratko in malo ne da odvrniti.

Povejte mi, prosim, način, kako naj nanjo vsaj malo vplivam. Rad bi imel moderno ženo, na katere zunanost bi bil tudi lahko ponosen.

Želeti bi bilo, da bi se tudi drugi moške tako vneto zanimali za zunanost svojih žena. Največkrat prihajajo pisma s prav obratno vsebino: moške so povsem nezainteresirani za to stvar.

Za vas bi imel ta nasvet: pojdite ob prvi priložnosti z ženo skupaj nakupovat. Čisto neobvezno. Tako rekoč greste gledat samo izložbe. Pokažite ji eno ali drugo lepo obleko in ji recite, da bi ji zelo pristajala. Pregovorite jo, naj jo gre pomerit. Če le mogoče, pritegnite v zaupno „zaroto“ tudi hčerko, da s skupnimi napori preskočite plot. Nato vzemite ženo pod roko in jo peljite k dobremu frizerju. Saj mora biti vendar možno zlomiti ta odpor, tembolj, če bo vaša žena spoznala, kako zelo se te zunanje spremembe veselite. Pri 36 letih je človek danes še mlad, posebno če gre s časom.

KJE LEŽI ZLATA SREDNJA POT?

Dva otroka imava, 17-letno hčerko in 12-letnega sina. V splošnem se čeznju ne moreva pritoževati, le v eni točki smo si vedno navzkriž:

najin sin je pretirano varčen, tako, da njegova varčnost meji že skoraj na skopost, medtem ko hčerki denar kar odteka skozi prste. Pri bistveno tako različnem ravnanju najinih otrok nama ni lahko najti zlato srednjo pot. Kaj pravite k temu?

Zaradi ravnanja vašega sina si vam ni treba delati posebnih skrbi. Zelo verjetno nosi fant v sebi kakšno neizpolnjeno željo, za katero upa, da si jo bo lahko izpolnil z večjo vsoto denarja. Seveda bi vas pa lahko upravičeno skrbelo, če bi pri doraščajočem fantu ali celo pri odraslem varčnost prerasla v skopost, ki bi se odražala v njegovem značaju in morda celo soljudi obremenjavala. S tem hočem reči, da varčnosti ne kaže jemati, kot da bi bila sama sebi namen, temveč jo je treba upoštevati kot pot do izpolnitve želja.

Bolj preudarka vredno pa se mi zdi ravnanje vaše hčerke. Postopoma bi se morala naučiti, naj ne izda levica vsega, kar je desnica pridobila. Sicer bi bilo lahko pozneje v zakonu njeno ravnanje veliko breme. Menim, da že sama zasluži. Vodite nekoliko njene izdatke tako, da prispeva vsak mesec nekaj k skupnemu gospodinjstvu, in skrbite za to, da vsak mesec tudi prihrani določeno vsoto. Seveda pa ji mora ostati v svobodno uporabo toliko, da ne izgubi veselja do dela.

ODSEDI SAMO ŠE URE

Najin najstarejši sin (11 let), nama zadnje čase povzroča velike skrbi. Učitelj trdi, da je len in raztresen, da v šoli samo odsedi svoje ure in potem odide domov. Zaradi tega je bil že dvakrat kaznovan. Zdaj je pa sploh izgubil vse veselje do učenja. Poizkusili smo vzbuditi v njem ponos, a vse zaman. Spričevalo niti ni slabo, na splošno so

dobri redi, a otrok nima nobenega veselja do učenja. Hotel se je učiti francoščino, a smo mu to željo zavrnil, ker je bil učitelj mnenja, da naj se najprej pošteno nauči materinskega jezika. Zdaj sploh ne vem več, kako naj z njim postopamo.

Ker nekateri otroci prej dozoriijo, se pri njih tudi puberteta premakne v zgodnejšo dobo. Zelo možno je, da je tudi vaš sin stopil v to razvojno obdobje. Težka doba sicer, ki pa vendar daje upati, da kmalu mine in jo nadomesti boljša. Možen je tudi pomanjkljiv stik med njim in učiteljem, tembolj, ker ste mu po posvetovanju z učiteljem odbili željo po učenju tujega jezika. Morda mu je bil s tem odvzet zalet. Pomanjkljiva zbranstvo konč-

no danes ni osamljen primer. Otroci so preobremenjeni, prepolni raznih vtisov.

Da bi našli boljši izhod, svetujem sledeče: odredite vsak dan določen čas za učenje in skrbite, da vaš sin res ostane pri nalogah, najbolje pod vašim nadzorstvom. Istočasno pa mu morate seveda pustiti tudi dovolj časa za razvedril, sicer bi se lahko vgnezdila v njem trma in notranji odpor, ki bi zbranstvo samo še bolj slabila.

Preteklo zimo sem na plesu spoznala prijetnega, 18-letnega fanta. Hodi v tukajšnjo šolo, stanuje pa izven mesta. Ker so zveze slabe, se vidiva le v odmoru. Popoldne nima nikoli časa. Zdaj sem ga pa slučajno srečala v mestu z drugim dekletom. O tem ne govori. Menim, da ne ve, kaj hoče. Zадnje dni sem bila zadržana. Kaj naj storim?

Bojim se, da vidite v tem poznavstvu več kot vaš šolski tovariš. Skupni plesni tečaj končno še ne zadošča, da bi lahko sklepali na ožje prijateljstvo. Ali vam je ta mladi fant nemara odkril svojo ljubezen? V vsakem primeru bo dobro, da ste zadržani. Kar prav bi bilo, da svojo pozornost do njega malo zmanjšate. Mnogokrat se potem položaj sam razjasni.

ČEMU „KONJICEK“?

Igram harmoniko, ki mi je delala doslej veliko veselje. Odkar pa obiskujem srednjo šolo, mi ni več do igranja, ker imam premalo časa. Moji starši pa na vsak način hočejo, da še nadalje obiskujem glasbeni pouk. Trdijo, da je glasba tudi konjiček in nekega konjička mora imeti pač vsak človek. Toda, ali mora biti konjiček tako težak?

Vsak človek naj bi imel svojega konjička. V tem imajo tvoji starši gotovo prav. In prav gotovo je glasba eden najlepših konjičkov! Ne smete razumeti glasbo samo kot igranje, ne, mnogo več je! Po njej se človek tudi oblikuje in mnogo bolj vsestransko razvija, kot bi se samo v svojem poklicu. Nudi tudi neko izravnavo s poklicem.

Seveda pa naj bi tak konjiček ne vzel preveč časa in moči. Najprej je na vrsti to, kar je potrebno, in to je v tvojem primeru šola. Mnogi ljudje znajo odlično povezati poklic in svojega konjička. Ali ne bi poizkusil tudi ti? Morda se ti nudi možnost, da sodeluješ v kakšni glasbeni skupini?

Stara sem 33 let. Moja mladost ni bila vesela, ker sem odraščala brez očeta. Bila sem tudi vedno bolehnata. Ko mi je bilo 22 let, sem se zaročila, vendar me je zaročenec čez pol leta pustil. S 27 leti sem se poročila z drugim. Toda razumela sva se le nekaj mesecev. Razvil se je v pravega oblastneža. Še predno sva se utegnila ločiti, se je smrtno ponesrečil. Tako sem ostala zopet sama.

Pred 2 letoma sem spoznala moškega, ki je mnogo starejši od mene in je tudi sam. Sčasoma sva se zelo zblížala. Tudi njemu življenje ni prizaneslo. Skratka — rada se imava. Je tenkočuten in skrben, kot starejši moški le more biti. Žal, ne stanujeva v istem kraju in se ne moreva videti vsak dan. Tudi on je zelo navezan name.

V tem položaju pač ne bi bila nobena stvar bolj razumljiva kot poroka, o kateri sva tudi že govorila. Vendar jo on odklanja. Kot vzrok navaja razliko v starosti, toda saj tudi jaz nisem več mlado dekle. Kljub svojim velikim sposobnostim ne more razumeti, da je stališče mene kot ženske v tej zadevi povsem drugačno. Kako naj ga prepričam? Ločila se itak ne bova.

Po vsem težkem, kar vas je že zadelo, je povsem razumljivo, da bi hoteli to prijateljstvo zapečatiti s poroko ter tako končno nekje najti zavetje. Toda, kaj vam je storiti, če njemu do tega ni? Morda sploh ne odklanja poroke zaradi razlike v letih, temveč se načelno noče poročiti. Včasih je tudi med prijatelji zelo težko odkriti najgloblja občutja.

Menim, da bi bilo zgrešeno, vedno znova siliti s poroko. S tem ga boste povsem zbegali. Žene hočejo biti, na splošno rečeno, vedno poročene, ker menijo, da le kot zakonske žene najdejo svojo srečo. Moški pa se često boje teh „vezi“. Bodite še naprej ljubeznivi in skrbni, potem se bo morda le vse obrnilo na dobro. Zavedajte se pa, da smeta kot prijatelja živeti res le kot prijatelja.

RAZBITA DRUŽINA

Oba z možem sta bila zaposlena doma. Kar na lepem je začel on govoriti, da pojde v Nemčijo, kjer bo več zaslužil. Ona mu je branila, saj ni imel nujnega razloga. Nič ni pomagalo. Ostala je sama z otrokom pri materi.

Nepričakovano ga je v Nemčiji obiskala in ga našla z — drugo „ženo“.

a nu ar

Zametlo pot nam brez sledov
in vendar moramo naprej.
Veselo stópi, brate! Glej,
tvoj pot gre v célo, čist in nov.
O. Župančič

Jezus je preživel svojo mladost zelo skromno.

Nazaret je bil brezpomembna vas. Na pobočju griča so prebivavci izkopali votline; bolj surove za shrambe, udobnejše za stanovanja. V tej vasi je živel Jezus, kot so živeli drugi otroci njegove starosti.

Najprej je pomagal svoji mami: hodil je k vodnjaku po vodo, pomagal pospravljati kuhinjo in hodil nabirat dračje za kurjavo. Kasneje je pomagal Jožefu v delavnici, zanimala sta ga tudi polje in vinograd.

Kasneje se je naučil brati in pisati. Njegov materinski jezik je bila aramejščina, govoril je pa gotovo tudi hebrejsko in grško.

Hotel je živeti med preprostimi, ubogimi ljudmi, saj je prišel predvsem zanje. Kako bi mogel razumeti revščino revnih, ko bi se vzgajal med bogataši? Kako bi znal tako preprosto in živo govoriti preprostim ljudem, ko bi mu bili ti tuji?

SNEŽENA MOŽA

Dve skupini tekmuteta, katera bo prej postavila sneženega

CARLO
COLLODI:

Ostežek

MOJSTER VIŠNJA NAJDE KOS
LESA, KI SE JOČE IN SMEJE
KAKOR OTROK.

Nekoč je bil ...

„Kralj!“ porečejo brž moji mali
bravci. Ne, otroci, motite se! Nekoč
je bil — kos lesa.

Ni bil kdove kako dragocen les, ampak čisto navadno poleno, kot jih nalagamo pozimi v peči in na ognjišča, da z njimi kurimo in grejemo sobe.

Kako je prišlo do tega, ne vem, a lepega dne se je ta kos lesa znašel v delavnici starega mizarja, ki mu je bilo ime Tone, čeprav so mu pravili Višnja, in sicer zaradi nosu, ki se mu je vedno svetil v višnjevi barvi kakor zrela višnja.

Komaj je mojster Višnja zagledal tisti kos lesa, se je močno razveselil, si zadovoljno pomel roke in polglasno zamomljal:

„Kakor nalašč mi je prišlo zdaj

to poleno pod roke. Iz njega si stešem nogo za mizico.“

Rečeno — storjeno. Brž je vzel nabrušeno sekiro, da bi olupil skorjo in poleno otesal. Ko pa je hotel prvič zamahniti, je naenkrat obstal z dvignjeno sekiro. Zaslíšal je namreč tenak glas, ki ga je prosil:

„Nikar me ne bij tako močno!“

Lahko si mislite, kako je naš do bri stari mojster Višnja ostrmel! Začuden se je ozrl po sobi, a videl ni nikogar. Pogledal je pod klop: nič. Pogledal je v omaro, ki je bila vedno zaprta: nič. Pogledal v zaboj za ostružke in žagovino: nič. Odprl je celó vrata delavnice in pogledal na cesto: zaman. Torrej?

„Že vem,“ je menil in se smehljaje popraskal po lasulji, „le dozdevalo se mi je, da nekaj slišim. Lotimo se spet dela!“

Vzel je spet sekiro in v silnem zamahu močno zasekal v les.

„Ojoj, kako si me lopnil!“ je kriknil očitajoči glas. Mojster Viš-

Domača šola

- Napiši spis z enim od teh naslovov:
Moj najljubši kotichek
Pogled skozi okno na zasneženi vrt
Omara pripoveduje ...
Razdrto kolo
Pri zobozdravniku
Pri čevljarju
Nimaš prednosti! (Nesreča na cesti)
Gledal sem film
Moj konjiček
Praznoval sem god

● Kje prebivajo ptice in druge živali v naravi? Kakšno bivališče je zanje naredil človek? Za katere hišico, utico, kletko, akvarij, čebelnjak, kurnik, hlev, stajo?

● Imenuj živali in njihova bivališča, ki so si jih naredile same!

● Razloži, kaj pomenijo izrazi: Strah ima velike oči. — Ima oči ko ris. — Oči pase na čem. — Do koder oči nesejo. — Lepo na oko. — Z očmi strelja na kaj. — Z očmi požira. — Izpred oči kaj izgubi.

nja je kar odrevenel, tako se je ustrašil. Z izbuljenimi očmi, s široko odprtimi usti in jezikom, ki mu je molel skoraj do brade, je bil prava podoba strašila.

Ko je prišel do sape, je ves drhteč od strahu začudeno vprašujoče zajecjal:

„Od kod za vruga ta glas? Saj ni vendar žive duše tu. Ali res ta les joče in stoče kakor otrok? Tega ne morem verjeti. Ta razkolek tu je navadno poleno, prav takšno, kakršna so vsa druga. In če ga vržeš v ogenj, si lahko skuhaš z njim lonec fižola... Torej? Kaj pa, če je kdo skrit v polenu? No, če je v njem res kdo skrit, tem slabše zanj. Zdaj mu pošteno prerahljam kosti.“

To je rekel in že je z obema rokama zgrabil poleno in začel z njim na vso moč razbijati po steni.

Potem je prisluhnil, ali tudi zdaj kdo ne zastoka. Poslušal je dve minuti, nič. Poslušal je pet minut: nič. Deset minut: nič.

„Že vem,“ je rekel s prisiljenim nasmehom, mršeč si lasuljo. „Ta tožeči glas je le plod moje domišljije. No, kar krepko spet na delo!“

Da bi pregnal strah in se malce opogumil, je skušal zapeti.

Potem je odložil sekiro in vzel v roke oblič, da bi ostružil in zgledil les. Toda ko je potegnil nekajkrat z obličem po lesu sem in tja,

je spet zaslišal glas, ki mu je hihitaje dejal:

„Nehaj že vendar! Strašno me žgečkaš po vsem telesu!“

Mojster Višnja se je sesedel kakor od strele zadet. Ko je odprl oči, se je znašel na tleh. Obraz mu je bil čisto spremenjen in celó nos, ki je bil zmeraj višnjev, mu je od strahu kar posinjel.

(Prihodnjič dalje)

moža. Nato tekmujeta, katera od obeh bo nasprotnega snežnega moža iz enake razdalje s kepami prej razbila.

KEGLJANJE NA LEDU

Namesto kegljev postavimo v določeni razdalji prazne steklenice. Te podiramo kakor keglje pri kegljanju s snežnimi kepami tako, da jih trkljamo.

TIHOTAPCI

Nekaj tihotapcev se skriva v sneg. Po dogovorjenem času jih gre iskat skupina mejačev. Tihotapci skušajo za seboj zbrisati sledove. Če jih mejači dobe, se začne bitka s kepami. Tihotapec, ki je bil trikrat zadet, mora iz igre. Mejač pa mora iz igre, če je bil le enkrat zadet. Število mejačev se lahko razredči tako, da jih tihotapci napadejo iz zasede.

SLEPA MIŠ LOVI

Nekdo zaveže z ruto „slepi miši“ oči, potem jo nekajkrat na mestu zavrti, da ta izgubi orientacijo. „Slepa miš“ začne nato loviti druge igravce. Ko koga ujame, mora tudi povedati, koga je ujela. Če ugane, mora ujeti igrati „slepo miš“.

Več vem, več veljam!

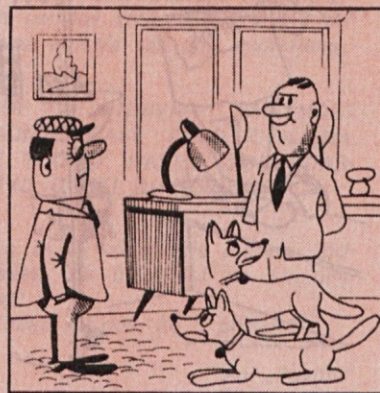
● **ALBUM** je vezana knjiga s praznimi listi. Nanje lepimo fotografije z raznih prireditvev in izletov ali pa pišemo lepe izreke in jih dajemo prijateljem, da nam za spomin vanje kaj napišejo. Zbiravci poštnih znamk hranijo v albumih znamke.

● **ANTENA** je vrsta žic in žičnih okvirov, s katerimi prestrezamo ali oddajamo radijske valove. Postavljamo jo na strehe hiš, na avte in

ladje. Po teh antenah prihajajo v radio besede in glasba, v televizorje pa slike in zvok.

● **AVTOMAT** je naprava, ki opravi neko delo brez človekove pomoči. Poznamo računske, pisalne in razne obdelovalne avtomate. Računski stroji izračunajo najtežje račune nekaj tisočkrat hitreje kakor najboljši računar. „Avtopilot“ je avtomat, ki sam vodi letalo varno preko oceanov in gora. V tovarni izdelujejo avtomati najpreciznejše stroje: človek jih mora le kontrolirati.

Kateri od obeh je lovski pes?

„Polona, zakaj pa pomivate okno samo na znotranji strani, na zunanji pa ne?“

„Zato, gospa, da bomo mi lahko skozenj na cesto gledali, s ceste pa noter ne bodo mogli.“

o

Mama je prišla v kuhinjo in zalotila Tončka, ki si je prst obvezoval.

„Kaj si si pa naredil?“

„Urezal sem se.“

„Pa te nisem nič slišala jokati.“

„Ko pa nisem vedel, da si doma!“

o

„Ali veš, da moj zaročenec vsem ljudem pripoveduje, da se bo poročil z najlepšo žensko na svetu?“

„Kako, se ne bo poročil s tabo?“

o

Petrčka so poslali na počitnice na deželo.

Ko ga je prišla mama iz mesta obiskat, ji je začel navdušeno pripovedovati, da zna oponašati petelina.

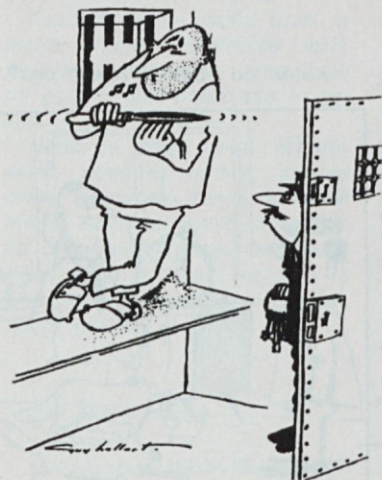
„Kaj znaš zakikirikati?“

„Ne, ampak črve jem.“

o

„Kje imate večje bolečine: v jetrih ali v glavi?“

„V jetrih. Kar imam v glavi, je komaj vredno omembe.“

„Želite?“

„Škornje.“

„Kakšne?“

„Enega levega in enega desnega.“

o

Lovec je imel na lovu smolo: nič ni ustrelil.

Na poti domov kupi v trgovini zajca.

„Si kaj ustrelil?“ ga sprejme na pragu žena.

„Sem. Zajca.“

Ko privleče zajca iz nahrbtnika, se žena začudi: „Kako pa to, da je že slečen?“

„Ustrelil sem ga ravno, ko se je šel kopat.“

o

Lekarnar priteče za stranko: „Oprostite, vi ste hoteli aspirin, dal sem vam pa strihnina.“

„Kako, ali je kakšna razlika?“ se začudi kupec.

„Je: strihnin je šest dinarjev dražji.“

o

Tašča si ogleduje stanovanje svojega zeta in hčerke. Zeta pomenljivo vpraša: „Pa prav pod mojo sliko si moral postaviti pljuvalnik?“

o

Otrok pride iz šole in gre takoj nad očeta:

„Veš kaj, ata: to, da bi ti gledal televizijo, medtem ko delaš moje naloge, ne bo šlo več. Spet sem dobil v šoli cvek.“

o

Mama Janezku: „Kopal si se v reki!“

Janezek: „Ni res. Padel sem vanjo.“

Mama: „Kako pa, da si nisi obleke zmočil?“

Janezek: „Ker sem si jo prej slekel za vsak primer, če bi padel v reko.“

o

„Mama, ali zajci hitro rastejo?“

„Normalno. Zakaj?“

„Ker zajec, ki ga je ata prejšnji teden ustrelil, raste za pol kile vsako pot, ko o tem komu pripoveduje.“

„Jakec, ali si gluho? Sedemkrat sem te že poklicala.“

„Saj ni res. Samo šestkrat. Sem štel.“

o

„Ata, ne izgubljal živcev zaradi nje! Namesto da bi mislil, da je tvoja tašča, misli rajši, da je moja stara mati.“

o

„Udarce je treba sprejemati z nasmehom na ustih, sinko!“

„Tako nekako, kot naredi ata, kadar gre s teboj na trg, kajne?“

o

„Dobro, fantiči! Če mi dá vsak nekaj denarja, vas spustim v hišo, kjer bo lahko vsakdo poljubil mojo malo sestro, ki ima mumps, in tri tedne vam ne bo treba v šolo.“

o

„Ata, zakaj imajo sloni rilce?“

„Da jih ne zamenjajo s krokodili.“

o

„Tonček, kako to, da nosiš pri belih hlačah črno krpo?“

„Saj to ni krpa, to je koža.“

o

„Jožko, ali si se spomnil svojega brata, ko sem ti dal čokolado?“

„Sem se. Prav zato sem jo prej pojedel, preden sem prišel domov.“

Nemogoče je — na stare politične napake delati vedno nove dovtipe.

DAJ ČLOVEKU OBLAST, PA BOŠ VIDEL, KAKO HITRO BO IZGUBIL OBLAST NAD SEBOJ.

Ko človek nima več kaj povedati, prične vpiti.

KADAR JE V GOSPODARSTVU NAJBOLJ VROČE, ZAMRZNEJO CENE.

Narodna banka je edina jugoslovanska založba, ki tiska svoje edicije v vedno večjih nakladah.

V PIČLIH TREH LETIH SE JE NOVI DINAR POSTARAL.

Tudi reforma se oblači po najnovjši modi: maxi obljube, mini uspehi.

NI ČUDNO, DA SO MED NAMI NAJŠTEVILNEJŠA OBOLENJA NA PREBAVILIH, KO PA MORAMO MARSIKAJ POŽRETI.

Ob zamrznjenju cen:

Kupovavci: „Je pa davi slanica pala.“

Trgovec: „Pomlad spet prišla bo.“

NAREDILI SMO KORAK NAPREJ: VSAKDO IMA PRAVICO, DA NE DELA.

Naša sredstva javnega obveščanja so tako pozorno spremljala študentske nemire, da javnosti sploh niso utegnili o njih tudi obveščati. Zato smo le nemo strmeli v plakate, ki so oznanjali politične procese v Beogradu.

ZA 10% POVIŠANE ALI USKLAJENE POKOJNINE SO ZNAK, DA NAŠI UPOKOJENCI NE ŽIVE OB KRUHU IN VODI, KI STA SE PODRAŽILA ZA VEČ KOT 10 Odstotkov.

NEDOKONČANA SIMFONIJA

„Ne vem zakaj, ampak odlično plačo imam.“

KAKO JE MOGOČE, DA DIREKTOR MANJŠEGA PODJETJA ZASLUŽI VEČ KAKOR DIREKTOR VE-LIKEGA PODJETJA?

- Popolnoma razumljivo, saj napravi direktor v manjšem podjetju manj škode kot v velikem.
- V majhnem podjetju je samo en „bog“, v velikem pa je direktor „bog“ nad več bogci.

KO BI DALI NEKATERIM DVOJNE PLAČE, DA NE BI VEČ DELALI, BI TISTI, KI RES DELAJO, MORDA NE IMELI VEČ SAMO POLOVIČNIH PLAČ.

Ne: Delu čast in oblast!, ampak: Oblásti več dela!

V TRSTU BO NAŠE MESO CENEJSE. ALI NE BO TREBA MALO DALEČ HODITI PO KVALITETNO IN POCENI TELETINO?

Na televiziji: „Ker ne moremo posredovati prenosa nogometne tekme, poslušajte razpravo o možnostih uporabe sodobnih informacijskih sredstev!“

DRUGA NAPOVED: „PREKINILI SMO PRENOS PRISTAJANJA VE-SOLJSKE LADJE NA MARSU, DA BI VAM, CENJENI GLEDALCI, LAHKO POSREDOVALI PARTIJSKI SE-STANEK.“

„Nimate železa, nimate cementa, opeke, plina, olja... Kaj pa sploh še imate?“

„Nič, tovariši! Kaj niste brali, da stabilizacija zahteva najprej umiritev potrošnje?“

ČASI SE SPREMINJAJO; VČASIH SMO ZA DAN REPUBLIKE DELILI TRINAJSTO PLAČO, LETOS PA NEKATERE BANKE ŠE ZA REDNE NIMAJO DENARJA. NI ČUDNO, DA JE OB TEM DIVJANJU CEN ŠE DENAR POSTAL DRAŽJI.

Ker nam avto postaja eden glavnih smislov življenja, bo naša duševna kultura vse bolj usmrajena.

KER JE NAIVNA UMETNOST ZADNJE ČASE ZELO CENJENA, JE TUDI V NAŠEM GOSPODARSTVU DOSTI IMPROVIZACIJ.

„Ko bi le vedel, kje moram podmazati, da bi prišel do stanovanja!“

„Koliko mi daš, če ti povem?“

Po „Pavlihi“

mali oglasi

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 30 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 1 avstrijski šiling (ali enaka vrednost v drugi valuti). Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pisnu v denarju ali v znamkah pristojbino za dvoje pisem v tujino. Če tega ne stori, ne dobi odgovora. Pisem uredništvo oglaševalcem ne posreduje.

● **JANKOVIČ, 17** rue Belgrade, 54 Tucquegnieux, Francija, je zaprisežen prevajavec in piše tudi razne prošnje. Pišite mu!

● **SODNI PREVAJAVEC LUCIAN BRUMNJAK, 1** Berlin 30, Tauentzienstraße 13 a/III, tel. (0311) 2114006, se priporoča za vse prevode, prošnje in informacije. Pošlje brezplačne prospekte, kako lahko dobite hranilno premijo od 20 do 42% od nemške vlade. Zastopa tudi švicarske banke in mednarodne fonde. Javite se mu!

● **PREVAJAM** slovenske, srbohrvaške in madžarske dokumente v nemščino, jih overjam, pišem prošnje in dajem informacije. Dipl.-Ing. **VIKTOR v. NEGRO, 5** Köln 80, Gerh.-Hauptmann-Straße 31/II. Sodno zapriseženi tolmač. Tel. 68 54 73.

● **Sodnijsko pooblaščen prevajavec za slovenski in srbohrvaški jezik MILAN ZAGORC** prevaja vse vrste dokumentov in listin. 4000 Düsseldorf-Gerresheim, Nymphenburgstr. 27, telefon 28 31 43.

● **IŠČEM** nujno dobrega klarinetista. Službo in stanovanje poskrbim. Slovenci, ali veste za katerega? Naslov: **SCHUH-SERVICE, Arabellastr. 5/0, 8** München 81.

● **PREVAJAVSKA PISARNA v NEMČIJI.** Slovenske in srbohrvaške dokumente prevaja, jih overovlja, piše prošnje in poučuje nemščino dipl. filolog **JOSEPH ARECH, 8** München 50, Pfeilschifterstraße 21, tel. 14 13 702.

● **SLOVENSKI IN SRBOHRVATSKI EKSPRES-PREVODI,** sodno overovljeni: sodni prevajavec in tolmač **MILENA GRATZA, 8** München 50, Menzingerstraße 195, tel. 8 12 18 20. Končna tramvajška postaja linija 17 ali 21, nato z avtobusom 77 (Höcherstraße) ali 75 (Eversbuscherstr.).

● **SLOVENSKI FANT,** star 25 let, visok 172 cm, avtomehanič, bivajoč v Nemčiji, želi spoznati pošteno, iskreno slovensko dekle, od 20 do 25 let staro, za sklenitev zakona. Naslov v upravi „Naše luči“ pod navedenimi pogoji (štej. 1).

● **SLOVENEK,** povprečne zunanjoosti, dober, nekadivec in nealkoholik, dobro situiran, že dalj časa na Švedskem, želi resnega poznanstva s slovenskim dekletom do 35 let, s podobnimi lastnostmi, zaradi ženitve. Naslov na upravi „Naše luči“ pod navedenimi pogoji (štej. 2).

● **SLOVENSKO DEKLE,** v Nemčiji, stara 29 let, želi spoznati poštenega, vernega fanta, starega od 30 do 40

let, za sklenitev zakona. Naslov v upravi „Naše luči“ (štej. 3).

● **VIPAVC JOŽE, 7** Stuttgart-S., Nemčija, Export-Import podjetje. Böblingenstraße 164 (tel. 60-43-62), vam solidno postrže in vam nudi kmetijske stroje, kosilnice, traktorje od najlažjih do najtežjih, škropilnice znamk „Irus“, „Schanzlin“ in drugih, gasilne brizgalne, radijske in televizijske aparate, magnetofone, kino- in fotografske aparate, pralne stroje, hladilnike in gospodinjne stroje vseh vrst, šivalne stroje vseh znamk in pletilne stroje svetovno priznane znamke „Kayser“ (neto DM 490.—), električne strojčke za popravilo nogavic „Kolibri“ (DM 280.—), motorne žage, stroje za predelovanje lesa, betonske mešalnike z električnim, bencinskim ali dizlovim motorjem ter pošilja na zaželeno naslov in v vse države. Generalno zastopstvo za šivalne stroje „Pfaff“.

● **JODE — JOŽE DEBELAK,** eksportno podjetje, München, Marsstr. 15 (pri glavnem kolodvoru) prodaja in pošilja v vse države: motorne kosilnice, traktorje, vinogradniške škropilnice, vse kmetijske stroje in rezervne dele, betonske mešalce in samokolnice, mesarski pribor (Dick), motorne žage, stroje za predelovanje lesa, televizijske in radio aparate, magnetofone, hladilnike in pralne stroje, šivalne in pletilne stroje in vse ostale stroje za hišo in obrt.

● **PRODAM** na Jesenicah ob hokejskem igrišču tridružinsko stanovanjsko HIŠO z vrtom; dve komfortni stanovanji, vseljivi, obokana klet, primerna za lokal. Pišite na naslov: **Zorko, 7024** Bernhausen, Marienstraße 25, W-Deutschland.

● **IŠČEM** nujno **ČEVLJARJA** za popravila, tudi če še ni izučen in bi se imel veselje priučiti. Delo je pretežno na stroj. Znati mora vsaj za silo nemško. Plačam zelo dobro. Stanovanje zagotovljeno. Naslov: **Ignaz Robitsch, Schuh-Service, 8** München 81, Arabellastr. 5/0, tel. 69 34 62.

NE POZABITE NA

Koledar 1971

Mohorjeve družbe v Celovcu, namenjen zlasti rojakom in zdomstvu in po svoji vsebini zelo zanimiv. Nekaj naslovov člankov: Ure ni mogoče zavrteti nazaj; Položaj v Sloveniji; Napačna fronta; Zemljo kmetom!; Umreti nočem! itd.

mogočnimi kupi živinske krme: Béltinci, Odránci, kjer se je pred leti zgodila nesreča pri zidanju cerkve, in Črénsovci. Znamenita stara cerkev je v Martjáncih, Bogojína je ena najstarejših vasi tukaj, v Filovcih črpajo nafto in plin, tu so doma lončarji. V Púconcih in Moščáncih kopljejo pesek za livarne. Črno lončeno posodo bomo nakupili v Moščáncih in Pečárovcih.

Goričko je pokrajina nizkega gričevja, ki se spušča v položnih terasah v široke doline. Njive so tu in tam kar bele od piska, sicer pa se tu širijo borovi gozdovi s podraslim resjem, pa bukva in hrast, jelša in breza.

Pri Núskovi se človek lahko napije dobre slatine, v Gradu si bomo ogledali najrazsežnejše grajsko poslopje v Sloveniji, ki so ga zgradili templarji v času križarskih vojn. Lahko pa bomo videli tudi drugo zanimivost: kamnolom groha, to je strjenega vulkanskega prahu, ki ga je v davnini tu vulkan nabruhal. Pri Tvrčkovi se bomo povzpeli na Srebrni breg, od koder bomo poslali pozdrav našim bratom, porabskim Slovencem. Oglejmo si lahko še Hódoš, Pítróvce, Cépince, Križevce in Dománjšovce, vsekakor pa okroglo romansko kapelo iz 13. stoletja na Selu.

Med goricami se širi ob Kobiljanskem potoku široka dolina s popolnoma slovensko vasjo Kóbiljem. V Dobróvnik vodi pot k mizarjem in lončarjem, domačega platna pa je tu komaj še kaj dobiti. Kar nekako skrivnosten je s črnimi jelšami, topoli, jeseni, bresti in vrbami porastli Črni log.

Velika vas Túrnišče je ime-nitna, ne le, ker je imela več stoletij mestne pravice, tržišče in cehe in ker je bil turniški župnik arhidiakon za vse Prekmurje, ampak tudi, ker je cerkev iz 14. stoletja s prelepimi freskami še zdaj nekaj pomembnega. Kraj Velika Pólana je pa zanimiv, ker so se hiše postavile v dolgi vrsti ob potok Črnc.

Sicer je pa v vzhodnem Prekmurju najbolj važna Lendava, kjer je stala že rimska postojanka. Kasneje so tudi židovski trgovci začutili, da bo tu tekel denar, in se jih je nekaj sem naselilo. Z ostalim Prekmurjem je Lendava v zvezi le po avtobusih.

V Dólini in Pétišovcih črpajo nafto, kar pričajo vrtni in črpalni stolpi, cevovodi in rezervoarji.

V deželi ob Muri so zime hude: mrzli vetrovi vlečejo čez zasneženo pokrajino. Prav tako so pa na drugi strani vroča poletja: nebo je brez oblaka, sonce žge, vode usihajo in poljem in vinogradom grozi suša. Tudi nevihte in toča niso nekaj neznanega. Sončna in topla jesen je pa za vinograde in sadovnjake pravi blagoslov.

Tu prebivajo verni in pošteni ljudje. Cerkve so polne, po domovih se še moli, Prekmurje daje še nove duhovnike.

To je bilo nekaj korakov po deželi ob Muri. Nismo pa mogoče pri tem opazili težkega problema teh ljudi: izseljevanja.

Že v začetku tega stoletja so se začeli Prekmurci izseljevati na kmetije na Madžarskem, h gradbeništvu v Avstrijo ali k te-

žaskim delom v Ameriko. Odhajali so tudi na velika posestva v Vojvodino, Francijo in Nemčijo, po več tisoč na leto. Živeli in delali so v nečloveških pogojih. Doma so obdelovali zemljo starci, žene in otroci. S težko prigaranim denarjem v tujini so si ob vrnitvi domov malo popravili hišo in hlev, dokupili krpo zemlje ali kos gozda.

Tudi danes odhaja mnogo Prekmurcev na delo v tujino. Kako tudi ne? Saj odhajajo tudi ljudje iz drugih delov Slovenije, ki niso tako pozabljeni, kot je pozabljena ta lepa in poštena dežela ob Muri.

NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE:

NAŠA LUČ

Viktringer Ring 26

A-9020 Klagenfurt, Austria

DIREKTOR slovenskih dušnih pastirjev v zdomstvu:

msgr. Ignacij Kunstelj, Via della Sagrestia 17, I-00120 Città del Vaticano. (Tel. 6382-3924).

ANGLIJA

Franc Bergant, Offley Road 62, London S. W. 9. (Tel. 01-735-66-55).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstraße 1, 4052 Ansfelden (O.-Ö.). „Korotan“, Albertgasse 48, 1080 Wien VIII.

Martin Belej, Enzenbach, 8112 Gratwein.

Anton Miklavčič, Kappellengasse 15, 9800 Spittal/Drau.
(Tel. 0-47-62/3-34-62).

P. Štefan Kržišnik, Zist. Stift, 6422 Stams.

Viktor Pernuš, Am Brand 3, 6900 Bregenz.

BELGIJA

Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, B-4000 Liège. (Tel. 04/23-39-10).

Kazimir Gaberc, rue L. Empain 19, B-6001 Marcinelle.
(Tel. 07/36-77-54).

FRANCIJA

Nace Čretnik, 4 rue St. Fargeau, 75 Paris 20. (Tel. 636-80-68).

Mission Slovène, 7 rue Gutenberg, 75 Paris 15. (Tel. 250-89-93).

Stanislav Kavalarič, Presbytère Ste. Barbe, Méricourt-Mines, rue de Lens, 62 Méricourt-sous-Lens.

Anton Dejak, 33 rue de la Victoire, 57 Aumetz.

Msgr. Stanko Grims, rue de Dauphiné, 57 Merlebach.

P. Jakob Vučina, 6 rue de France, 06 Nice.

ITALIJA

Slovenski dušnopastirski urad, Via dei Colli 8, 00198 Roma.
(Tel. 845-0-989).

NEMČIJA

Dr. Janez Zdešar, 8 München 15, Schubertstraße 2/I. (Tel. 53-64-53).

Lojze Škraba, 42 Oberhausen-Sterkrade, Oskarstraße 29.
(Tel. 62-6-76).

Ivan Ifko, 43 Essen-Altenessen, Schonnefeldstraße 36. (Tel. 29-13-06).

Dr. Franček Prijatelj, 68 Mannheim, A 4, 2. (Tel. 06-21/2-85-00).

Dr. Franc Felc, 7 Stuttgart-S, Kolbstraße 15/I. (Tel. 60-52-78).

Ciril Turk, 73 Esslingen, Häuserhaldenweg 36, (Tel. (0711) 38-21-74).

P. Janez Sodja, 8 München 80, Röntgenstraße 5. — 1 Berlin 61, Methfesselstraße 43 (Kolpinghaus). (Tel. 698-30-91, namesto 1 tudi 2 ali 3).

Dr. Branko Rozman, 8 München 15, Schubertstraße 2/I. (Tel. 53-64-53).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Luik, Belgie.

ŠVEDSKA

Jože Flis, Djurgardsvägen 32, 633 50 Eskilstuna. (Tel. 016/11-31-54).

ŠVICA

P. Fidelis Kraner, Kapuzinerheim, Seebacherstraße 15, 8052 Zürich.
(Osebni tel. 051-50-44-15. Hišni tel. 051-50-24-22).